

SCB:s medborgarundersökning – hösten 2015

Köpings kommun

Rapport

Innehållsförteckning

Rapport

SCB:s medborgarundersökning hösten 2015.....	1
<u>Resultat Del A</u>	
– Hur ser medborgarna på kommunen som en plats att bo och leva på?	2
<u>Resultat Del B</u>	
– Hur ser medborgarna på kommunens verksamheter?.....	8
<u>Resultat Del C</u>	
– Hur ser medborgarna på sitt inflytande i kommunen?	15
Om undersökningen.....	21
Inför eget arbete med resultaten	22
Enkät.....	23

Rapportbilaga

Inför eget arbete med resultaten

Förändringar i enkäten

SCB:s analysmodell med NKI

Om undersökningen

Diagram och tabeller

Del A – Hur ser medborgarna på kommunen som en plats att bo och leva på?

Del B – Hur ser medborgarna på kommunens verksamheter?

Del C – Hur ser medborgarna på sitt inflytande i kommunen?

SCB:s medborgarundersökning hösten 2015

Varje vår och höst erbjuder Statistiska centralbyrån (SCB) Sveriges kommuner att delta i SCB:s medborgarundersökning.

Sammanlagt deltog 78 kommuner hösten 2015. Sedan undersökningen genomfördes första gången hösten 2005 har 263 av landets kommuner deltagit och 236 av dessa har deltagit mer än en gång. Kommunernas resultat är tillgängliga via www.scb.se/medborgarundersokningen.

I denna rapport redovisas resultatet för Köpings kommun. Undersökningen genomfördes mellan den 18 september och den 10 november 2015. Ett urval på 1 200 personer i åldrarna 18 – 84 år tillfrågades och av dessa besvarade 44 procent enkäten.

Jämförelser med resultat för samtliga kommuner avser de 138 kommuner som var med i undersökningen våren eller hösten 2015.

SCB:s analysmodell med Nöjd-Kund-Index

Resultaten analyseras med SCB:s analysmodell med Nöjd-Kund-Index (NKI). Analysmodellen är uppbyggd dels av ett mått på den totala nöjdheten och dels av ett antal faktorer som återger delar av den undersökta verksamheten eller området. Analysmodellen syftar till att visa vad som bör prioriteras för att öka nöjdheten bland kommunens medborgare.

Tre olika delar med varsitt helhetsbetyg

- Helhetsbetyget *Nöjd-Region-Index (NRI)*, med frågor om kommunen som en plats att bo och leva på.
- Helhetsbetyget *Nöjd-Medborgar-Index (NMI)*, med frågor om kommunens olika verksamheter.
- Helhetsbetyget *Nöjd-Inflytande-Index (NII)*, med frågor om medborgarnas inflytande på kommunala beslut och verksamheter.
- Helhetsbetygen mäts med tre specifika frågor.
- Frågorna besvaras på 10-gradiga skalor, där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta betyg.
- Faktorens resultat redovisas som betygsindex, vilka kan variera mellan 0 och 100.
- Betygsindex under 40 klassas som "inte godkänt". Gränsen för "nöjd" går vid 55 och 75 eller högre tolkas som "mycket nöjd".

För att avgöra om skillnader i betygsindex är statistiskt säkerställda används följande förfarande: om intervallen (indexvärdet $\pm$ felmarginalen) för två indexvärden inte överlappar varandra är skillnaden mellan indexvärdena statistiskt säkerställd. Även om intervallen för två betygsindex tangerar varandra anses skillnaden vara statistiskt säkerställd. Alla kommenterade skillnader mellan kommunens betygsindex och genomsnittresultaten är statistiskt säkerställda om inget annat anges.

En utförligare beskrivning av analysmodellen finns i rapportbilagan.

Del A.

Hur ser medborgarna på Köpings kommun som en plats att bo och leva på? (Nöjd-Region-Index)

Tabell A1. Nöjd-Region-Index (NRI), indexet *Rekommendation* samt faktorerna efter sina betygsindex för Köpings kommun. Hösten 2015.

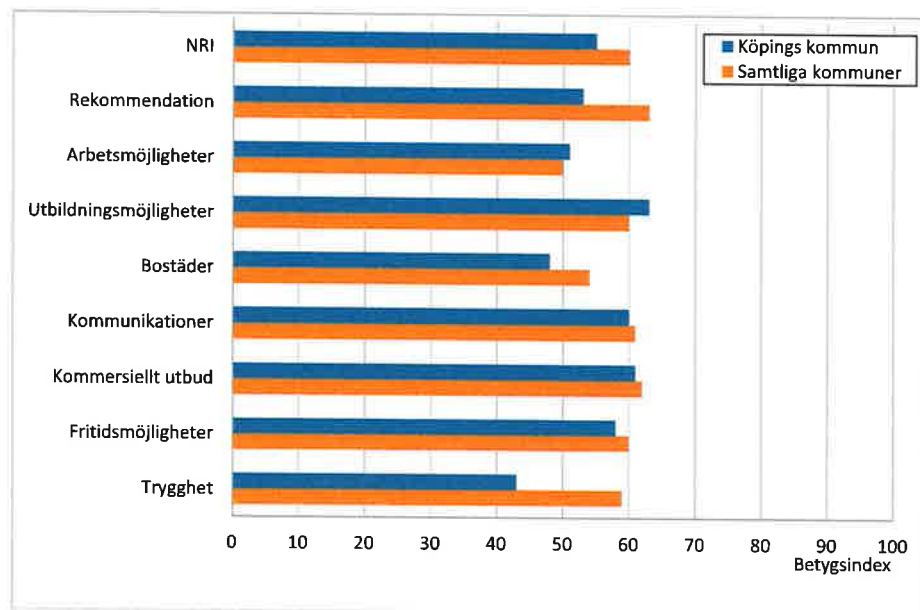
Köpings kommun	Betygsindex	Felmarginal
NRI	55	±2,2
Rekommendation	53	±2,9
Utbildningsmöjligheter	63	±1,9
Kommersiellt utbud	61	±2,2
Kommunikationer	60	±1,9
Fritidsmöjligheter	58	±1,8
Arbetsmöjligheter	51	±2,3
Bostäder	48	±2,0
Trygghet	43	±2,6

Nöjd-Region-Index

- Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Köpings kommun som en plats att bo och leva på blev 55.
- För Köpings kommun är det främst förbättringar av betygsindexen för faktorerna *Bostäder* samt *Trygghet* som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Region-Index.
- 31 procent av medborgarna i Köpings kommun kan starkt rekommendera vänner och bekanta att flytta till kommunen (betyg 8-10 på den 10-gradiga skalan) medan 31 procent vill avråda från det (betyg 1-4 på den 10-gradiga skalan).

Skiljer sig Köpings kommun från samtliga deltagande kommuner?

Diagram A1. Nöjd-Region-Index (NRI), indexet *Rekommendation* och faktorernas betygsindex för Köpings kommun samt för samtliga 138 kommuner i undersökningsomgångarna våren eller hösten 2015.

NRI för samtliga 138 kommuner som var med i undersökningen våren eller hösten 2015 blev 60. NRI för Köpings kommun är lägre jämfört med genomsnittresultatet.

Jämfört med genomsnittresultatet är betygsindexet för faktorn ...

... *Rekommendation* lägre.

... *Arbetsmöjligheter* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Utbildningsmöjligheter* högre.

... *Bostäder* lägre.

... *Kommunikationer* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Kommersiellt utbud* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Fritidsmöjligheter* lägre.

... *Trygghet* lägre.

Skiljer sig Köpings kommun från deltagande kommuner i samma storleksklass?

Tabell A2. Nöjd-Region-Index (NRI), indexet *Rekommendation* och faktorernas betygsindex efter kommunstorlek. Samtliga 138 kommuner i undersökningsomgångarna våren eller hösten 2015.

	Kommunens storlek. Antal invånare						Samtliga 138 kommuner	Kommunresultat
	Färre än 10 000	10 000 – 14 999	15 000 – 19 999	20 000 – 29 999	30 000 – 49 999	50 000 eller fler		
NRI	56	59	57	60	63	63	60	55
Rekommendation	58	62	60	62	68	69	63	53
Arbetsmöjligheter	42	48	48	52	54	56	50	51
Utbildningsmöjligheter	50	56	57	61	64	71	60	63
Bostäder	53	54	53	55	55	52	54	48
Kommunikationer	53	58	60	62	65	66	61	60
Kommersiellt utbud	55	61	59	61	65	69	62	61
Fritidsmöjligheter	54	58	56	59	63	67	60	58
Trygghet	64	60	60	57	56	57	59	43
ANTAL SVARANDE	7 965	8 477	9 959	11 697	10 836	14 432	63 366	521
ANTAL KOMMUNER	28	22	18	21	21	28	138	

NRI för kommunerna i samma storleksklass (20 000 - 29 999 invånare) blev 60. NRI för Köpings kommun är lägre jämfört med genomsnittresultatet för kommunerna i samma storleksklass.

Jämfört med genomsnittresultatet för kommunerna i samma storleksklass är betygsindexet för faktorn ...

... *Rekommendation* lägre.

... *Arbetsmöjligheter* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Utbildningsmöjligheter* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Bostäder* lägre.

... *Kommunikationer* inte säkerställt högre eller lägre.

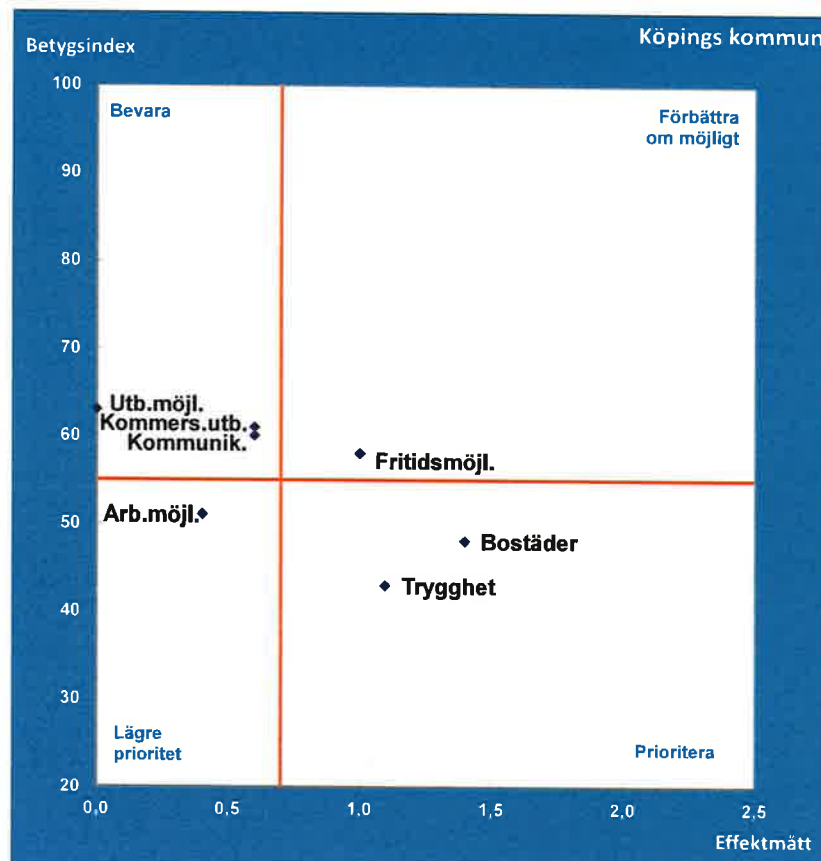
... *Kommersiellt utbud* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Fritidsmöjligheter* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Trygghet* lägre.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare medborgare i Köpings kommun?

Diagram A2. Nöjd-Region-Index (NRI) – Prioriteringsmatris för Köpings kommun. Hösten 2015.

Faktorer som bör **Prioriteras** förväntas vid en förbättring ha stor påverkan på helhetsbetyget NRI. Dessa har fått relativt låga betygsindex och har förhållandevis hög effekt, det vill säga stor påverkan på helhetsbetyget NRI.

I en andra prioriteringsgrupp återfinns de faktorer som hamnar uppe till höger i matrisen, **Förbättra om möjligt**. Även dessa faktorer har förhållandevis höga effektmått och bör därför om möjligt förbättras.

Faktorer som hamnat i den nedre vänstra delen av prioriteringsmatrisen kan ges **Lägre prioritet** eftersom en förbättring av deras låga betygsindex förväntas ha en lägre effekt på NRI.

Högst upp till vänster hamnar de faktorer vars betygsindex kan **Bevaras**. En minskning av betygsindexet kan dock leda till att effektmåttet ökar och faktorn då hamnar i den prioriterade delen av matrisen.

Faktorer som bör prioriteras

Bostäder och Trygghet

Faktorer som bör förbättras om möjligt

Fritidsmöjligheter

Faktorer som kan ges lägre prioritet

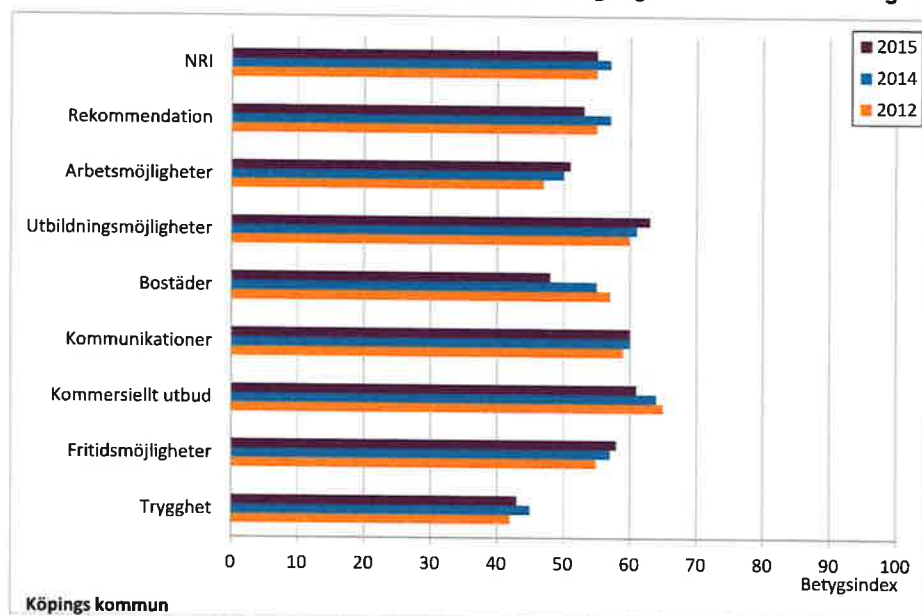
Arbetsmöjligheter

Faktorer som bör bevaras

Kommunikationer, Kommersiellt utbud samt Utbildningsmöjligheter

Jämförelser med tidigare år

Diagram A3. Nöjd-Region-Index (NRI), indexet *Rekommendation* och faktorernas betygsindex för Köpings kommun. De tre senaste omgångarna kommunen deltagit.

Köpings kommun deltog även i medborgarundersökningen våren 2007, våren 2008, våren 2010, våren 2012 och hösten 2014.

NRI för Köpings kommun blev 55 i årets undersökning. Det är inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2014 då NRI var 57.

Jämfört med medborgarundersökningen som gjordes i Köpings kommun hösten 2014 har faktorn *Bostäder* fått lägre betygsindex.

Indexet *Rekommendation* blev 53 för Köpings kommun i årets undersökning. Det är inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2014 då indexet *Rekommendation* var 57.

Faktorernas betygsindex efter kön och ålder

Tabell A3. Nöjd-Region-Index (NRI), indexet *Rekommendation* samt faktorernas betygsindex efter kön för Köpings kommun. Hösten 2015.

	Kön				Samtliga	
	Man		Kvinna			
	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal
NRI	51	±3,3	59	±3,0	55	±2,2
Rekommendation	51	±4,0	56	±4,1	53	±2,9
Arbetsmöjligheter	50	±3,4	52	±3,3	51	±2,3
Utbildningsmöjligheter	59	±2,7	66	±2,7	63	±1,9
Bostäder	47	±3,0	50	±2,7	48	±2,0
Kommunikationer	57	±3,0	62	±2,4	60	±1,9
Kommersiellt utbud	59	±3,1	64	±3,2	61	±2,2
Fritidsmöjligheter	55	±2,8	62	±2,4	58	±1,8
Trygghet	43	±4,0	43	±3,4	43	±2,6
ANTAL SVARANDE	247		274		521	

Tabell A4. Nöjd-Region-Index (NRI), indexet *Rekommendation* och faktorernas betygsindex efter ålder för Köpings kommun. Hösten 2015.

	Ålder														Samtliga	
	18-24 år		25-34 år		35-44 år		45-54 år		55-64 år		65-74 år		75-84 år			
	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal
NRI	44	±9,9	50	±8,3	52	±6,4	52	±5,4	56	±5,6	63	±5,2	73	±5,7	55	±2,2
Rekommendation	35	±11,9	44	±10,0	50	±8,5	52	±7,1	58	±7,0	63	±6,3	72	±7,7	53	±2,9
Arbetsmöjligheter	46	±10,0	46	±7,1	60	±7,6	53	±6,1	47	±6,7	51	±5,3	56	±5,8	51	±2,3
Utbildningsmöjligheter	54	±7,4	57	±6,9	63	±6,0	63	±5,0	64	±5,4	65	±4,7	72	±5,1	63	±1,9
Bostäder	39	±9,1	44	±6,7	49	±6,2	45	±5,0	52	±5,4	50	±4,7	63	±5,6	48	±2,0
Kommunikationer	63	±9,4	59	±6,9	58	±5,5	59	±4,6	58	±5,0	59	±4,1	68	±5,9	60	±1,9
Kommersiellt utbud	51	±8,2	53	±8,9	64	±6,3	63	±5,5	63	±5,4	63	±5,2	73	±5,8	61	±2,2
Fritidsmöjligheter	53	±7,5	51	±6,9	54	±5,9	58	±5,1	62	±4,7	61	±4,1	72	±4,7	58	±1,8
Trygghet	36	±11,4	43	±9,5	39	±7,3	44	±6,4	41	±6,2	46	±5,9	53	±7,3	43	±2,6
ANTAL SVARANDE	25		40		67		88		93		131		77		521	

Del B.

Hur ser medborgarna i Köpings kommun på kommunens verksamheter? (Nöjd-Medborgar-Index)

Tabell B1. Nöjd-Medborgar-Index (NMI), indexet *Bemötande och tillgänglighet* samt verksamheterna efter sina betygsindex för Köpings kommun. Hösten 2015.

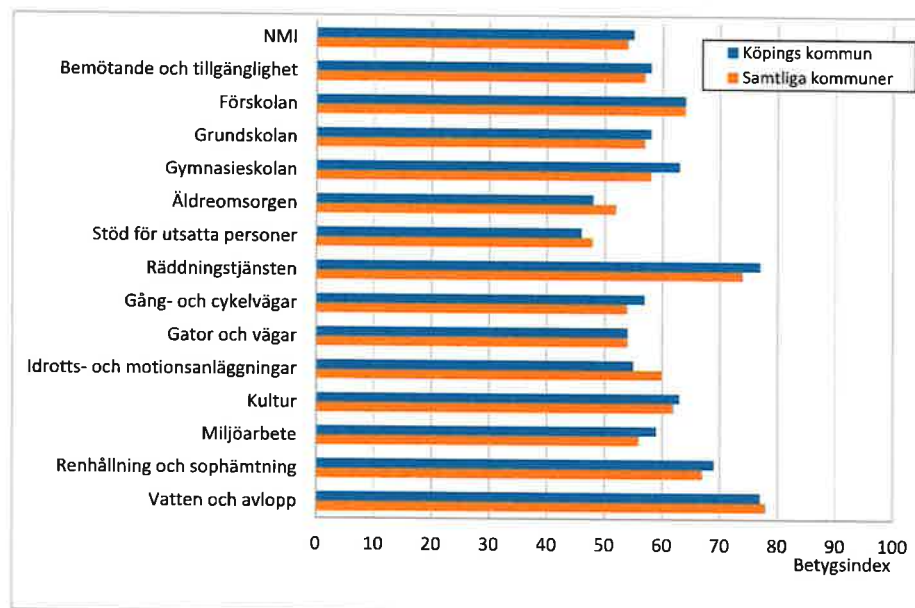
Köpings kommun	Betygsindex	Felmarginal
NMI	55	±2,7
Bemötande och tillgänglighet	58	±2,6
Räddningstjänsten	77	±1,9
Vatten och avlopp	77	±2,3
Renhållning och sophämtning	69	±2,5
Förskolan	64	±2,4
Gymnasieskolan	63	±2,4
Kultur	63	±2,5
Miljöarbete	59	±2,7
Grundskolan	58	±2,6
Gång- och cykelvägar	57	±2,9
Idrotts- och motionsanläggningar	55	±2,4
Gator och vägar	54	±3,0
Äldreomsorgen	48	±2,8
Stöd för utsatta personer	46	±2,9

Nöjd-Medborgar-Index

- Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Medborgar-Index (NMI) för hur medborgarna bedömer kommunens verksamheter i Köpings kommun blev 55.
- För Köpings kommun är det främst förbättringar av betygsindexen för verksamheterna *Äldreomsorgen*, *Gator och vägar* samt *Miljöarbete* som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Medborgar-Index.
- Betygsindexet för *Bemötande och tillgänglighet*, det vill säga hur medborgarna bedömer kommunens tillgänglighet och det bemötande de får i sin kontakt med kommunen, blev 58 i Köpings kommun.

Skiljer sig Köpings kommun från samtliga deltagande kommuner?

Diagram B1. Nöjd-Medborgar-Index (NMI), indexet *Bemötande och tillgänglighet* samt verksamheternas betygsindex för Köpings kommun samt för samtliga 138 kommuner i undersökningsomgångarna våren eller hösten 2015.

NMI för samtliga 138 kommuner som var med i undersökningen våren eller hösten 2015 blev 54. NMI för Köpings kommun är inte säkerställt högre eller lägre jämfört med genomsnittresultatet.

Jämfört med genomsnittresultatet är betygsindexet för verksamheten ...

... *Bemötande och tillgänglighet* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Förskolan* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Grundskolan* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Gymnasieskolan* högre.

... *Äldreomsorgen* lägre.

... *Stöd för utsatta personer* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Räddningstjänsten* högre.

... *Gång- och cykelvägar* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Gator och vägar* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Idrotts- och motionsanläggningar* lägre.

... *Kultur* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Miljöarbete* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Renhållning och sophämtning* inte säkerställt högre eller lägre.

... *Vatten och avlopp* inte säkerställt högre eller lägre.

Skiljer sig Köpings kommun från deltagande kommuner i samma storleksklass?

Tabell B2. Nöjd-Medborgar-Index (NMI), indexet *Bemötande och tillgänglighet* samt verksamheternas betygsindex efter kommunstorlek. Samtliga 138 kommuner i undersökningsomgångarna våren eller hösten 2015.

	Kommunens storlek. Antal invånare						Samtliga 138 kommuner	Kommunresultat
	Färre än 10 000	10 000 - 14 999	15 000 - 19 999	20 000 - 29 999	30 000 - 49 999	50 000 eller fler		
NMI	51	53	52	55	57	57	54	55
Bemötande och tillgänglighet	58	58	56	56	56	55	57	58
Förskolan	65	65	63	64	64	62	64	64
Grundskolan	56	58	57	57	58	57	57	58
Gymnasieskolan	55	57	56	61	58	61	58	63
Äldreomsorgen	55	52	52	51	52	49	52	48
Stöd för utsatta personer	48	49	48	48	49	49	48	46
Räddningstjänsten	72	73	74	75	76	76	74	77
Gång- och cykelvägar	51	54	54	54	57	56	54	57
Gator och vägar	51	54	52	54	57	56	54	54
Idrotts- och motionsanläggningar	58	60	59	61	61	62	60	55
Kultur	56	61	60	63	64	67	62	63
Miljöarbete	51	55	54	57	57	59	56	59
Renhållning och sophämtning	65	67	67	67	67	67	67	69
Vatten och avlopp	78	77	78	77	81	80	78	77
ANTAL SVARANDE	7 965	8 477	9 959	11 697	10 836	14 432	63 366	521
ANTAL KOMMUNER	28	22	18	21	21	28	138	

NMI för kommunerna i samma storleksklass (20 000 - 29 999 invånare) blev 55. NMI för Köpings kommun är inte säkerställt högre eller lägre jämfört med genomsnittresultatet för kommunerna i samma storleksklass.

Jämfört med genomsnittresultatet för kommunerna i samma storleksklass är betygsindexet för verksamheten ...

... **Bemötande och tillgänglighet** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Förskolan** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Grundskolan** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Gymnasieskolan** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Äldreomsorgen** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Stöd för utsatta personer** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Räddningstjänsten** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Gång- och cykelvägar** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Gator och vägar** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Idrotts- och motionsanläggningar** lägre.

... **Kultur** inte säkerställt högre eller lägre.

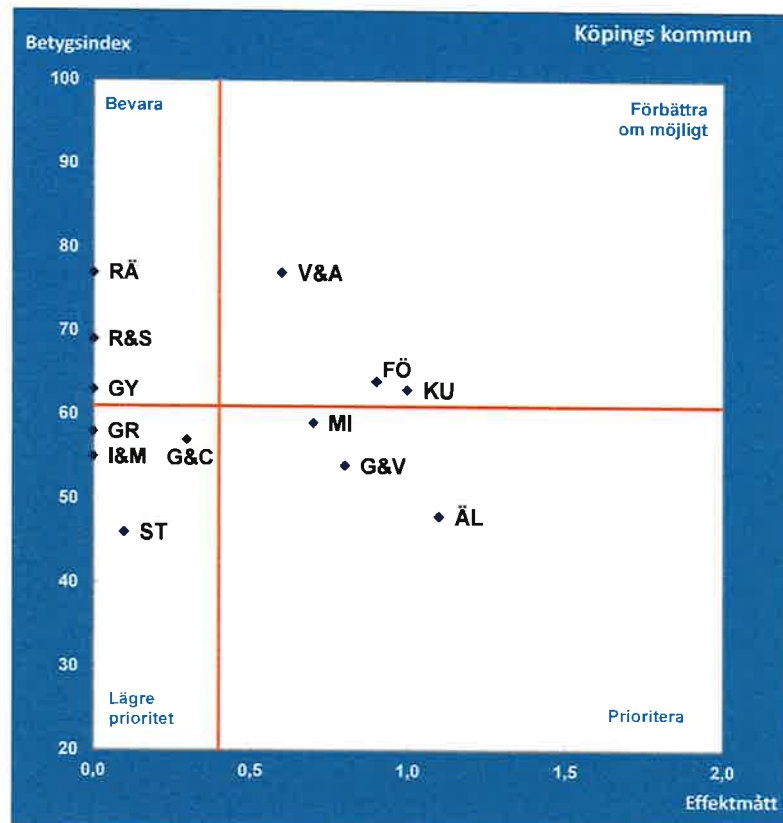
... **Miljöarbete** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Renhållning och sophämtning** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Vatten och avlopp** inte säkerställt högre eller lägre.

Vilka verksamheter bör uppmärksammas för att få nöjdare medborgare i Köpings kommun?

Diagram B2. Nöjd-Medborgar-Index (NMI) – Prioriteringsmatris för Köpings kommun. Hösten 2015.

FÖ = Förskolan	RÄ = Räddningstjänsten	KU = Kultur
GR = Grundskolan	G&C = Gång- och cykelvägar	MI = Miljöarbete
GY = Gymnasieskolan	G&V = Gator och vägar	R&S = Renhållning och sophämtning
ÄL = Äldreomsorgen	I&M = Idrotts- och motionsanläggningar	V&A = Vatten och avlopp
ST = Stöd för utsatta personer		

Verksamheter som bör prioriteras

Äldreomsorgen, Gator och vägar samt Miljöarbete

Verksamheter som bör förbättras om möjligt

Kultur, Förskolan samt Vatten och avlopp

Verksamheter som kan ges lägre prioritet

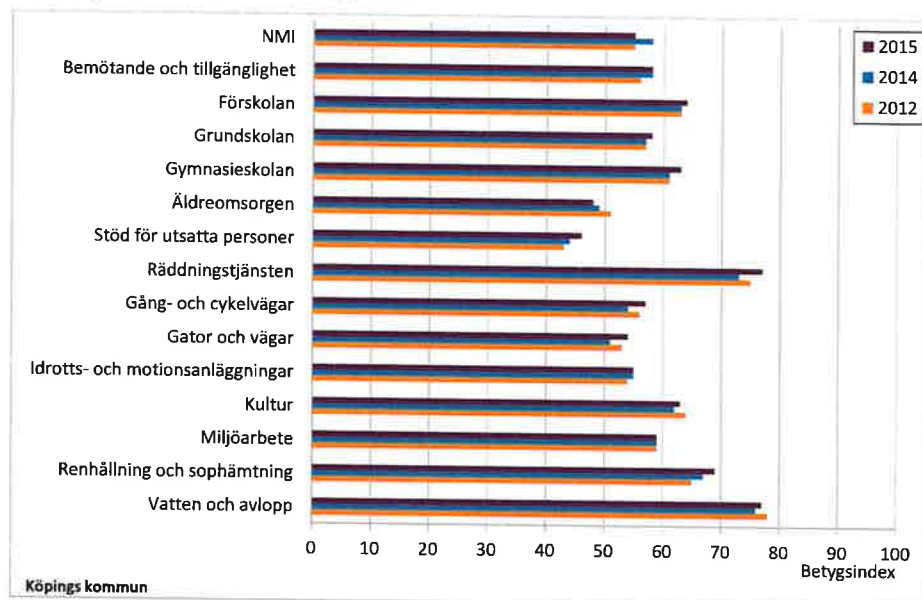
Gång- och cykelvägar, Stöd för utsatta personer, Idrotts- och motionsanläggningar samt Grundskolan

Verksamheter som bör bevaras

Gymnasieskolan, Renhållning och sophämtning samt Räddningstjänsten

Jämförelser med tidigare år

Diagram B3. Nöjd-Medborgar-Index (NMI), indexet *Bemötande och tillgänglighet* samt verksamheternas betygsindex för Köpings kommun. De tre senaste omgångarna kommunen deltagit.

Köpings kommun deltog även i medborgarundersökningen våren 2007, våren 2008, våren 2010, våren 2012 och hösten 2014.

NMI för Köpings kommun blev 55 i årets undersökning. Det är inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2014 då NMI var 58.

Jämfört med medborgarundersökningen som gjordes i Köpings kommun hösten 2014 har verksamheten *Räddningstjänsten* fått högre betygsindex.

Indexet *Bemötande och tillgänglighet* blev 58 för Köpings kommun i årets undersökning. Det är inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2014. Även då var indexet *Bemötande och tillgänglighet* 58.

Verksamheternas betygsindex efter kön

Tabell B3. Nöjd-Medborgar-Index (NMI), indexet *Bemötande och tillgänglighet* samt verksamheternas betygsindex efter kön för Köpings kommun. Hösten 2015.

	Kön				Samtliga	
	Man		Kvinna			
	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal
NMI	50	±3,7	59	±4,0	55	±2,7
Bemötande och tillgänglighet	55	±3,4	62	±3,9	58	±2,6
Förskolan	62	±3,6	66	±3,3	64	±2,4
Grundskolan	56	±3,7	61	±3,8	58	±2,6
Gymnasieskolan	63	±3,3	64	±3,6	63	±2,4
Äldreomsorgen	46	±3,8	49	±4,1	48	±2,8
Stöd för utsatta personer	43	±4,2	49	±4,0	46	±2,9
Räddningstjänsten	74	±3,2	81	±2,2	77	±1,9
Gång- och cykelvägar	53	±4,4	60	±3,8	57	±2,9
Gator och vägar	50	±4,4	58	±4,0	54	±3,0
Idrotts- och motionsanläggningar	51	±3,6	58	±3,4	55	±2,4
Kultur	58	±3,7	69	±3,2	63	±2,5
Miljöarbete	55	±3,9	63	±3,8	59	±2,7
Renhållning och sophämtning	65	±4,0	73	±2,9	69	±2,5
Vatten och avlopp	74	±3,8	81	±2,7	77	±2,3
ANTAL SVARANDE	247		274		521	

Verksamheternas betygsindex efter ålder

Tabell B4. Nöjd-Medborgar-Index (NMI), indexet *Bemötande och tillgänglighet* samt verksamheternas betygsindex efter ålder för Köpings kommun. Hösten 2015.

	Ålder														Samtliga	
	18-24 år		25-34 år		35-44 år		45-54 år		55-64 år		65-74 år		75-84 år			
	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal
NMI	41	±7,7	49	±10,8	48	±7,9	50	±7,0	56	±7,2	67	±5,8	73	±8,3	55	±2,7
Bemötande och tillgänglighet	40	±6,8	50	±10,9	54	±7,5	55	±6,4	60	±6,4	69	±6,3	81	±6,2	58	±2,6
Förskolan	54	±10,4	60	±6,9	57	±9,3	64	±5,7	68	±5,9	72	±5,5	71	±7,8	64	±2,4
Grundskolan	49	±12,1	47	±9,5	54	±8,4	58	±6,0	63	±6,0	66	±5,7	71	±7,0	58	±2,6
Gymnasieskolan	61	±12,6	56	±7,8	58	±7,3	62	±5,9	65	±5,4	69	±5,0	74	±8,2	63	±2,4
Äldreomsorgen	44	±11,7	38	±8,0	46	±7,6	41	±7,0	52	±7,7	57	±6,8	57	±9,9	48	±2,8
Stöd för utsatta personer	38	±14,1	35	±9,3	41	±8,6	45	±6,8	44	±7,4	61	±5,2	58	±9,7	46	±2,9
Räddningstjänsten	73	±9,5	73	±5,4	75	±7,1	77	±4,8	79	±4,7	79	±4,8	88	±5,0	77	±1,9
Gång- och cykelvägar	50	±14,2	58	±9,1	53	±7,6	56	±7,4	56	±7,0	61	±6,5	64	±9,2	57	±2,9
Gator och vägar	48	±13,8	56	±10,2	51	±7,5	50	±7,6	51	±7,1	59	±6,6	66	±8,0	54	±3,0
Idrotts- och motionsanläggningar	49	±9,1	47	±9,7	47	±6,8	54	±6,7	58	±6,2	63	±4,9	67	±6,5	55	±2,4
Kultur	52	±13,0	56	±8,8	62	±6,3	60	±5,7	65	±5,7	71	±5,5	80	±6,1	63	±2,5
Miljöarbete	48	±8,1	50	±10,7	57	±8,0	58	±7,3	59	±6,4	68	±5,8	68	±9,1	59	±2,7
Renhållning och sophämtning	66	±12,3	62	±8,9	62	±7,8	67	±6,4	69	±5,5	77	±4,4	82	±5,4	69	±2,5
Vatten och avlopp	77	±11,0	76	±8,1	70	±8,4	74	±6,1	79	±4,8	82	±4,2	86	±5,6	77	±2,3
ANTAL SVARANDE	25		40		67		88		93		131		77		521	

Del C.

Hur ser medborgarna i Köpings kommun på sitt inflytande i kommunen? (Nöjd-Inflytande-Index)

Tabell C1. Nöjd-Inflytande-Index (NII) och faktorerna efter sina betygsindex för Köpings kommun. Hösten 2015.

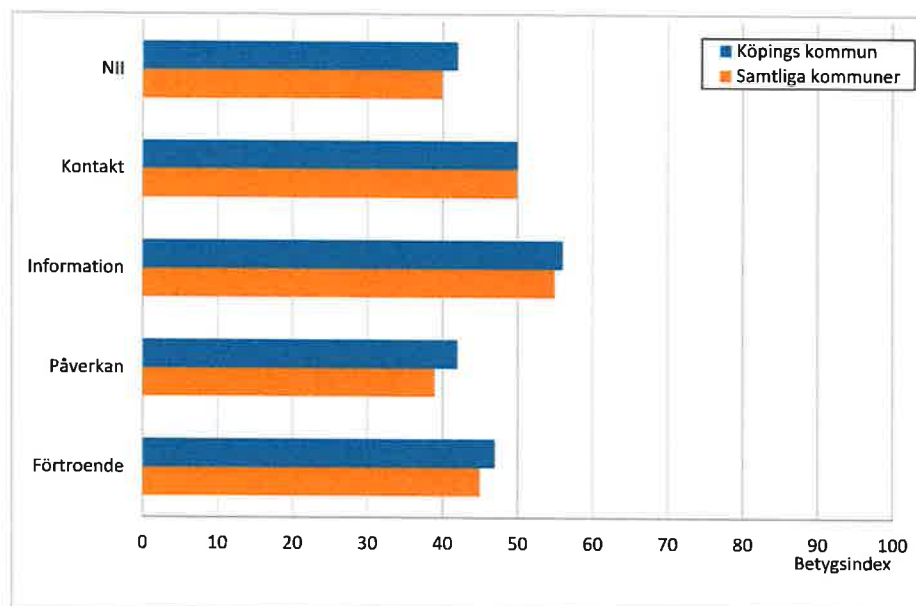
Köpings kommun	Betygsindex	Felmarginal
NII	42	±2,7
Information	56	±2,5
Kontakt	50	±2,6
Förtroende	47	±3,0
Påverkan	42	±2,9

Nöjd-Inflytande-Index

- Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Inflytande-Index (NII) för hur medborgarna bedömer möjligheterna till inflytande i Köpings kommun blev 42.
- För Köpings kommun är det främst förbättringar av betygsindexen för faktorerna *Påverkan* samt *Förtroende* som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Inflytande-Index.

Skiljer sig Köpings kommun från samtliga deltagande kommuner?

Diagram C1. Nöjd-Inflytande-Index (NII) och faktorernas betygsindex för Köpings kommun samt för samtliga 138 kommuner i undersökningsomgångarna våren eller hösten 2015.

NII för samtliga 138 kommuner som var med i undersökningen våren eller hösten 2015 blev 40. NII för Köpings kommun är inte säkerställt högre eller lägre jämfört med genomsnittresultatet.

Jämfört med genomsnittresultatet är betygsindexet för faktorn ...

... **Kontakt** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Information** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Påverkan** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Förtroende** inte säkerställt högre eller lägre.

Skiljer sig Köpings kommun från deltagande kommuner i samma storleksklass?

Tabell C2. Nöjd-Inflytande-Index (NII) och faktorernas betygsindex efter kommunstorlek. Samtliga 138 kommuner i undersökningsomgångarna våren eller hösten 2015.

	Kommunens storlek. Antal invånare						Samtliga 138 kommuner	Kommun- resultat
	Färre än 10 000	10 000 - 14 999	15 000 - 19 999	20 000 - 29 999	30 000 - 49 999	50 000 eller fler		
NII	39	40	39	41	40	41	40	42
Kontakt	53	52	49	50	48	46	50	50
Information	52	55	54	55	56	57	55	56
Påverkan	39	40	38	40	40	40	39	42
Förtroende	44	45	42	45	44	46	45	47
ANTAL SVARANDE	7 965	8 477	9 959	11 697	10 836	14 432	63 366	521
ANTAL KOMMUNER	28	22	18	21	21	28	138	

NII för kommunerna i samma storleksklass (20 000 - 29 999 invånare) blev 41. NII för Köpings kommun är inte säkerställt högre eller lägre jämfört med genomsnittresultatet för kommunerna i samma storleksklass.

Jämfört med genomsnittresultatet för kommunerna i samma storleksklass är betygsindexet för faktorn ...

... **Kontakt** inte säkerställt högre eller lägre.

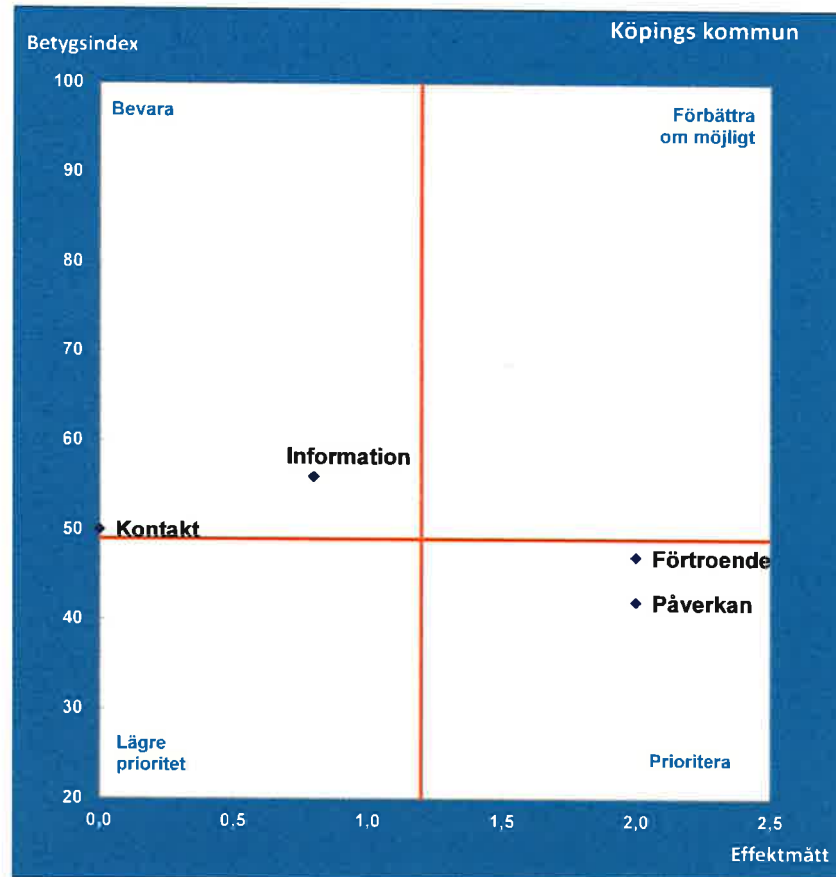
... **Information** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Påverkan** inte säkerställt högre eller lägre.

... **Förtroende** inte säkerställt högre eller lägre.

Vilka faktorer bör uppmärksammas för att få nöjdare medborgare i Köpings kommun?

Diagram C2. Nöjd-Inflytande-Index (NII) Prioriteringsmatris för Köpings kommun. Hösten 2015.

Faktorer som bör prioriteras

Påverkan och Förtroende

Faktorer som bör förbättras om möjligt

Ingen faktor har hamnat i detta område.

Faktorer som kan ges lägre prioritet

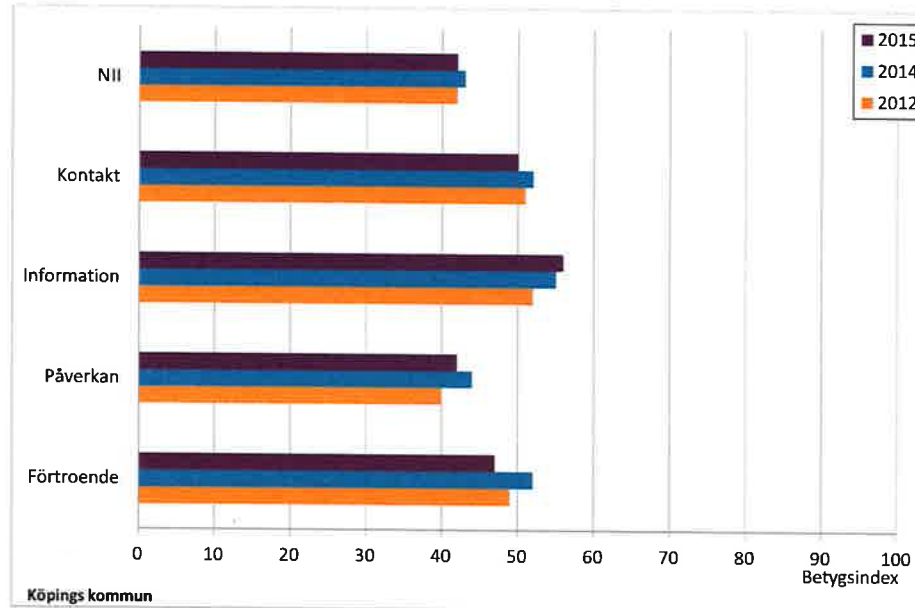
Ingen faktor har hamnat i detta område.

Faktorer som kan bevaras

Information och Kontakt

Jämförelser med tidigare år

Diagram C3. Nöjd-Inflytande-Index (NII) och faktorernas betygsindex för Köpings kommun. De tre senaste omgångarna kommunen deltagit.

Köpings kommun deltog även i medborgarundersökningen våren 2007, våren 2008, våren 2010, våren 2012 och hösten 2014.

NII för Köpings kommun blev 42 i årets undersökning. Det är inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2014 då NII var 43.

För Köpings kommun har inga faktorer fått säkerställt förändrade betygsindex jämfört med hösten 2014.

Faktorernas betygsindex efter kön och ålder

Tabell C3. Nöjd-Inflytande-Index (NII) och faktorernas betygsindex efter kön för Köpings kommun. Hösten 2015.

	Kön				Samtliga	
	Man		Kvinna			
	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal
NII	38	±3,8	45	±3,9	42	±2,7
Kontakt	46	±3,8	54	±3,6	50	±2,6
Information	51	±3,8	61	±3,1	56	±2,5
Påverkan	38	±4,1	46	±4,0	42	±2,9
Förtroende	43	±4,2	51	±4,4	47	±3,0
ANTAL SVARANDE	247		274		521	

Tabell C4. Nöjd-Inflytande-Index (NII) och faktorernas betygsindex efter ålder för Köpings kommun. Hösten 2015.

	Ålder														Samtliga	
	18-24 år		25-34 år		35-44 år		45-54 år		55-64 år		65-74 år		75-84 år			
	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal	Betygs-index	Fel-marginal
NII	30	±9,0	37	±10,6	37	±7,4	35	±6,6	44	±7,2	51	±6,7	59	±7,3	42	±2,7
Kontakt	27	±11,5	33	±8,6	46	±7,3	47	±7,1	53	±6,4	66	±5,9	77	±7,0	50	±2,6
Information	39	±10,8	50	±8,7	52	±7,4	51	±6,7	62	±6,0	64	±5,1	73	±5,9	56	±2,5
Påverkan	30	±12,4	40	±11,4	34	±6,7	35	±6,8	45	±6,9	50	±6,8	59	±6,4	42	±2,9
Förtroende	29	±12,0	35	±11,7	39	±8,2	41	±7,4	54	±7,2	62	±6,8	70	±7,6	47	±3,0
ANTAL SVARANDE	25		40		67		88		93		131		77		521	

Tabell D. Svarefrekvens och nettourval per kommun. Hösten 2015.

Kommun	Netto- urval	Svarande Andel (%)	Kommun	Netto- urval	Svarande Andel (%)
Alingsås kommun	1 190	45%	Mjölby kommun	1 192	48%
Arvidsjaur kommun	586	47%	Motala kommun	1 186	42%
Arvika kommun	1 193	45%	Mölnåls stad	1 182	45%
Bjuvs kommun	1 183	40%	Nacka kommun	1 471	40%
Bodens kommun	1 193	44%	Nordanstigs kommun	589	43%
Borås stad	1 191	41%	Nordmalings kommun	593	46%
Boxholms kommun	597	49%	Norsjö kommun	589	51%
Bromölla kommun	595	45%	Nykvarns kommun	595	44%
Burlövs kommun	1 180	38%	Nyköpings kommun	1 189	45%
Degerfors kommun	591	45%	Ockelbo kommun	595	50%
Eskilstuna kommun	1 195	37%	Region Gotland	1 186	49%
Eslövs kommun	1 186	41%	Rättviks kommun	598	53%
Falköpings kommun	1 191	45%	Salems kommun	1 192	41%
Finspångs kommun	1 184	46%	Sandvikens kommun	1 190	41%
Flens kommun	1 184	48%	Sigtuna kommun	1 176	31%
Forsåkers kommun	598	42%	Sjöbo kommun	1 188	42%
Gävle kommun	1 187	41%	Skellefteå kommun	1 193	43%
Hammarö kommun	1 189	49%	Solna stad	1 173	38%
Helsingborgs stad	1 182	33%	Stenungsunds kommun	1 182	48%
Hofors kommun	596	45%	Sundsvalls kommun	1 187	41%
Härnösands kommun	1 187	44%	Svenljunga kommun	590	46%
Hörby kommun	1 185	46%	Säffle kommun	1 184	43%
Jokkmokks kommun	591	39%	Söderhamns kommun	1 187	42%
Kalmar kommun	1 184	42%	Tidaholms kommun	596	46%
Karlsborgs kommun	591	50%	Tingsryds kommun	595	50%
Kinda kommun	598	47%	Torsås kommun	596	47%
Klippans kommun	1 191	45%	Trelleborgs kommun	1 185	41%
Kramfors kommun	1 190	45%	Täby kommun	1 184	44%
Kungsbacka kommun	1 192	45%	Upplands Väsby kommun	1 184	37%
Köpings kommun	1 190	44%	Uppsala kommun	1 186	41%
Lerums kommun	1 186	45%	Vallentuna kommun	1 189	40%
Lidingö stad	1 174	42%	Vänersborgs kommun	1 191	43%
Lidköpings kommun	1 188	47%	Västerås stad	1 184	37%
Ljusdals kommun	1 192	45%	Åre kommun	1 184	48%
Lomma kommun	1 187	55%	Åtvidabergs kommun	592	51%
Ludvika kommun	1 187	44%	Älmhults kommun	1 191	48%
Luleå kommun	1 187	42%	Älvkarleby kommun	595	42%
Lycksele kommun	589	41%	Östra Göinge kommun	1 185	42%
Markaryds kommun	594	43%	Övertorneå kommun	591	45%

Om undersökningen

Population och urval

Målpopulationen är Köpings kommuns invånare i åldrarna 18–84 år. Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning och SCB:s register över totalbefolkningen var urvalsram. Som standard drogs ett urval på 600 personer i kommuner med färre än 10 000 invånare i åldrarna 18–84 år och 1 200 personer i kommuner med 10 000 eller fler invånare.

Insamling

Innan insamlingsstart skickades ett förebrev ut med information om undersökningen och dess syfte. Därefter skickades enkät och svarskuvert ut. På enkäten trycktes inloggningsuppgifter som gjorde det möjligt att besvara enkäten via Internet, där enkäten även fanns tillgänglig på engelska, finska och spanska. Två påminnelser skickades ut, varav den sista innehöll en ny enkät och nytt svarskuvert. Insamlingen startade den 18 september och avslutades den 10 november 2015.

Svarsandel

Svarsandelen för Köpings kommun blev 44 procent. Köpings kommun deltog även i medborgarundersökningen hösten 2014. Svarsandelen blev då 49 procent.

Inför eget arbete med resultaten

Det är viktigt att komma ihåg att SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning och ingen brukarundersökning. Undersökningen är tänkt att vara ett av flera verktyg för att få en bild av hur kommunens medborgare ser på sin kommun. Det är därför viktigt att även inhämta kunskap från andra håll om de områden som undersökningen tar upp.

Modellanalyserna syftar till att ge en helhetsbild som pekar ut vilka områden som har särskilt stor betydelse för en förbättring av de helhetsbetyg som medborgarna ger sin kommun.

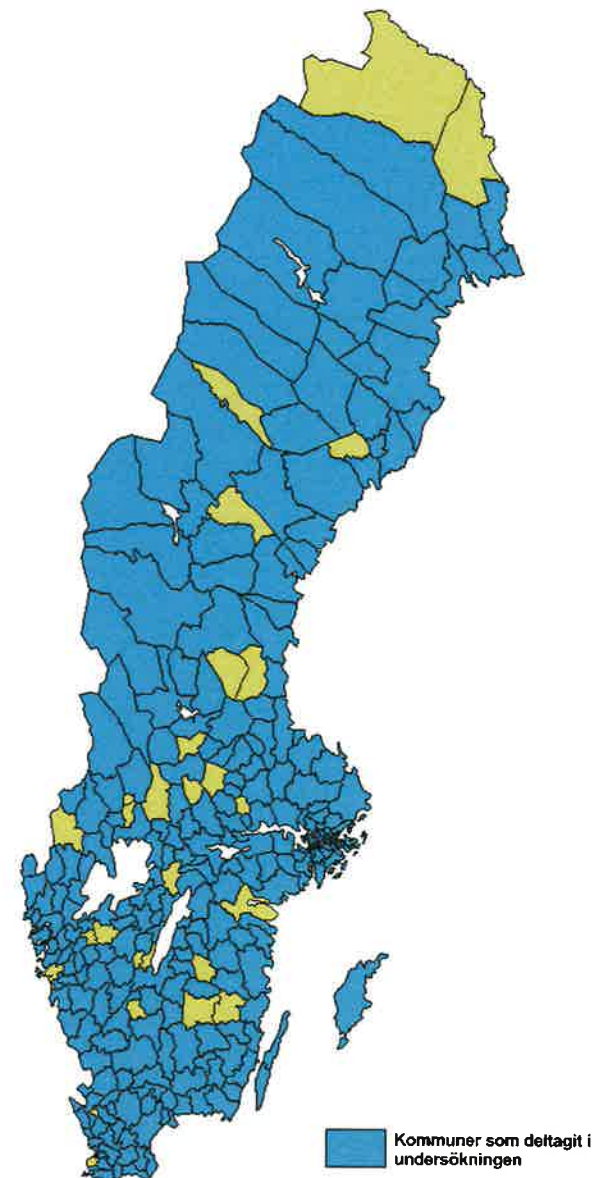
Rapportbilaga

Till denna resultatrapport finns en bilaga. Bilagan innehåller samtliga tabeller och diagram för Köpings kommun som använts till analysen i denna rapport. Där finns även mer ingående information om undersökningen, analysmodellen med NKI samt riktlinjer för att tolka och arbeta vidare med resultaten.

Jämförelser med andra kommuner och undersökningsomgångar

Resultaten för de kommuner som varit med i undersökningen är tillgängliga via www.scb.se/medborgarundersokningen.

Observera att jämförelser mellan enskilda kommuner ska göras med försiktighet då verksamheter och förhållanden kan variera mycket mellan olika kommuner. Det kan finnas skillnader mellan kommunerna som i sin tur förklarar skillnader i nöjdhet, vilka inte fångas av undersökningen. Utan att ta hänsyn till dessa är resultaten inte direkt jämförbara.

Vad tycker du om Köpings kommun?

Vår ambition är att Köpings kommun ska vara så bra som möjligt för alla sina invånare. Därför vill vi gärna veta din och andras mening om hur det är att bo och leva här.

Är det tryggt och trivsamt? Hur är standarden på gator och vägar? Är det bra kvalitet på skola, äldreomsorg och kommunikationer? Hur är handelns utbud? Hur ser du på dina möjligheter att påverka kommunens utveckling? Det och annat vill vi öka våra kunskaper om. De svar vi får visar om vi är på rätt väg för att uppfylla kommunens mål.

Kanske känns det svårt att besvara frågor man själv har liten kännedom om, men ofta har man ändå en uppfattning. Det är tillräckligt. För det är just din och andras åsikter som är viktiga.

Undersökningen görs i samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB). Du är en av de 1200 personer som är statistiskt utvalda för att representera kommunens alla invånare och SCB garanterar att dina svar blir anonyma.

Vi hoppas att du kan ta dig tid att svara på frågorna och på det sättet medverka till att göra Köping till en ännu bättre kommun att bo och verka i.

Med vänliga hälsningar och tack på förhand

Elizabeth Salomonsson
kommunstyrelsens ordförande

Olle Emanuelsson
kommunchef

Hösten 2015

SCB15061

Vad tycker du om din kommun?

För ledningen i din kommun är det viktigt att veta vad invånarna tycker om kommunen och dess verksamheter. Några av frågorna de vill ha svar på är följande:

- Hur ser du på din kommun som en plats att bo och leva på?
- Vad tycker du om vägarna, skolan och äldreomsorgen?
- Vilket förtroende har du för kommunens politiker?

Det är din uppfattning som kommunen vill ha reda på. Har du ingen direkt erfarenhet av vissa frågor räcker det med din uppfattning utifrån vad du kanske hört eller läst.

Dina svar bidrar till kunskap om vad invånarna tycker om kommunen. Undersökningen genomförs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av din kommun.

På nästa sida finns mer information om undersökningen. Du kan även läsa mer om den på www.scb.se/medborgarundersokningen. For information about this survey in English, please visit www.scb.se/medborgarundersokningen-eng.

Dina svar är viktiga

Du är en av flera invånare i din kommun i åldern 18–84 år som har blivit slumpmässigt utvalda från befolkningsregistret. Det är frivilligt att delta i undersökningen men din medverkan är mycket betydelsefull. Dina svar kan inte ersättas med någon annans.

Du gör så här

Användarnamn:

Lösenord:

Besvara gärna frågorna via www.insamling.scb.se. Logga in med användarnamnet och lösenordet ovan. Det går bra att logga in flera gånger och spara emellan. Du behöver alltså inte fylla i alla uppgifterna på en gång. På webbsidan finns frågorna även på engelska, finska och spanska.

Om du istället väljer att besvara pappersenkäten skickar du in den i det portofria svarskuvertet.

Vi ber dig besvara frågorna så snart som möjligt.

Stort tack på förhand för din medverkan!

Med vänlig hälsning

Lisa Flood
Undersökningsledare, SCB

Mer information finns på nästa sida

Kontakta oss gärna:

019-17 69 30, medborgarundersokning@scb.se
SCB, DIH/ENK, 701 89 Örebro
www.scb.se/medborgarundersokningen

Så används de lämnade uppgifterna

Insamlade uppgifter sammanställs i tabeller och diagram som ger en bild av vad kommunens invånare tycker om sin kommun. För att inte fråga mer än nödvändigt kommer vi att komplettera dina svar med uppgifter som redan finns på SCB. Det är uppgifter om kön, ålder, civilstånd, födelseland (i grupper), medborgarskap (i grupper) och inkomst. Resultaten kan även komma att redovisas per delområden i kommunen.

Förutom vid SCB kan uppgifterna som hör till undersökningen, i form av en avidentifierad svarsfil, komma att användas av din kommun och av forskare. Sådan forskning och statistikverksamhet omfattas av statistiksekretess (se nedan). SCB kommer att förse uppgifterna med en särskild beteckning för att göra det möjligt att senare kunna komplettera med aktuella registeruppgifter.

De lämnade uppgifterna skyddas

Det kommer inte att framgå hur just du har svarat när undersökningens resultat redovisas.

Uppgifterna som du lämnar skyddas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Alla på SCB som arbetar med undersökningen omfattas av reglerna om sekretess och tystnadsplikt. Samma sekretesskydd gäller hos din kommun, som får materialet efter avslutad bearbetning hos SCB. Innan resultaten överlämnas till din kommun för fortsatt bearbetning avlägsnas alla identitetsuppgifter.

Regler för personuppgiftsbehandling finns även i personuppgiftslagen (1998:204) samt i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Information om personuppgifter

Numret ovanför brevet första rubrik är bland annat till för att SCB under insamlingen ska kunna se vilka som har svarat.

SCB är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som SCB utför. Kommunen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som kommunen gör. Du har rätt att en gång per kalenderår få gratis information, i form av ett så kallat registerutdrag, om egna personuppgifter som hanteras av SCB i egenskap av personuppgiftsansvarig. En ansökan om registerutdrag måste vara skriftlig och undertecknad av den person som utdraget gäller. Om du skulle anse att SCB har behandlat dina personuppgifter på ett sätt som bryter mot personuppgiftslagen har du rätt att begära att få personuppgifterna korrigerade, blockerade eller raderade.

Resultat

Resultaten från denna undersökning finns tillgängliga hos din kommun och på www.scb.se/medborgarundersokningen i december 2015.

Så här fyller du i enkäten:

Enkäten kommer att läsas maskinellt. När du besvarar enkäten ber vi dig därför tänka på att:

- Använda kulspeppenna med svart eller blå färg
- Markera dina svar med kryss, så här:
- Om du svarat fel, täck hela rutan med det felaktiga krysset, så här:

Statistiska centralbyrån (SCB) är en statlig myndighet med uppgift att framställa och sprida statistik till bland andra beslutsfattare, forskare och allmänheten. All officiell statistik finns på www.scb.se.

[facebook.com/statisticssweden](https://www.facebook.com/statisticssweden)

[@SCB_nyheter](https://twitter.com/SCB_nyheter)

Hur ser du på din kommun som en plats att bo och leva på?

Här nedan följer ett antal frågor där vi vill att du betygsätter din kommun som en plats att bo och leva på. Frågorna handlar bl. a. om arbetsmöjligheter, bostäder och trygghet. Vissa frågor kan kanske vara svåra att svara på om du inte har så stor erfarenhet. Ofta har man ändå en uppfattning utifrån vad man hört eller läst. Det räcker. **Det är just din uppfattning som vi vill veta.** Försök svara på alla frågor.

Frågorna har svarsalternativ graderade från 1 till 10, där 1 betyder lägsta betyg och 10 betyder högsta betyg. Sätt ett kryss i den ruta på skalan som stämmer bäst med vad du tror eller tycker.

ARBETSMÖJLIGHETER

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...möjligheterna att få arbete inom rimligt avstånd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

UTBILDNINGSMÖJLIGHETER

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...tillgången till universitets- eller högskoleutbildning inom rimligt avstånd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...tillgången till övriga utbildningar inom rimligt avstånd? (Folkhögskola, Kvalificerad Yrkesutbildning, Komvux etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BOSTÄDER

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...möjligheterna att hitta bra boende?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...utbudet av olika typer av boendeformer (hyresrätt, bostadsrätt, småhus etc.)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur trivsamt bebyggelsen är?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

KOMMUNIKATIONER

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...tillgången till gång- och cykelvägar?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...möjligheterna till att använda kollektivtrafiken för resor? (Med kollektivtrafik menas lokal och regional trafik med buss, spårvagn, tunnelbana, tåg och/eller båt/färja.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...tillgången till förbindelser för längre resor? (Resor med tåg, buss, båt och/eller flyg.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...möjligheterna till att enkelt kunna transportera sig med bil?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hur ofta åker du med kollektivtrafiken?

Minst 4 gånger i veckan

1 - 3 gånger i veckan

1 - 4 gånger i månaden

Mer sällan än 1 gång i månaden

Aldrig

KOMMERSIELLT UTBUD

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...utbudet av livsmedelsaffärer inom rimligt avstånd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...utbudet av andra affärer och service inom rimligt avstånd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...utbudet av kaféer/barer/restauranger inom rimligt avstånd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

+

3

+

FRITIDSMÖJLIGHETER

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...tillgången till parker, grönområden och natur?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...möjligheterna till att kunna utöva fritidsintressen t.ex. sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...tillgången till idrottsevenemang?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...tillgången till kulturevenemang?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...nöjesutbudet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TRYGGHET

Hur ser du på...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur trygg och säker du kan känna dig mot hot, rån och misshandel?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur trygg och säker du kan känna dig mot inbrott i hemmet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

HELHETSBEDÖMNING AV DIN KOMMUN SOM EN PLATS ATT BO OCH LEVA PÅ

Hur nöjd är du med din kommun i dess helhet som en plats att bo och leva på?	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hur väl uppfyller din kommun dina förväntningar på en plats att bo och leva på?	Inte alls										I allra högsta grad
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Föreställ dig en plats som är perfekt att bo och leva på. Hur nära ett sådant ideal tycker du att din kommun kommer?	Långt ifrån										Mycket nära
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

+

4

+

REKOMMENDATION

	Nej, absolut inte										Ja, absolut	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Kan du rekommendera vänner och bekanta att flytta till din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vad tror eller tycker du om din kommuns verksamheter?

I denna del ställs frågor om din kommun och de verksamheter som kommunen ansvarar för. Frågorna handlar bl. a. om skolan, omsorg och gator och vägar. Vissa frågor kan vara svåra att besvara om du inte har så mycket erfarenhet. Ofta har man ändå en uppfattning utifrån vad man hört eller läst. Det räcker. **Det är just din uppfattning som vi vill veta.** Försök svara på alla frågor.

FÖRSKOLAN

	Inte alls bra										I allra högsta grad bra		Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Vad tror eller tycker du om förskolan i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har du under de senaste två åren fått erfarenhet av förskolan genom... <i>Flera alternativ kan markeras.</i>													
☐ ... eget/egna barn eller barnbarn? ☐ ... vänner/bekanta? ☐ ... att du själv arbetar/arbetat inom förskolan? ☐ Nej, jag har ingen sådan erfarenhet från förskolan under de senaste två åren.													

GRUNDSKOLAN

	Inte alls bra										I allra högsta grad bra		Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Vad tror eller tycker du om grundskolan i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har du under de senaste två åren fått erfarenhet av grundskolan genom... <i>Flera alternativ kan markeras.</i>													
☐ ... eget/egna barn eller barnbarn? ☐ ... vänner/bekanta? ☐ ... att du själv arbetar/arbetat inom grundskolan? ☐ Nej, jag har ingen sådan erfarenhet från grundskolan under de senaste två åren.													

+

+

GYMNASIESKOLAN

(Om din kommun saknar egen gymnasieskola avser frågan den gymnasieutbildning som kommunens ungdomar erbjuds i annan kommun.)

	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Vad tror eller tycker du om gymnasieskolan i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har du under de senaste två åren fått erfarenhet av gymnasieskolan genom... <i>Flera alternativ kan markeras.</i>												
☐ ...att du själv går/gått i gymnasieskolan? ☐ ... eget/egna barn eller barnbarn? ☐ ...vänner/bekanta? ☐ ...att du själv arbetar/arbetat inom gymnasieskolan? ☐ Nej, jag har ingen sådan erfarenhet från gymnasieskolan under de senaste två åren.												

ÄLDREOMSORGEN

	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Vad tror eller tycker du om äldreomsorgen i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har du under de senaste två åren fått erfarenhet av äldreomsorgen genom... <i>Flera alternativ kan markeras.</i>												
☐ ...att du själv får/fått hjälp från äldreomsorgen? ☐ ...nära anhörig? ☐ ...vänner/bekanta? ☐ ...att du själv arbetar/arbetat inom äldreomsorgen? ☐ Nej, jag har ingen sådan erfarenhet från äldreomsorgen under de senaste två åren.												

STÖD FÖR UTSATTA PERSONER (Hjälp från socialtjänsten)

	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Vad tror eller tycker du om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Har du under de senaste två åren fått erfarenhet av socialtjänsten genom...*Flera alternativ kan markeras.*

- ...att du själv får/fått hjälp från socialtjänsten?
- ...nära anhörig?
- ...vänner/bekanta?
- ...att du själv arbetar/arbetat inom socialtjänsten?
- Nej, jag har ingen sådan erfarenhet från socialtjänsten under de senaste två åren.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Vad tror eller tycker du om räddningstjänsten (brandkåren) i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

GÅNG- OCH CYKELVÄGAR

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...belysningen av gång- och cykelvägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...underhåll och skötsel av gång- och cykelvägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...snöröjning av gång- och cykelvägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...trafiksäkerheten på gång- och cykelvägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

+

7

+

GATOR OCH VÄGAR

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...belysningen av gator och vägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...underhåll och skötsel av gator och vägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...snöröjning av gator och vägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...trafiksäkerheten på gator och vägar i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

IDROTTS- OCH MOTIONSANLÄGGNINGAR (Idrottshall, ishall, simhall, motionsspår etc.)

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...öppetiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...utrustning och skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...belysningen i kommunens motionsspår?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

KULTUR

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...biblioteksverksamheten?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...utställnings- och konstverksamheter?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...teaterföreläsningar och konserter?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

MILJÖARBETE

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

RENHÅLLNING OCH SOPHÄMTNING

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...sophämtningen i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...tillgängligheten till återvinningscentraler i din kommun? (Där du t.ex. kan lämna in farligt avfall, grovavfall och elektronikavfall.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...kommunens åtgärder mot klotter och annan skadegörelse?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...renhållningen av parker och allmänna platser i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

VATTEN OCH AVLOPP

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...dricksvattnet i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...din kommuns vattenförsörjning?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...din kommuns avloppssystem?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

HELHETSBEDÖMNING AV DIN KOMMUNS VERKSAMHETER

Hur nöjd är du med hur din kommun sköter sina olika verksamheter?	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hur väl uppfyller din kommuns verksamheter dina förväntningar?	Inte alls										I allra högsta grad
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Föreställ dig en kommun som sköter sina olika verksamheter på ett perfekt sätt. Hur nära ett sådant ideal anser du att din kommun kommer?	Långt ifrån										Mycket nära
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BEMÖTANDE OCH TILLGÄNGLIGHET

Hur nöjd är du med...	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...hur lätt det är att komma i kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur du blir bemött när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...den servicen du får när du har kontakt med tjänstemän eller annan personal i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...möjligheter att komma i kontakt med kommunens högre chefer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Har du under de senaste två åren haft kontakt med tjänstemän eller annan personal i kommunen?
Flera alternativ kan markeras.

Ja
 Nej
 Är själv/har varit anställd av kommunen
 Minns inte

Hur nöjd är du med invånarnas inflytande i din kommun?

Nu följer ett antal frågor om invånarnas inflytande i kommunen på kommunens verksamheter och beslut. Frågorna handlar bl. a. om vilka möjligheter du har att komma i kontakt med kommunens politiker och vilket förtroende du har för dem. Vissa frågor kan vara svåra att besvara om du inte har någon erfarenhet. Ofta har man ändå en uppfattning utifrån vad man hört eller läst. Det räcker. **Det är din uppfattning som vi vill veta.** Försök svara på alla frågor.

KONTAKT

Hur nöjd är du med...	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...möjligheter att komma i kontakt med kommunens politiker?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Har du under de senaste två åren haft kontakt med någon politiker i kommunen?
Flera alternativ kan markeras.

Ja
 Nej
 Är själv/har varit politiker
 Minns inte

INFORMATION

Hur nöjd är du med...	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...tillgången till information om kommunen och dess verksamheter?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...tydligheten i kommunens information?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...i hur god tid kommunen informerar om viktiga frågor?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...kommunens webbplats?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

PÅVERKAN

Hur nöjd är du med...	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...hur kommunens politiker lyssnar till invånarnas synpunkter?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...invånarnas möjligheter att påverka politiska beslut?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...invånarnas möjligheter att påverka inom de kommunala verksamheterna?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...i vilken utsträckning dina åsikter i stort finns representerade bland kommunens partier?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

FÖRTROENDE

Vad tror eller tycker du om...	Inte alls bra										I allra högsta grad bra	Ingen åsikt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
...hur kommunens politiker arbetar för kommunens bästa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur ansvarstagande kommunens politiker är?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur kommunens högre tjänstemän arbetar för kommunens bästa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
...hur väl politiska beslut genomförs?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

HELHETSBEDÖMNING AV INVÅNARNAS MÖJLIGHETER TILL INFLYTANDE PÅ BESLUT INOM KOMMUNEN

	Inte alls nöjd										I allra högsta grad nöjd
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Hur nöjd är du med den insyn och det inflytande invånarna har över kommunens beslut och verksamheter?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Inte alls										I allra högsta grad
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Hur väl uppfyller din kommun dina förväntningar på invånarnas möjligheter till insyn och inflytande?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Långt ifrån										Mycket nära
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Försök föreställa dig en ideal situation för invånarnas insyn och inflytande över kommunens verksamheter och beslut. Hur nära ett sådant ideal tycker du att invånarnas insyn och inflytande kommer i din kommun?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

NÅGRA FRÅGOR OM DIG

<p>Är du kvinna eller man?</p> <p>☐ Man</p> <p>☐ Kvinna</p>
<p>Hur gammal är du?</p> <p>☐ 18-24 år</p> <p>☐ 25-34 år</p> <p>☐ 35-44 år</p> <p>☐ 45-54 år</p> <p>☐ 55-64 år</p> <p>☐ 65-74 år</p> <p>☐ 75 år eller äldre</p>
<p>Var bor du?</p> <p>☐ I kommunens centralort</p> <p>☐ I annan tätort i kommunen</p> <p>☐ Utanför tätort</p>
<p>Hur länge har du bott i din kommun?</p> <p>☐ 2 år eller kortare tid</p> <p>☐ 3-5 år</p> <p>☐ 6-10 år</p> <p>☐ 11 år eller längre tid</p>

SYNPUNKTER TILL DIN KOMMUN

Om det finns något avsnitt i enkäten som du särskilt vill kommentera kan du göra det här. Observera att det du skriver nedan blir en allmän handling hos din kommun. Detta innebär att uppgifterna blir tillgängliga för allmänheten.

Du ska inte skriva ditt namn eller telefonnummer här.

Tack för din medverkan

Medborgardialoger Köpings kommun 2015

Sammanställning av medborgardialoger och
trygghetsenkät

KÖPINGS
KOMMUN

© Köpings kommun

Rapporten skriven av:
William Wikström, 2016-02-26

Antagen av:

-

Rapporten finns även att läsa och ladda ner på www.koping.se/bra

Innehåll

Inledning och metod	5
Sammanställning av inkomna synpunkter vid dialogträffarna	6
Sammanställning av inkomna synpunkter från enkäten	7
Svar för alternativfrågorna	7
Svar för de öppna frågorna	9
Sammanfattning och förslag på inriktning för medborgarlöften	11

Inledning och metod

Med anledning av att Köpings kommun se senaste åren erhållit låga värden inom området trygghet vid den medborgarundersökning som genomförs av Statistiska Centralbyrån, har brottsförebygganderådet i Köping beslutat att komplettera underlaget genom att samla upp köpingsbornas åsikter inom området trygghet.

Åsikterna från köpings kommuns invånare har insamlas och underlaget ska tillsammans med tidigare kända lägesbilder från kommunen och polismyndigheten ligga till grund för framtida samverkansöverenskommelser samt medborgarlöften.

Insamlingen av underlaget har skett genom så kallad medborgardialog. Medborgardialogen utgörs dels utav öppna möten dit medborgarna bjuds in och dels genom en enkät som medborgarna kan fylla. Medborgardialogsträffar har genomförts i flera av kommunens delar samt inom tätorten. Dessutom har medborgardialog skett inom existerande forum såsom exempelvis pensionärsrådet och kommunens ungdomsfullmäktige. Enkäten har kunnat fyllas i både fysiskt och digitalt. Sammanlagt har ett hundratal köpingsbor deltagit i dialogträffar och 152 svarat på enkäten. Insamlingen har inte skett genom statistiskt säkerställda metoder så några generella slutsatser kan inte dras utifrån underlaget. Underlaget skall istället ses som ett komplement till tidigare genomförda undersökningar och kartläggningar inom trygghetsområdet i Köpings kommun.

Vid dialogträffarna fördes anteckningar för de synpunkter som kom in. Den mall som användes vid träffarna finns bilagd till denna rapport tillsammans med enkäten som använts. (Bilaga 1 och Bilaga 2)

Sammanställning av inkomna synpunkter vid dialogträffarna

De flesta av dialogträffarna genomfördes under november månad 2015. Nedan redogörs för de vanligast förekommande åsikterna. Siffrorna inom parentes anger hur många åsikter som inkommit inom området.

Trafik

Önskemål om ökad trafikövervakning från polisen avseende hastighet. Specifika platser som anges är Ringvägen, Västeråsvägen och Ullvileden i Köping, samt genomfarterna i Kolsva, Himmeta och Munktorp. (9 st)

Belysning

Bättre belysning önskas på bl.a. Stora torget i Köping, Kolsva centrum samt vid nya dagiset på Ringvägen. (8 st)

Synligare polis

Synligare polis som patrullerar, både till fots och i bil. (5 st)

Nygårdsområdet

Området upplevs som otryggt, särskilt på kvällstid. (4 st)

Narkotika

Polisen och kommunen måste arbeta mer för att bekämpa narkotikan. (4 st)

Övriga synpunkter

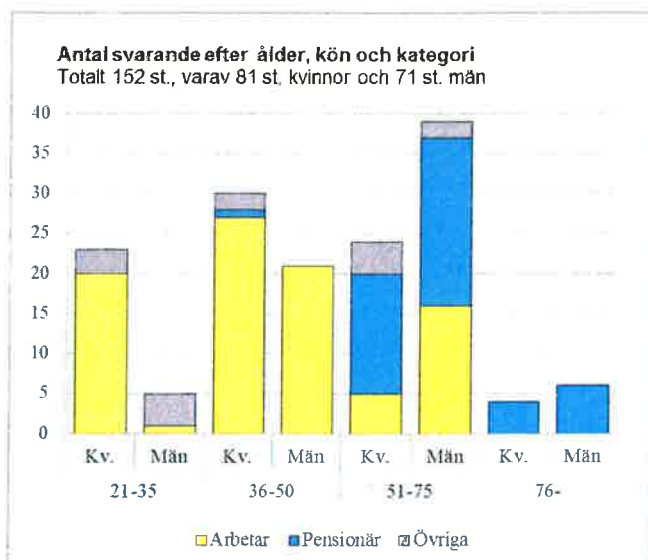
- Bättre kommunikation från kommun och polis för att minska oron i samhället.
- Mer information från polis och räddningstjänst gällande bl.a. säkerhet för äldre och brandsäkerhet.
- Mer Grannsamverkan önskas.
- Ordningstvakt i centrum av Köping även kvällstid.
- Oro för vargar och för mobiltäckning/telefoni/fiber på landsbygden.

Sammanställning av inkomna synpunkter från enkäten

152 personer har svarat på enkäten, som dels har gjorts som en webbenkät på kommunens hemsida (86 svar), dels som en pappersenkät vid medborgardialoger och andra tillfällen (66 svar). Nedan redogörs för de inkomna svaren, i den första delen redogörs för svaren på alternativfrågorna i enkäten och i den andra delen redogörs för svaren på de öppna frågeställningarna.

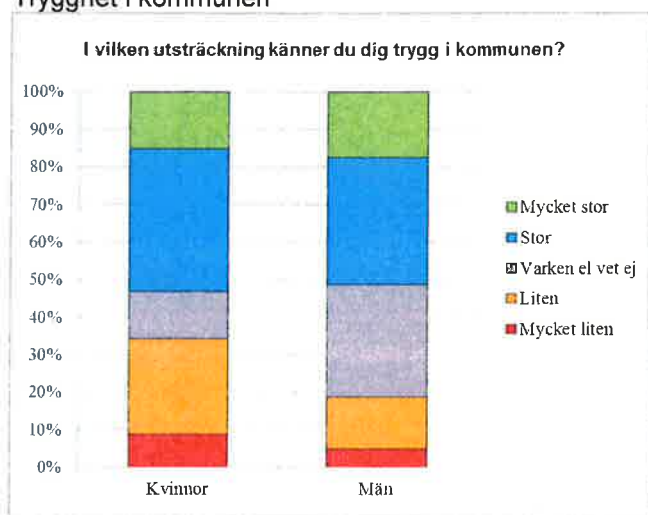
Svar för alternativfrågorna

Antal svarande

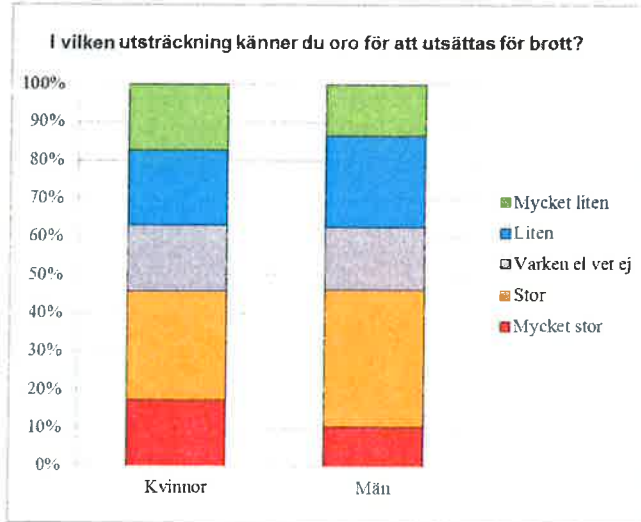
Kommentar: Få män under 35 år har svarat på enkäten, andelen män hos de äldre är dock något högre än andelen kvinnor

Trygghet i kommunen

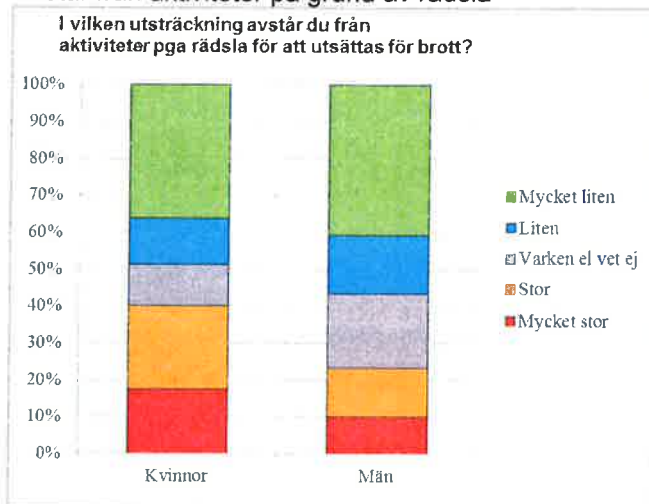
Kommentar: Av de svarande kvinnorna känner ungefär var tredje sig i liten eller mycket liten utsträckning trygg i kommunen. För männen är samma andel lite under var femte.

Oro att utsättas för brott

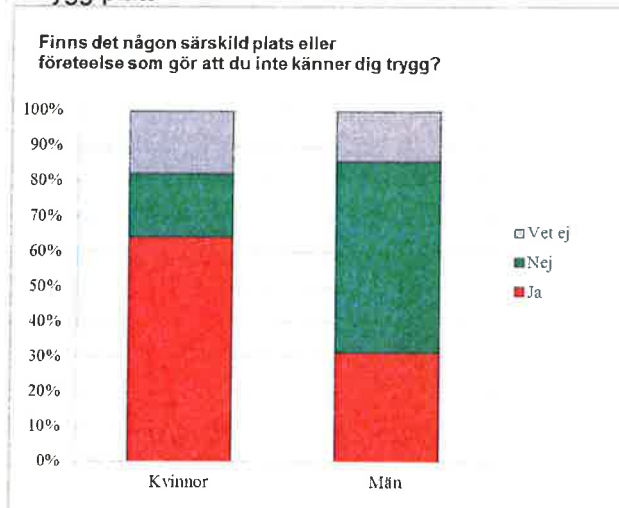
Kommentar: Oron att utsättas för brott är ungefär lika mellan män och kvinnor.

Avstår från aktiviteter på grund av rädsla

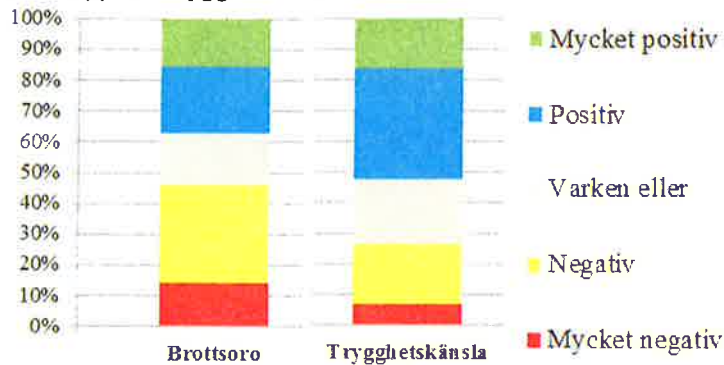
Kommentar: Fler kvinnor än män avstår från aktiviteter på grund av rädsla att utsättas för brott.

Otrygg plats

Kommentar: Många kvinnor kan peka ut särskilda platser där de inte känner sig trygga i kommunen. Angivna platser redogörs för senare i rapporten. Ungefär 60 procent av männen kan inte ange någon särskild plats där de känner sig otrygga.

Total upplevd trygghetskänsla och oro för brott

Kommentar: Oron att utsättas för brott är större än den upplevda trygghetskänslan i kommunen.

Svar för de öppna frågorna

Nedan redogörs för de vanligast förekommande åsikterna för enkätens öppna frågor. Siffrorna inom parentes anger hur många åsikter som inkommit inom området. Om ingen siffra anges handlar det endast om enstaka svar.

De vanligast förekommande områdena gällande otrygghet:

1. Centrum (23 st)
2. Nygård (inklusive området runt Nygård)(20st)
3. Fängelsegården/Tunadalsgatan
4. Byjorden/Dybecksgatan/St Olovskolan
5. Skogen

De vanligaste områdena som polisen bör jobba med:

1. Synlighet och tillgänglighet (97 svarande)
(ex fotpatrullera, svara i telefon samt vara snabbt på plats)
2. Ungdomar (10 svarande)
3. Droger (9 svarande)
4. Alkohol (en handfull svarande)

5. Trafik (en handfull svarande)
6. Förebyggande
7. Vardagsbrott

De vanligaste områdena som kommunen bör jobba med:

1. Belysning och bevakning (55 svarande)
2. Förbättra integrationen
3. Satsa på ungdomarna
4. Ta bort buskage
5. Jobba mot narkotika

Sammanfattning och förslag på inriktning för medborgarlöften

Av inkomna enkätsvar och synpunkter från dialogmöten framkommer ett antal områden för vilka kommunen och polisen bör rikta sina resurser:

- Området Nygård och dess omgivning upplevs som otrygg
- Polisen bör bli bättre på att synas och bli mer tillgänglig för kommuninvånarna
- Kommunen bör arbeta med belysningsfrågan men även bevakning
- Arbete mot narkotikan bör prioriteras

Ett område som lyftes på de olika dialogträffarna men som inte framkom i någon större utsträckning i enkäten:

- Trafikfrågor. Verkar vara en större angelägenhet för personer på landsbygden som gav uttryck för önskemål om utökad trafikbevakning.

Ovanstående områden bör enligt brottsförebyggande rådet i Köping ingå i de medborgarlöften som kommunen och polisen ska avge under 2016.

Kommunstyrelsen

KÖPINGS KOMMUN Stadskansliet	
2016 -03- 11	
Dnr KS 2016/269	Diariet 190

Information om rapport från inspektion av överförmyndarnämnd

Länsstyrelsen har inspekterat överförmyndarverksamheten i er kommun. Kopia av rapport från inspektionen översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i egenskap av högsta ledning för kommunen och därmed ytterst ansvariga för verksamheten.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för kommunernas överförmyndarverksamhet och ska inspektera verksamheten i kommunerna. Vid inspektionen ska Länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och även i övrigt sker på ett rättsäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska alltid kontrollera dels det av överförmyndaren förda registret över ärenden, dels stickprovsvis utvalda akter.

Inspektionsrapporten är upplagd på följande vis. I sammanfattningen anges på vilka punkter som Länsstyrelsen framför kritik mot verksamheten. Om Länsstyrelsen inte funnit något att kritisera så framgår även det. Under rubriken 'aktgranskning med kritik' redogör Länsstyrelsen för de akter som vi granskat där vi funnit anledning att kritisera någon del av handläggningen. Under rubriken 'övrig aktgranskning' redogör Länsstyrelsen för andra rättsfrågor som uppkommit vid granskningen av akterna och vid den efterföljande diskussionen med överförmyndarkansliet. Under rubriken 'övriga frågor' redogör Länsstyrelsen för information m.m. som framkommit utöver aktgranskningen.

Länsstyrelsen kan framföra tre nivåer av kritik: *kan inte undgå kritik*, *kritik* eller *allvarlig kritik*. Samtliga sammanfattas dock som kritik i den inledande sammanfattningen. Inte undgå kritik är den mildaste formen av kritik och allvarlig den strängaste. När allvarlig kritik framförs ska Länsstyrelsen normalt sett följa upp frågan, antingen genom att begära återrapportering eller genom ett särskilt uppföljande möte/samtal.

Enheten för tillsyn
Johan Lidman
010-2231000

Rapport från inspektion den 9 december 2015 hos Överförmyndarnämnden Köping, Arboga och Kungsör kommuner

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektion funnit anledning att kritisera Överförmyndarnämnden Köping, Arboga och Kungsör kommuner på följande punkter:

- Bristfälliga rutiner för registrering av allmänna handlingar.
- Bristfälliga rutiner för överlämning av redovisningshandlingar vid byten av ställföreträdare.

Inledning

Länsstyrelsen i Stockholms län granskade vid inspektion den 9 december 2015 slumpvis utvalda akter fördelade på åtta ärenden om godmanskap, åtta ärenden om förvaltarskap, åtta ärenden om förmyndarskap, fyra ärenden om godmanskap för ensamkommande barn och ett ärende gällande anmälan om behov av ställföreträdare. Se bilaga med förteckning av aktnummer.

Efter aktgranskningen höll Länsstyrelsen ett sammanträde med Överförmyndarnämnden Köping, Arboga och Kungsör kommuner, nämnden, där de frågor som uppstått vid granskningen av akterna behandlades. Vid sammanträdet medverkade Carl-Inge Westberg, Anita Nyberg, Solveig Erlandsson, Linda Söder-Jonson och Stefan Hannonmaa från nämnden samt Johan Lidman och Sophie Carlgren från Länsstyrelsen.

I den mån Länsstyrelsen funnit anledning att kommentera nämndens handläggning framgår det av denna rapport, med hänvisning till aktuella aktnummer.

Aktgranskning med kritik

Registrering av allmänna handlingar

Länsstyrelsen uppmärksammade vid inspektionen ett antal inkomststämplade handlingar som nämnden inte försett med akt- eller diarienummer. Handlingarna avsåg ansökningar om ställföreträdare eller anmälningar om behov av ställföreträdare. Nämnden hade sorterat handlingarna i plastfickor per berörd person och bland handlingarna låg handskrivna post-it lappar och liknande med anteckningar om t.ex. telefonsamtal eller andra handläggningsåtgärder.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att de ännu inte arbetat fram en gemensam rutin för hur dessa typer av ärenden ska registreras. I vissa fall skapar nämnden nya ärenden i deras ärendehandläggningssystem, Wärna, som nämnden diarieför handlingarna i. Vissa handlingar diarieför nämnden dock inte alls förrän ställföreträdarskapet anordnats. Länsstyrelsen påtalade att nämnden inte är skyldig att dia-

rieföra handlingarna genom att skapa ärenden i Wärna men att nämnden i så fall måste diarieföra handlingarna på något annat sätt. Nämnden uppgav att de hädan- efter ska skapa ärenden i Wärna för alla nya ärenden gällande ansökningar om ställföreträdare eller anmälningar om behov av ställföreträdare.

Länsstyrelsen vill framföra följande. Myndigheter ska registrera allmänna handlingar så snart de har kommit in till eller upprättats hos myndigheten. Det finns dock undantag från denna skyldighet. Myndigheter får t.ex. underlåta att registrera allmänna handlingar som inte omfattas av sekretess, så länge handlingarna hålls så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in till eller upprättats hos myndigheten (se 5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL). Överförmyndares verksamhet omfattas dock av stark sekretess enligt 32 kap. 4 § OSL, vilket innebär att det sällan finns allmänna handlingar i överförmyndares akter som myndigheten inte behöver registrera. Riksdagens ombudsmän, JO, har också uttalat att det inte är godtagbart att allmänna handlingar av ett visst slag ömsom registreras och ömsom enbart hålls ordnade på visst sätt (se JO 1995/96 s. 485).

Länsstyrelsen är kritisk till nämndens bristfälliga rutiner i detta hänseende och kommer följa upp frågan vid nästkommande inspektion.

Överlämning av redovisningshandlingar vid byten av ställföreträdare

Vid aktgranskningen fann Länsstyrelsen två ärenden om godmanskap, akt 1415 och 3058, samt ett ärende om förvaltarship, akt 1443, i vilka nämnden genomfört byten av ställföreträdare under åren 2014 till 2015. Det framgick inte om nämnden överlämnat tidigare ställföreträdarens redovisningshandlingar till de nya ställföreträdarna.

Nämnden uppgav vid inspektionen att de efter ett byte av ställföreträdare erbjuder den nye ställföreträdaren att komma till kansliet för att granska den senaste ställföreträdarens redovisningshandlingar. Om en ställföreträdare väljer att inte komma till kansliet så skickar nämnden den entledigade ställföreträdarens sluträkning till den nye ställföreträdaren. Efter diskussion med Länsstyrelsen uppgav nämnden att de ska ändra rutinerna för överlämning av redovisningshandlingar vid byten av ställföreträdare.

Länsstyrelsen vill framhålla följande. När överförmyndaren genomför ett byte av ställföreträdare ska den entledigade ställföreträdaren lämna in en sluträkning till överförmyndaren (se 14 kap. 18 § föräldrabalken, FB). Efter att överförmyndaren granskat sluträkningen ska den lämnas över till den nye ställföreträdaren, tillsammans med de förteckningar, årsräkningar och handlingar enligt 15 kap. 3 och 8 §§ FB som förvaras hos överförmyndaren. Den nye ställföreträdaren ska sedan inom två månader lämna tillbaka handlingarna till överförmyndaren (se 16 kap. 8 § FB). Överförmyndarens överlämning av dessa redovisningshandlingar inleder en frist om tre år för den nye ställföreträdaren att väcka en ev. skadeståndstalan mot den föregående ställföreträdaren om denne uppsåtligt eller av vårdslöshet orsakat den enskilde skada. Om en ny ställföreträdare vid granskningen av den föregående ställföreträdarens redovisningshandlingar borde ha upptäckt en sådan skada, men valt att inte väcka en talan om skadestånd, kan den nye ställföreträdaren bli ansvarig för skadan. Överförmyndaren ska därför överlämna samtliga redovisningshandlingar som lämnats in i ärendet under hela den tid som ställföreträdarskapet

pågått. Det är inte tillräckligt att endast överlämna den entledigade ställföreträdarens redovisningshandlingar (se NJA II 1924 s. 468).

Överförmyndaren kan erbjuda den nye ställföreträdaren att granska handlingarna på plats hos överförmyndaren. Om så inte sker måste dock överförmyndaren överlämna handlingarna på något annat sätt för att överförmyndaren ska uppfylla kraven enligt 16 kap. 8 § FB.

Länsstyrelsen är kritisk till nämndens bristfälliga rutiner i detta hänseende och kommer följa upp frågan vid nästkommande inspektion.

Övrig aktgranskning

Omprövning av förvaltarskap

I rapporten från Länsstyrelsens inspektion år 2014 av Överförmyndaren i Arboga kommun (dnr 203-18144-2014) kritiserades Överförmyndaren för att inte ompröva förvaltarskap. Vid den nuvarande inspektionen granskade Länsstyrelsen tre ärenden om förvaltarskap som innan sammanslagningen till gemensam nämnd tillhörde Överförmyndaren i Arboga kommun. Ett av dessa ärenden, akt 84, hade vid tiden för inspektionen fortfarande inte omprövats.

Länsstyrelsen granskade också ett ärende om förvaltarskap, akt 1980, som tidigare tillhörde Överförmyndaren i Köpings kommun. Förvaltarskapet anordnades under år 2014 och hade vid tiden för inspektionen ännu inte omprövats.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att de ändrat rutinerna för omprövning av förvaltarskap i och med sammanslagningen till en gemensam nämnd. Idag omprövas samtliga förvaltarskap genom beslut på nämndsammanträden. Länsstyrelsen framhöll det positiva i nämndens nya rutiner men uppmanade samtidigt nämnden att ompröva de två förvaltarskap som påträffades under aktgranskningen. Länsstyrelsen påtalade att nämnden årligen ska ompröva samtliga förvaltarskap (se 5 § 2 st förmyndarskapsförordningen (1995:379)).

Frågor om redovisningsskyldighet m.m. gällande gode män för ensamkommande barn

Vid inspektionen granskade Länsstyrelsen fyra ärenden om godmanskap för ensamkommande barn. I tre av dessa ärenden fann Länsstyrelsen bl.a. följande.

- I akt 418 anordnades godmanskapet i augusti 2014. Nämnden har inte befriat den gode mannen från redovisningsskyldighet, men den gode mannen har inte lämnat in några årsräkningar till nämnden. Barnet beviljades permanent uppehållstillstånd, PUT, i oktober 2015 men det framgick inte om nämnden underrättat socialnämnden om att barnet behöver en särskilt förordnad vårdnadshavare.
- I akt 1858 anordnades godmanskapet i juni 2013 och en månad senare genomförde nämnden ett byte av god man. I början av september 2013 genomförde nämnden ytterligare ett byte av god man. Nämnden har fattat ett beslut om befrielse från redovisningsskyldighet för den förste gode mannen i samband med att godmanskapet anordnades, men nämnden har inte befriat de gode männen i samband med att bytena genomfördes. Ingen av de gode männen har lämnat in några års- eller sluträkningar till nämnden. Barnet beviljades PUT i oktober 2013 men det framgick inte om nämnden

underrättat socialnämnden om att barnet behöver en särskilt förordnad vårdnadshavare.

- I akt 3402 anordnades godmanskapet i augusti 2014 och cirka två veckor efter anordnandet genomförde den dåvarande överförmyndaren ett byte av god man. Den förste gode mannen har inte lämnat in någon förteckning.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att det oftast är socialnämnden som underrättar nämnden om att ensamkommande barn beviljats PUT. I annat fall tar nämnden ofta en muntlig kontakt med socialnämnden för att lämna en sådan underrättelse. Länsstyrelsen påtalade att sådana kontakter måste dokumenteras i ärendet och hänvisade till 15 § förvaltningslagen (1986:223), FL.

Vad gäller frågor om redovisningsskyldighet vill Länsstyrelsen framhålla följande. Gode män ska inom två månader efter sitt förordnande lämna in en förteckning till överförmyndaren över den egendom som de förvaltar. Denna skyldighet gäller dock inte vid byte av god man (se 14 kap. 1 § FB). Gode män är också skyldiga att före den första mars varje år lämna in en årsräkning till överförmyndaren. I årsräkningen ska den gode mannen redogöra för sin förvaltning under föregående år av den egendom som den gode mannen förvaltat (se 14 kap. 15 § FB). Överförmyndaren kan befria gode män från denna skyldighet, om det med hänsyn till den gode mannens och huvudmannens eller barnets förhållanden, tillgångarnas art eller värde eller omständigheterna i övrigt finns särskilda skäl (se 14 kap. 19 § FB). Överförmyndaren kan däremot inte befria en ställföreträdare från skyldigheten att lämna in en förteckning. Dessa bestämmelser omfattar även gode män för ensamkommande barn (se 12 § lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn). Det är vanligt att överförmyndare befriar gode män för ensamkommande barn från redovisningsskyldighet då barnen oftast helt saknar tillgångar. Om överförmyndaren inte fattar ett sådant beslut är den gode mannen dock skyldig att lämna in årsräkningar till överförmyndaren.

Enligt Länsstyrelsens mening följer det också av ordalydelsen i 14 kap. 19 § FB att ett beslut om att befria en specifik god man från redovisningsskyldighet endast avser den enskilde gode mannen. Om överförmyndaren byter ut en sådan god man måste därför överförmyndaren fatta ett nytt beslut om att befria den nye gode mannen från redovisningsskyldighet, för att denne inte ska vara skyldig att lämna in årsräkningar till överförmyndaren.

Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner i dessa hänseenden.

Expediering av arvodesbeslut till huvudmän

Länsstyrelsen fann vid granskning av två ärenden om förvaltarskap, akt 357 och 108, samt ett ärende om godmanskap, akt 13, bl.a. följande. När nämnden fattat beslut om arvode till ställföreträdarna, som huvudmännen ska betala, har nämnden skickat två beslut till ställföreträdarna och begärt att de ska inhämta huvudmannens underskrifter om att de tagit del av arvodesbesluten.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att de infört denna rutin på inrådan av den länsstyrelse som tidigare utövade tillsyn över dem. Länsstyrelsen uppgav att beslutet ska skickas till huvudmannens adress. Länsstyrelsen påtalade också att nämnden kan välja att skicka beslutet med mottagningsbevis om de vill säkerställa

vilket datum huvudmannen tog del av beslutet, men att nämnden inte är skyldiga att göra det.

Länsstyrelsen vill också framhålla följande. Om ett myndighetsbeslut, som avgör ärendet, avser myndighetsutövning mot någon enskild ska myndigheten underrätta en sökande, klagande eller annan part om innehållet i beslutet. Myndigheter behöver dock inte göra en sådan underrättelse om det är uppenbart obehövt (se 21 § FL). När det gäller överförmyndares beslut om arvode till ställföreträdare som ska betalas av huvudmannen har JO i beslut den 15 november 2005 (dnr 3874-2005) uttalat att sådana beslut normalt ska expedieras till huvudmannen. Det ska också tydligt framgå av handlingen att det är ett beslut som rör både huvudmannen och ställföreträdaren. Det blir enligt JO tydligare om ställföreträdarens namn och adress tas bort i beslutshuvudet och det istället sätts upp en expeditjonslista på eller till beslutet.

Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner i detta hänseende.

Granskning av redovisningshandlingar som saknar en underskrift på heder och samvete i original

Vid Länsstyrelsens granskning av ett ärende om förmyndarskap för tre barn, akt 121, framkom bl.a. följande. Förmyndaren lämnade i maj 2015 in tre årsräkningar till nämnden. Årsräkningarna är kopior och saknar förmyndarens underskrift på heder och samvete i original. Nämnden har gjort anteckning om verkställd granskning på kopiorna.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att förmyndaren skickat handlingar i original till nämnden men att de försvunnit i posthanteringen. Posten ska också ha tagit på sig ansvaret för det inträffade. Länsstyrelsen påtalade att nämnden bör se till att förmyndaren i efterhand undertecknar årsräkningarna på heder och samvete då det kan ha betydelse för ett ev. framtida utkrävande av straffansvar av förmyndaren.

Klumpsummer

Vid Länsstyrelsens inspektioner år 2013 av Överförmyndarna i Köpings och Kungsörs kommuner samt år 2014 av Överförmyndaren i Arboga kommun påträffades årsräkningar i vilka ställföreträdarna redovisat större utgiftsposter för levnadsomkostnader utan närmare specificering. Frågan togs upp i de aktuella rapporterna (se dnr 203-27411-2013, 203-27414-2013 och 203-18144-2014). Vid den nuvarande inspektionen fann Länsstyrelsen två sådana årsräkningar för år 2014 i ett ärende om godmanskap, akt 397, och ett ärende om förvaltarskap, akt 84.

- I akt 397 har den gode mannen i årsräkningen för år 2014 redovisat en utgiftspost om 57 420 kr för "Levnadsomkostnader" utan närmare specificering.
- I akt 84 har förvaltaren i årsräkningen för år 2014 redovisat en utgiftspost om 24 173 kr för "Levnadsomkostnader" utan närmare specificering.

Vid sammanträdet uppgav nämnden att de succesivt arbetar med att få ställföreträdare att specificera utgiftsposter i årsräkningar. Nämnden brukar dock skicka tillbaka verifikat och bilagor till ställföreträdarna efter att nämnden granskat årsräkningen.

Länsstyrelsen vill framhålla följande. Förordnade förmyndare, gode män och förvaltare ska före den första mars varje år lämna in en årsräkning till överförmyndaren. I årsräkningar ska ställföreträdaren ange den enskildes tillgångar och skulder vid början och slutet av den tid som räkningen avser. Vidare ska ställföreträdaren göra en sammanställning av inkomster och utgifter under nämnda tid. Av årsräkningen ska särskilt framgå hur mycket som har använts för den enskildes uppehälle eller nytta i övrigt (se 14 kap. 15 § FB).

JO har i beslut den 24 april 2008 (dnr 1202-2008) också framfört att det är mindre lämpligt att i årsräkningar ange klumpsummor jämte anteckningar av karaktären "bankomatuttag, girobetalningar" och liknande och att sådana poster bör specificeras direkt i årsräkningen, alternativt i en bilaga till denna.

Länsstyrelsen anser att utgifterna ska specificeras i årsräkningen för att en ställföreträdare ska kunna visa hur mycket som använts för den enskildes uppehälle eller nytta i övrigt. Specifikationen kan också göras i en bilaga till årsräkningen. Bilagan ska i så fall sparas i akten och fästas vid årsräkningen så att det framgår att bilagan med specifikationen, till skillnad från verifikat som t.ex. kvitton eller kontoutdrag, utgör en del av årsräkningen samt omfattas av ställföreträdarens underskrift på heder och samvete.

Motivering av beslut

Länsstyrelsen fann vid granskning av ett ärende om godmanskap, akt 397, bl.a. följande. Den gode mannen begärde i en redogörelseblankett för uppdragets utförande under år 2014 ersättning för bilresor. Det framgår inte av nämndens beslut om arvode om den gode mannen beviljats sådan ersättning. Beslutet saknar motivering.

Länsstyrelsen vill framhålla följande. Ett beslut, genom vilket en myndighet avgör ett ärende, ska innehålla de skäl som bestämt utgången, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Skälen får dock i vissa fall helt eller delvis utlämnas, bl.a. om beslutet inte går någon part emot eller om det av någon annan anledning är uppenbart obehövt att upplysa om skälen (se 20 § FL).

Myndighetsbeslut ska grunda sig på objektivt konstaterbara skäl som också ska redovisas öppet i beslutet. Kravet på motivering syftar till att garantera omsorgsfulla, sakliga och enhetliga prövningar av ärenden. Det underlättar också för parter och andra att förstå beslut, kontrollera dess riktighet och bedöma om det kan löna sig att överklaga. Beslutet måste göra det begripligt för parten vilka faktiska förhållanden som är avgörande, vilka rättsregler som är tillämpliga och hur myndigheten har resonerat på de punkter där meningarna kan gå isär (se Hellners & Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentar (31 maj 2010, Zeteo), kommentaren till 20 §). JO har i beslut den 18 april 2013 (dnr 6160-2011) uttalat att en utbliven eller alltför generell motivering försvårar partens möjlighet att finna argument för sin inställning, vilket också får betydelse för den överprövande instansen. Väl motiverade beslut är vidare en förutsättning för att allmänheten ska känna förtroende för myndigheternas kompetens och objektivitet. En beslutsmotivering ska alltid ange vilka rättsregler som tillämpats men det är inte tillräckligt att enbart redogöra för innehållet i den tillämpade bestämmelsen.

Om en ställföreträdare yrkar ett särskilt arvode eller särskild kostnadsersättning för sitt uppdrag och överförmyndaren fattar beslut om ett lägre belopp, är beslutet

delvis ett avslag på ställföreträdarens begäran. Ett sådant beslut ska enligt Länsstyrelsens mening som regel innehålla skälen till överförmyndarens bedömning.

Handläggningstid av ett anmälningsärende om behov av god man

Vid Länsstyrelsens granskning av ett ärende gällande anmälan om behov av ställföreträdare, TH f-38, framkom bl.a. följande. Nämnden tog i början av juni 2015 emot en anmälan från socialnämnden om behov av god man enligt 11 kap. 4 § FB för den enskilde. Nämnden har noterat på en post-it lapp att biståndshandläggaren skulle komplettera ärendet med ett läkarintyg. Därefter vidtog inte nämnden några åtgärder fram till i slutet av november 2015, då biståndshandläggaren lämnade in ett läkarintyg till nämnden.

Vid sammanträdet förde Länsstyrelsen en diskussion med nämnden om vikten av att nämnden driver ärenden framåt. Länsstyrelsen vill med anledning av diskussionen framhålla följande. Varje ärende hos en myndighet där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten efter-sätts. Vid handläggningen ska myndigheten beakta möjligheten att själv inhämta upplysningar och yttranden från andra myndigheter, om sådana behövs. Myndigheten ska också sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt samt på andra sätt underlätta för den enskilde att ha med myndigheten att göra (se 7 § FL). En snabb handläggning i samtliga ärenden hos överförmyndaren är av rättssäkerhetsskäl viktigt för den enskilde, som annars kan riskera att dennes personliga eller ekonomiska förhållanden försämras.

Övriga frågor

Situationen hos nämnden

Nämnden uppgav vid sammanträdet att det pågår ett löpande arbete med att skapa gemensamma rutiner för handläggningen av ärenden. Nämnden köper fortsatt en juristtjänst från Överförmyndarnämnden i Västerås stad. Enligt nämnden så har det också skett en kraftig ökning av antalet ensamkommande flyktingbarn i kommunerna, vilket haft stor påverkan på nämndens ärendehandläggning.

Johan Lidman

Sophie Carlgren

Bilaga:

Granskade akter.

Kopia till:

Överförmyndarnämnden i Köping, Arboga och Kungsör kommuner.

Kommunfullmäktige i Köping, Arboga och Kungsör kommuner.

Kommunstyrelsen i Köping, Arboga och Kungsör kommuner.

Social & Arbetsmarknad

Emma Bertheussen, Nämndsekreterare
0221-255 25
emma.bertheussen@koping.se

KÖPING Stadskansliet	
2016 -03- 3 0	
Dnr	Diariet

Kommunstyrelsen

Missiv avseende medborgarförslag om Kompis Sverige

Härmed översändes protokollsutdrag på social- och arbetsmarknadsnämndens beslut den 23 mars § 31;

att anta föreliggande skrivelse som yttrande till Kommunstyrelsen, angående medborgarförslaget om Kompis Sverige.

Protokollsutdrag biläggs.

KÖPINGS KOMMUN
Social- och arbetsmarknadsnämnden

Andreas Trygg
Ordförande

David Schanzer-Larsen
Förvaltningschef

Verksamhetsstöd

SAN § 31

Au § 86

Dnr SAN 2016/19

Medborgarförslag på remiss för yttrande

I januari inkom ett medborgarförslag med tips om Kompis Sverige – programmet som stöttar kommuner i integrationsarbetet till Kommunfullmäktige. Nämnden har fått förslaget för yttrande, och av yttrandet framgår konceptet Kompis Sverige på många sätt påminner om den befintliga verksamheten Språkvän, då båda verksamheterna är kompisförmedlingar.

Beslut**Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar**

att anta föreliggande skrivelse som yttrande till Kommunstyrelsen, angående medborgarförslaget om Kompis Sverige.

Exp. till: Kommunstyrelsen
Diariet

Social & Arbetsmarknad

Caroline Evenbom, Verksamhetsutvecklare integration
0221-252 20
caroline.evenbom@koping.se

KÖPINGS KOMMUN Stadskansliet	
2016 -03- 24	
Dnr KS 2016/62	Diariet 000

Social- och arbetsmarknadsnämndens yttrande över medborgarförslaget om Kompis Sverige

Bakgrund

Den 13 januari 2016 inkom Elisabeth Nyhlén med ett medborgarförslag om initiativet Kompis Sverige. Kommunfullmäktige beslutade den 25 januari 2016 att ta upp medborgarförslaget till behandling samt att remittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 9 februari 2016 att remittera medborgarförslaget till social- och arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Förvaltningens synpunkter

Social- och arbetsmarknadsnämnden startade i april 2015 en verksamhet som heter språkvän. Språkvän är en verksamhet som förmedlar kontakter mellan nyanlända samt etablerade Köpingsbor. Verksamheten matchar individer utifrån ansökningsformulär som båda parter har fått fylla i. Bland matchningskriterierna kan nämnas familjebakgrund, ålder, intressen samt yrkesbakgrund. Ansökningsformulär för både den som önskar få en språkvän och de vill ha en språkvän finns på kommunens hemsida <http://www.koping.se/sprakvan>.

För att få en språkvän så ansöker man genom att fylla i ett formulär. Sedan går samordnaren igenom formulären och matchar samman olika individer, kontaktar personerna och berättar om den andra parten. Om bägge parter vill träffas ordnas en första träff på samordnarens kontor så att man kan träffas på neutral mark. Där byter man sedan kontaktuppgifter och det är upp till båda parter att fortsätta träffas. Det hela bygger på frivillighet och ett intresse från bägge parter. I dagsläget ryms denna verksamhet under utslussverksamheten som även ansvarar för de ensamkommande ungdomar som bor på egen hand. Förvaltningen har alltså inrymt verksamheten inom befintliga budgetramar och inte utökat med ytterligare resurser för den här verksamheten.

Förvaltningen har varit i kontakt med Kompis Sverige som enligt medborgarförslaget stöttar kommuner i integrationsarbetet. Kompis Sverige är på samma sätt som språkvän en kompisförmedling som ordnar jämlika möten mellan nya och etablerade medborgare.

Kompis Sverige ingår IOP (idéburet offentligt partnerskap) avtal med kommuner om att samarbeta kring Kompis Sverige. Det är ett samarbetsavtal med en annan part i fallet med Nynäshamn och Haninge samarbetade man med Röda Korset. För det samarbetet betalar man en summa pengar som för Köpings del hade motsvarat en halvtidstjänst på årsbasis.

Datum
2016-03-11

För denna summa påtar sig Kompis Sverige att ordna öppet hus en gång i veckan. Man arbetade med ett digitalt matchningssystem. Sociala aktiviteter så att deltagarna kunde komma och umgås flera gånger i månaden. Man stämde av matchningarna efter 2 månader och man arbetade med utvärdering genom självskattningen genom en enkät som man genomförde både innan man matchats med någon såväl som 6 månader efter matchningen.

Analys och generella åtgärder

Konceptet Kompis Sverige påminner på många sätt om språkvän. Båda verksamheterna är en kompisförmedling som erbjuder människor som annars inte skulle ha mötts en möjlighet att stifta bekantskap med varandra. Dock erbjuder Kompis Sverige en större verksamhet genom att de erbjuder både öppet hus träffar en gång i veckan samt olika sociala aktiviteter där man kan träffas och umgås. De har även mer uppföljning av deltagare och utvärdering av deltagarna. Å andra sidan medföljer denna verksamhet en större kostnad då samarbetet ska finansieras av kommunen. Verksamheten i både Nynäshamn och Haninge sköts av Röda Korset vilket förutsätter att ett sådant intresse finns hos den lokala Röda Korsverksamheten på orten.

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslår

Att anta föreliggande skrivelse som yttrande angående medborgarförslaget om Kompis Sverige.

David Schanzer-Larsen
Förvaltningschef

Caroline Evenbom
Verksamhetsutvecklare m.
inriktning integration

Hejsan!

Mitt namn är Elisabeth Nyhlén och här kommer det ett Medborgarförslag från mig:

<http://kompissverige.se/kommun/>

För att Ni ska kunna ge ett svar till mig så behöver Ni kanske mina adressuppgifter. Här kommer dom:

Elisabeth Nyhlén

Med vänlig hälsning

Elisabeth Nyhlén

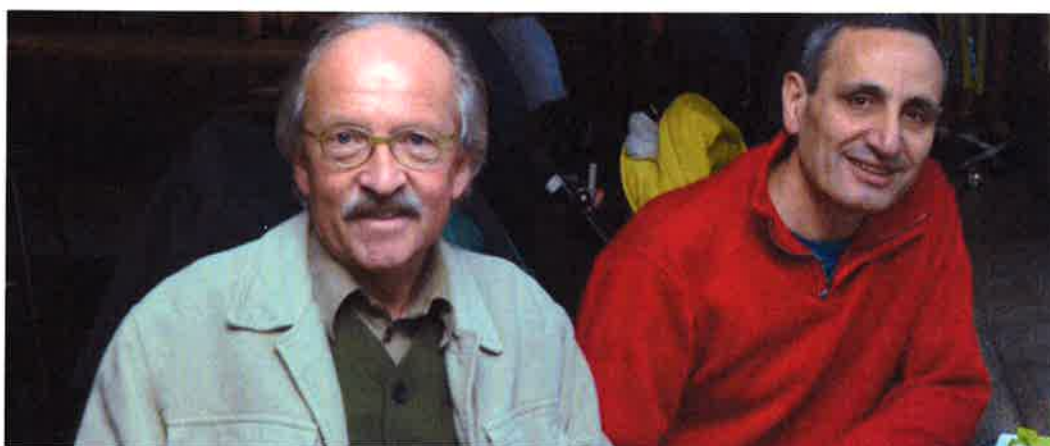
Skickat från [Outlook Mobile](#)

Kompis Sverige

- [Om oss](#)
- [Bli kompis](#)
- [Aktiviteter](#)
- [Kommun](#)
- [Partners](#)
- [Media](#)

Kommun

Kompis Sverige-programmet stöttar kommuner i integrationsarbetet

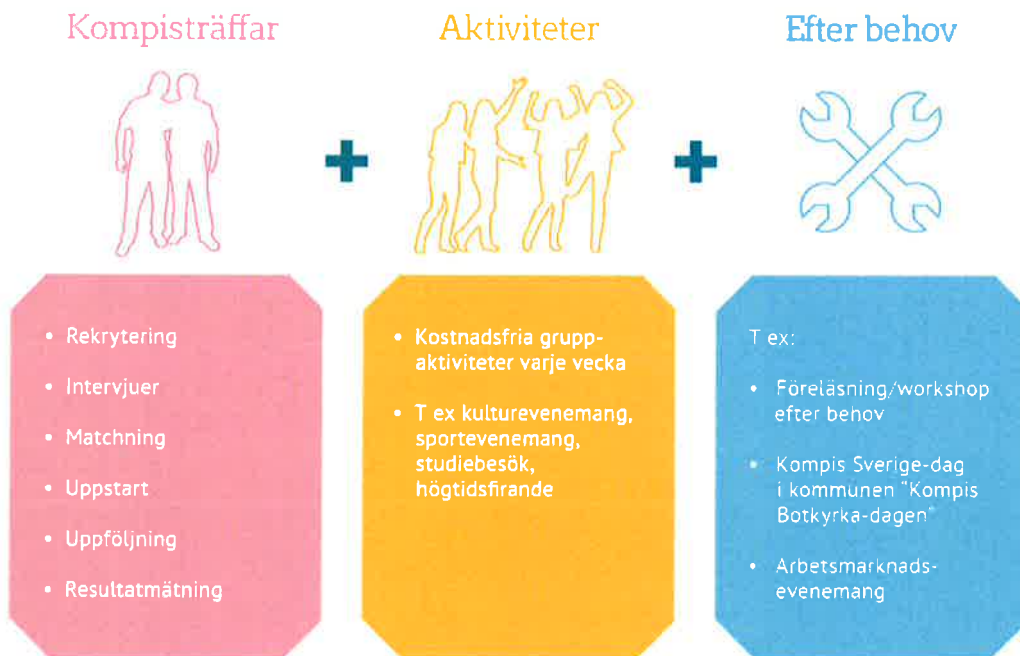
Möten ger vänskap och integration på individnivå.

Kompis Sverige skapar möten genom att matcha ihop etablerade och nya svenskar. Kompisrelationerna ger ett ömsesidigt utbyte som vidgar perspektiv, minskar språkbarriärer, och bryter fördomar. De nyanlända vill många gånger ha en svensk vän för att snabbare lära sig svenska och förstå det svenska samhället. Etablerade vill ofta få möjligheten att umgås med en person från en annan bakgrund och kultur.

Kompis Sverige-programmet är ett stöd för Sveriges kommuner i integrationsarbetet. Vi erbjuder:

- En målstyrd helhetslösning för integration på individnivå.
- En kostnadseffektiv lösning med ett stort mervärde genom ideellt engagemang och företagspartners
- En flexibel lösning som anpassas efter kommunens behov och önskningsar.
- Stort fokus på kvalitet genom regelbunden uppföljning
- En långsiktigt hållbar verksamhet (inte ett tillfälligt projekt).
- Möjlighet till gemensam PR/exponering.

Kompis Sverige erbjuder en flexibel lösning som anpassas efter respektive kommuns behov och önskningsar.

Bli kompiskommun

Kontakta oss för att få veta mer om hur ett samarbete skulle kunna se ut med din kommun.

Natassia Fry, 072-208 22 88, natassia.fry@kompissverige.se

Pegah Afsharian, 076-396 66 76, pegah.afsharian@kompissverige.se

Social & Arbetsmarknad

Emma Bertheussen, Nämndsekreterare
0221-255 25
emma.bertheussen@koping.se

KÖPINGS KOMMUN
Stadskansliet

2016 -03- 3 0

Kommunstyrelsen

Dnr

Diariet

Missiv avseende överenskommelse om samverkan mellan Landstinget Västmanland och Köpings kommun avseende personer med missbruk eller beroende

Härmed översändes protokollsutdrag på social- och arbetsmarknadsnämndens beslut den 23 mars § 32;

att föreslå Kommunstyrelsen att anta överenskommelsen "Samverkan kring personer med missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, anda beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel" mellan Landstinget Västmanland och Köpings kommun med giltighetstid 1 januari 2016 till 31 mars 2018.

Protokollsutdrag biläggs.

KÖPINGS KOMMUN
Social- och arbetsmarknadsnämnden

Andreas Trygg
Ordförande

David Schanzer-Larsen
Förvaltningschef

SAN § 32

Au § 111

Dnr SAN 2016/27

Överenskommelse om samverkan mellan Landstinget Västmanland och Köpings kommun avseende personer med missbruk eller beroende

Sedan 2013 har landstinget och kommunen, enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Socialtjänstlagen (SoL), skyldighet att ingå en skriftlig överenskommelse om sitt samarbete när det gäller personer med missbruks- eller beroendeproblematik.

Överenskommelsen om samverkan avser att uttrycka parternas gemensamma mål och viljeinriktning, uppfylla lagstiftningens krav och medverka till att förtroendevalda och andra beslutsfattare kan skapa långsiktiga strukturer för samverkan, samarbete och ansvarsfördelning. Syftet med överenskommelsen är att personer med missbruks- eller beroendeproblematik ska få en jämlik och säker vård, samt omsorg med kontinuitet och delaktighet.

Beslut

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att föreslå Kommunstyrelsen att anta överenskommelsen "Samverkan kring personer med missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, anda beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel" mellan Landstinget Västmanland och Köpings kommun med giltighetstid 1 januari 2016 till 31 mars 2018.

Exp. till: Kommunstyrelsen
Diariet

Samverkan kring personer
med missbruk eller beroende
av alkohol, narkotika, andra
beroendeframkallande medel,
läkemedel eller dopningsmedel

Giltighetstid: 1 januari 2016–31 mars 2018

Överenskommelse mellan

Denise Norström
Ordförande
Landstingsstyrelsen

Elizabeth Salomonsson
Ordförande
Kommunstyrelsen

INNEHÅLL

1. PARTER	5
2. BAKGRUND	5
3. SYFTE MED SAMVERKAN	5
4. MÅLGRUPP	6
5. GEMENSAMMA UTGÅNGSPUNKTER OCH MÅL FÖR SAMVERKAN	6
6. ÖVERGRIPANDE FORMER OCH RUTINER FÖR SAMARBETET	6
7. LOKALA LEDNINGSGRUPPER FÖR SAMVERKAN OCH HANDLINGSPLANER	7
8. GEMENSAM VÄRDEGRUND	8
9. BARNENS RÄTTIGHETER	9
10. PATIENT-, BRUKAR- OCH ANHÖRIGORGANISATIONER	9
11. GEMENSAM KOMPETENSUTVECKLING	10
12. UTVECKLINGSOMRÅDEN	11
12.1 Tillnyktring	11
12.2 Omhändertagande av berusade personer	11
12.3 Abstinensvård	11
12.4 Dopning	11
12.5 Läkemedelsmissbruk	12
12.6 Ungdomar	12
12.7 Spelmissbruk	14
12.8 Äldre	14
12.9 Brukarmedverkan	15
12.10 Kompetensutveckling	15
12.11 Samlokaliserade mottagningar	16
13. STRUKTUR OCH ANSVAR FÖR SAMVERKAN	16
14. DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR PATIENTER, BRUKARE OCH ANHÖRIGA	18
15. AVVIKELSER	18
16. TVISTER	19
17. UPPFÖLJNING	19
18. GILTIGHETSTID OCH UPPSÄGNING	19
REFERENSER	20
Bilaga 1 VERKSAMHETERNAS HUVUDSAKLIGA ANSVAR	21
Kommunen	21
Socialtjänsten	21
Individ- och familjeomsorgen	22
Äldreomsorgen	22
Omsorg om personer med funktionsnedsättningar	23

INNEHÅLL

Landstingets huvudsakliga ansvar	24
Primärvården	24
Läkemedel	24
Barn- och ungdomshälsan	25
Barn- och ungdomspsykiatri	25
Barn- och ungdomskliniken	25
Vuxenpsykiatri	26
Beroendecentrum västmanland	26
Avdelning 91	26
Övrig specialistsjukvård	27
Gemensamt ansvar och samarbete	28
Ungdomsmottagningarna	28
Polisen	28
Kriminalvården	28
Frivården	29
Statens institutionsstyrelse (SiS)	29
Försäkringskassan	30
Arbetsförmedlingen	30
Samordningsförbund	30
Bilaga 2 LAGSTIFTNING OCH FÖRESKRIFTER	31
FN:s Barnkonvention	31
Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)(1982:763)	31
Offentlighets- och sekretesslagen	31
Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659)	31
Socialtjänstlagen, SoL:	32
Lagen om vård av unga (LVU)	36
Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)	36
Lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV) / Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT)	37
Individuell plan enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	37
Samordning av insatser för rehabilitering och habilitering för personer med omfattande och långvariga behov insatser från båda huvudmännen (SOSFS 2007:10)	37
Samordnad vårdplanering vid in- och utskrivning i landstingets slutenvård (SOSFS 2005:27)	37
Samordnad vårdplanering vid öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk vård (SOSFS 2008:18)	38
Bilaga 3 ORDLISTA/BEGREPPSFÖRKLARINGAR	40
Bilaga 4 VÅRDKEDJOR TILLNYKTRING/ABSTINENSVÅRD	51

1. PARTER

Mellan Landstinget Västmanland, nedan kallad landstinget, och respektive kommun i Västmanlands län, nedan kallad kommunen, har följande överenskommelse om samverkan antagits. Till överenskommelsen ska det finnas en handlingsplan som beskriver insatser för att utveckla samverkan.

Om landstinget eller kommunen tecknar avtal med någon annan aktör och överlåter uppgifter de har ansvar för ska denna överenskommelse tillämpas.

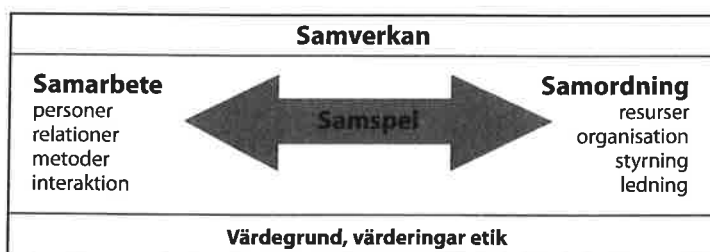
2. BAKGRUND

Parterna har ett lagstadgat ansvar att samverka. Sedan juli 2013 har landstinget och kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och socialtjänstlagen (SoL) även skyldighet att ingå en skriftlig överenskommelse om sitt samarbete när det gäller personer med missbruks- eller beroendeproblematik.

Denna överenskommelse om samverkan avser att uttrycka parternas gemensamma mål och viljeinriktning, uppfylla lagstiftningens krav¹ och medverka till att förtroendevalda och andra beslutsfattare kan skapa långsiktiga strukturer för samverkan, samarbete och ansvarsfördelning².

Begreppen samarbete, samverkan och samordning definieras enligt följande:

- Samverkan ses som ett samlingsbegrepp för samordning och samarbete.
- Samarbete används för att beteckna mellanmänskliga relationer med och kring enskilda brukare.
- Samordning betecknar stödstrukturer för sådant samarbete, som till exempel övergripande (samordnings-) rutiner, ledningsgrupper och principiella frågor.

3. SYFTE MED SAMVERKAN

Parterna är överens om att syftet med samverkan är att tillgodose behovet av samordnade insatser för personer med missbruks- eller beroendeproblematik.

Syftet med överenskommelsen är att personer med missbruk- eller beroendeproblematik ska få en jämlik och säker vård samt omsorg med kontinuitet och delaktighet.

1 Prop. 2012/13:77 God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården

2 Socialstyrelsen, (2008). Samverkan i re/habilitering. En vägledning

4. MÅLGRUPP

Målgruppen för överenskommelsen är personer med ett riskbeteende eller missbruk³ av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel. Fortsättningsvis benämns målgruppen som missbrukare.

5. GEMENSAMMA UTGÅNGSPUNKTER OCH MÅL FÖR SAMVERKAN

Överenskommelsen ska ge förutsättningar för att stärka samverkan mellan huvudmännen, tillgodose den enskildes behov av stöd, vård och behandling samt säkerställa tillgången på god vård och ett bra bemötande. Barnperspektivet ska beaktas i varje ärende.

Målet är att den missbruks- och beroendevård som kommuner och landsting erbjuder är utformad utifrån befintlig kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer.

Överenskommelsen uttrycker en målinriktning, där flera områden måste utvecklas, förstärkas och förtydligas innan kommunerna, landstinget och övriga gemensamt kan leva upp till dokumentets intentioner. Ett viktigt förhållningssätt i detta utvecklingsarbete är att huvudmännen på centrala nivåer skapar tydliga förutsättningar för utveckling och förändring. Förverkligandet av överenskommelsen kan endast ske genom att kommunerna, landstinget och övriga tar gemensamt ansvar för såväl förebyggande som behandlande insatser. Parterna ska vid varje samverkanstillfälle kring en enskild individ sträva efter att hitta bästa möjliga insats av god kvalitet och hög patientsäkerhet, som stöder principen lägsta effektiva omhändertagandenivå.

Insatser från landstinget och kommunen ska samordnas med syfte att skapa en kontinuitet för missbrukaren samt säkerställa dennes medverkan i vården och omsorgen.

6. ÖVERGRIPANDE FORMER OCH RUTINER FÖR SAMARBETET

Myndigheter har en allmän lagstadgad skyldighet att samverka med stöd av 6 § förvaltningslagen. Myndigheterna ska enligt lagbestämmelserna inte bara samverka med andra myndigheter, utan även med organisationer, samhällsorgan och andra som berörs. Det innebär exempelvis att ideella organisationer och andra offentliga och privata företrädare för olika samhällsintressen omfattas av kravet på samverkan. Samverkan är en komplex process som kräver prioriteringar, kunskap, styrning och struktur. Det är viktigt att den politiska och administrativa ledningen aktivt tar ställning för samverkan. För att det ska bli långsiktigt och hållbart måste samverkan integreras och förankras i de ordinarie verksamheterna. Vi måste skapa samverkan genom klara och tydliga vårdkedjor⁴.

3 Begreppet missbruk definieras i ordlistan

4 Se bilaga 4, exempel på vårdkedjor

Landstinget och kommunen ska ta ett gemensamt ansvar för att en samordnad individuell plan (SIP) upprättas. Insatser från landstinget och kommunen ska samordnas med syfte att skapa en kontinuitet för personen med missbruks- eller beroendeproblematik samt säkerställa dennes medverkan i vården. I den samordnade individuella planen ska det framgå hur den enskildes behov av socialtjänstinsatser samt hälso- och sjukvårdsinsatser ska tillgodoses och följas upp⁵.

7. LOKALA LEDNINGSGRUPPER FÖR SAMVERKAN OCH HANDLINGSPLANER

Det ska finnas lokala ledningsgrupper och handlingsplaner i samtliga kommuner i Västmanland som inkluderar kommunen, primärvården, vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri samt eventuellt andra samverkansparter i respektive kommun. Socialtjänsten är sammankallande utifrån Socialtjänstlagen. Socialchefen (alt den chef som socialchefen utser) är ansvarig för att vara sammankallande. Den lokala ledningsgruppen för samverkan ska upprätta en handlingsplan för förebyggande arbete, vård och behandling i enlighet med överenskommelsens intentioner. I handlingsplanen ska ansvarsområden för respektive huvudman klargöras liksom rutiner för samverkan. Det är angeläget att chefspersoner med mandat ansvarar för upprättandet av handlingsplanen samt att denna förankras bland personalen i de olika verksamheterna.

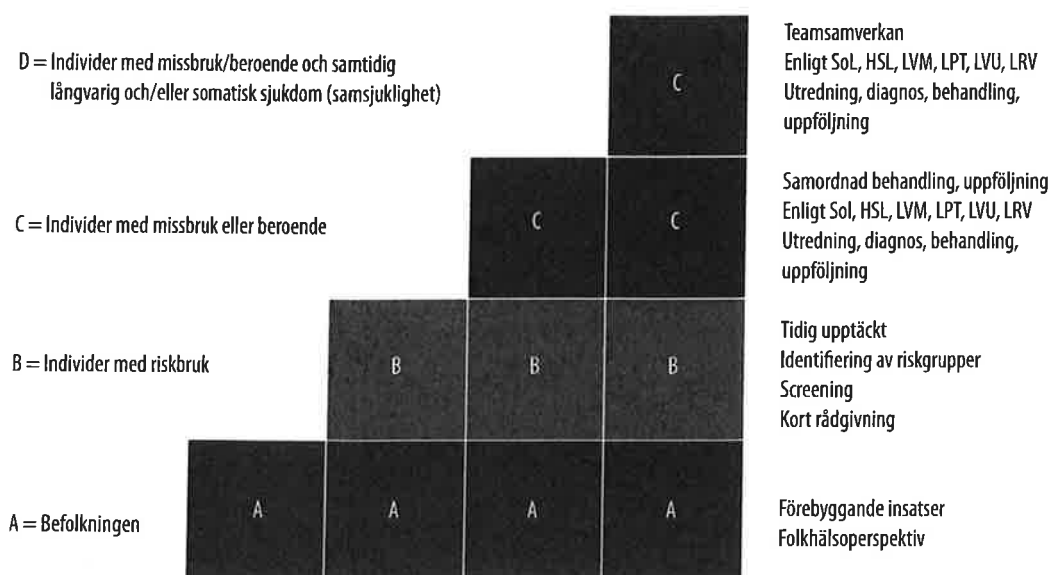
Handlingsplanen ska:

- Klargöra ansvarsgränserna inom förebyggande arbete och tidig upptäckt av missbruk samt för vård och behandling av personer med missbruk.
- Innehålla rutiner för samverkan mellan de olika aktörerna samt hur insatserna ska organiseras inom och mellan yrkesgrupper, funktioner, verksamheter och huvudmän.
- Respektive huvudman har ansvar för att samverkan och rutiner fungerar även internt inom den egna organisationen.
- Vara ett styrande dokument. Det är kommun- respektive landstingsledningens ansvar att de lokala verksamheterna ges mandat och kunskap att arbeta i enlighet med handlingsplanen.
- Fastställa rutiner för uppföljning av handlingsplanen så att detta görs kontinuerligt.
- Handlingsplanen ska innehålla mätbara mål.

5

Särskilda rutiner för upprättande av SIP finns antagna i Västmanland. Se bilaga 2, Samordnad individuell plan.

7.1 Ansvar och interventioner på olika behovsnivåer

Trappan illustrerar vilken typ av insats som ska göras för olika målgrupper. A-nivån är befolkningen i stort. Här ska man arbeta med förebyggande arbete. På B-nivån finns de personer som har ett riskbruk. På nästa nivå, C-nivån, krävs samordnad behandling och, med personernas samtycke, vårdplanering för dem med missbruk eller beroende. På D-nivån finns de som behöver teamsamverkan, alltså personer med samsjuklighet

8. GEMENSAM VÄRDEGRUND

Bemötande ska präglas av en humanistisk människosyn och alla människors lika värde samt rätt till ett värdigt liv. Bemötandet, ett gemensamt förhållningssätt och en behandlingsallians är avgörande för hur den fortsatta kontakten och vården kommer att fungera.

Professionellt bemötande handlar om samspelet mellan den enskilde, de anhöriga och personalen och är avgörande för en positiv utveckling. Bemötandet ska präglas av ett professionellt förhållningssätt där den enskildes förutsättningar och behov ska stå i centrum och leda till flexibel och individuell vård.

Den enskildes egen medverkan vid och ansvarstagande för vård och behandling är väsentlig för att ett gott vårdresultat ska uppnås. Personalen ska tillsammans med den enskilde och de anhöriga fokusera på och bygga vidare på det som är friskt och som fungerar. Den enskilde ska få individuellt anpassad information om sitt hälsotillstånd och om de olika alternativ som finns när det gäller undersökning, vård och behandling för att kunna tillvarata sina personliga intressen. Den omsorg, vård och behandling som erbjuds ska i möjligaste mån vara evidensbaserad. Familjens och närståendes delaktighet har stor betydelse och de ska därför, i samråd med den enskilde, kontinuerligt engageras i arbetet.

Hänsyn ska tas till genus, etnicitet och socioekonomisk bakgrund när det gäller den enskildes möjligheter att utifrån livserfarenhet, kulturell och religiös tillhörighet, bli delaktig och tillgodogöra sig information om vård, riskbeteende, kroppens reaktioner på alkohol och narkotika, samt på behandling och medicinering.

8.1 Grunden för samarbete

En grundförutsättning för en konstruktiv vård- och omsorgsplanering är den enskildes delaktighet och ett bra bemötande, det gäller såväl den enskilde, närstående som samarbetspartners. Respektive part från kommuner och landsting utreder, bedömer och beslutar om insatser inom ramen för det egna uppdraget och därmed förenade kostnader. Respektive part ansvarar för sitt kompetensområde och parterna kan inte göra utfästelser om övriga parter insatser. Parterna är överens om att insatser ska samordnas i ett så tidigt skede som möjligt.

9. BARNENS RÄTTIGHETER

Av principerna i barnkonventionen⁶ och svensk lagstiftning framgår att barnets bästa särskilt ska beaktas och att vad som är bäst för barnet ska vara avgörande. Bestämmelser om barnets rätt att komma till tals, rätten för barn att fritt få uttrycka sina åsikter och att bli hörda, att få relevant information och att hänsyn ska tas till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad om vad som pågår och planeras och som har med barnets eller den unges situation att göra, återfinns i Socialtjänstlagen 3 Kap 5 §. Barns rätt till relevant information och möjlighet att framföra sina åsikter framgår av 11 Kap 10 §. I denna bestämmelse framgår även att barn som har fyllt 15 år har enligt 11 Kap 10 § rätt att själva föra sin talan i ärenden.

När åtgärder rör barn ska det enligt 1 kap 2 § SoL särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver. Enligt Lagen om vård av unga 1 § ska vid beslut enligt LVU vad som är bäst för den unge var avgörande vid beslut enligt denna lag.

Hälso- och sjukvården ska enligt Hälso- och sjukvårdslagen 2§ g och Patientsäkerhetslagen 6 kap 5§ särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med plötsligt avlider. Riskfaktorer och konsekvenser för barn till föräldrar med missbruksproblematik, barn till föräldrar med psykisk funktionsnedsättning och barn som upplevt våld i familjen ska uppmärksammas och dessa barn ska ges adekvata insatser. En av dessa insatser kan vara stöd i föräldraskapet.

Barn under 18 år som själva har missbruksproblem eller är i riskzonen ska särskilt uppmärksammas. Det innebär att deras behov av stöd och behandling säkerställs.

10. PATIENT-, BRUKAR- OCH ANHÖRIGORGANISATIONER

Många frivilligorganisationer arbetar för personer som har missbruksproblem. Organisationernas insatser kan variera från allmänt förebyggande arbete och rehabilitering till vård och behandling. För många människor kan kontakten med dessa

organisationer vara ett första steg på väg mot professionell omsorg, vård och behandling men också en väg in eller ut från behandlingshem. Frivilligorganisationernas verksamhet utgör därför ett viktigt komplement till kommunens och landstingets utbud.

11. GEMENSAM KOMPETENSUTVECKLING

11.1 Gemensam kunskap och metoder

För ökad kunskap om förebyggande arbete och tidig upptäckt krävs kontinuerlig utbildning av olika omfattning och nivå. Målet ska vara att personal som kommer i kontakt med riskbruk, missbruk och/eller beroendeproblematik ska kunna identifiera problematiken, ge kort rådgivning och genomföra motiverande samtal.

11.2 Gemensam utbildning och kompetensutveckling

Ledningen i kommunen och landstinget är ansvariga för att utbildning och kompetensutveckling genomförs. Huvudmännen måste samverka så att kompetensutvecklingen har hög kvalitet med såväl medicinskt, psykologiskt som socialt perspektiv. Respektive huvudman ansvarar för att utse ansvarig person för samverkan kring utbildning och kompetensutveckling. Viktiga utgångspunkter är socialstyrelsens nationella riktlinjer och de kvalitetsindikatorer som beskrivs i riktlinjedokument.

Utbildning bör genomföras gemensamt i tvärgrupper, i så stor utsträckning som möjligt, så att både chefer och personal inom kommunen, landstinget och även andra samverkanspartners kan delta. Det ger ökad kunskap och förståelse när det gäller ansvarsområden, uppdrag och begrepp. Syftet är att personal och chefer ges möjlighet att lära av varandra för att få ökad respekt och förståelse för varandras kunskaper och uppdrag, så att de olika yrkesgrupperna ”talar samma språk”. Chefer är mycket betydelsefulla eftersom de leder förändringsprocessen när det gäller att ta in och använda ny kunskap, implementera nya arbetssätt och se till att de arbetssätt och metoder som används följs upp och utvärderas.

11.3 Metoder⁷

För att upptäcka och bedöma graden av alkohol- eller narkotikamissbruk hos en person behövs olika evidensbaserade bedömningsinstrument såsom biologiska markörer och psykosociala test. Dessa test gör det möjligt att välja åtgärder på rätt nivå och att följa utfallet av de åtgärder som den enskilde erbjudits, dvs bedöma om åtgärderna har hjälpt den enskilde att minska eller bryta sitt riskbruk, missbruk eller beroende.

För första gången har Socialstyrelsen i riktlinjerna ”Vård och stöd vid missbruk och beroende, 2015” genomfört prioriteringar av de metoder som används. Prioriteringen innebär att förhållandevis mer resurser bör fördelas till högt rangordnade metoder än till metoder som har fått en låg rangordning.

⁷ I första hand bör de av Socialstyrelsen föreslagna evidensbaserade metoder användas. De nationella riktlinjer ”Vård och stöd vid missbruk och beroende 2015”

12. UTVECKLINGSOMRÅDEN

Dessa utvecklingsområden fokuserar på områden där landstinget Västmanland och kommunerna har behov av att utveckla samverkan, utifrån lagstiftning, nationella riktlinjer och/eller för att få till stånd en bra missbruks- och beroendevård i Västmanland med patienten/klienten i centrum.

12.1 Tillnyktring⁸

Tillnyktringsenhet bör tillskapas utifrån de behov som tydliggjorts i utredning ”Utveckling av tillnyktring och abstinensvård i Västmanland – God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården 2014–05–12”. Tillnyktringsenheten ska ta emot personer som söker på egen hand, som idag blir inlagda på andra avdelningar inom landstinget eller som söker hjälp hos kommunen för att bryta ett missbruk eller beroende.

12.2 Omhändertagande av berusade personer⁹

I enlighet med Lag (1976:511) om omhändertagande av berusade personer (LOB) 3§ ”Om det behövs med hänsyn till den omhändertagnes tillstånd, skall han så snart det kan ske undersökas av en läkare” (Lag 1984:391) och 4§ ”en omhändertagen person som inte bereds vård på sjukhus eller någon annan vårdinrättning och inte heller tas om hand på något annat sätt eller annars kan friges, får hållas kvar”. I utredning ”Utveckling av tillnyktring och abstinensvård i Västmanland – God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården, 2014–05–12” sid. 5 har arbetsgruppen tagit fram förslag på framtida struktur vid omhändertagande enligt LOB. Omhändertagna enligt LOB ska i första hand skjutas till tillnyktringsenheten under förutsättning att de inte är aggressiva, våldsamma eller hotfulla.

12.3 Abstinensvård¹⁰

Sedan 2013–12–12 finns två abstinensvårdsplatser för planerad abstinensvård på avdelning 91 enligt kompletterande överenskommelse mellan Landstinget Västmanland, PPHV och Västmanlands kommuner. På avdelningen finns även sex platser för akut missbruksvård och allmänpsykiatrisk vård. Enligt utredning ”Utveckling av tillnyktring och abstinensvård i Västmanland – God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården 2014–05–12” finns behov av totalt 10–12 abstinensvårdsplatser. Inskrivning till planerad abstinensvård sker i samverkan mellan Beroendecentrum och socialtjänsten förutom i vissa ärenden som initieras genom primärvården.

12.4 Dopning

Begreppet dopning används i lagtexten för Dopningslagen SFS lag (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel. Det är förbjudet att införa, sälja, inneha, framställa eller bruka anabola androgena steroider (AAS).

8 Bilaga 4. Förslag på vårdkedja

9 Bilaga 4. Förslag på vårdkedja

10 Bilaga 4. Förslag på vårdkedja

Dopning ingår inte i de nationella riktlinjerna (2014) eftersom underlag om åtgärder till stor del saknas. Ett nationellt vårdprogram har utarbetats av Dopingjouren och behandlingsenheterna i Göteborg, Stockholm och Örebro utifrån deras erfarenhet av missbruk av anabola androgena steroider. Örebro läns landsting har hösten 2013 fått regeringens uppdrag att fördjupa kunskapen om dopningsmissbruk och utveckla behandlingsformerna för personer som missbrukar dopningsmedel. Uppdraget innebär att ta fram metoder för att förebygga, upptäcka och behandla dopningsmissbruk samt att lägga fast en plattform för forskning.

Länsstyrelsen i Västmanland har ett samordningsuppdrag vad gäller regeringens strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobakspolitiken (ANDT). En strategi och handlingsplan finns regionalt för ANDT-arbetet i Västmanlands län 2014–2016. Folkhälsomyndigheten följer årligen upp det ANDT-förebyggande arbetet i kommunerna genom länsstyrelsen.

Med utgångspunkt från kunskapsläget, det pågående arbetet nationellt samt i länet med länsstyrelsens samordningsansvar kring ANDT är inriktningen för åren 2015 och 2016 att ta vara på det arbete som pågår och vid revidering av överenskommelsen 2018 följa upp vilken utveckling som skett inom området och utreda eventuella samverkansfrågor.

12.5 Läkemedelsmissbruk

Opioidanalgetika är en grupp narkotikaklassade läkemedel med beroendeframkallande egenskaper som används för behandling av svåra smärttillstånd. Beroende av opioidanalgetika är sannolikt betydligt mer vanligt förekommande än heroinberoende. Här avses både iatrogen beroende efter långtidsbehandling mot smärta och beroende där läkemedlet införskaffats illegalt. De nationella riktlinjerna "Vård och stöd vid missbruk och beroende, 2015" omfattar dels nedtrappning vid opioidanalgetikaberoende, dels läkemedelsassisterad behandling vid opioidanalgetikaberoende.

Enligt Socialstyrelsens rekommendationer bör hälso- och sjukvården och socialtjänsten erbjuda personer med opioidanalgetikaberoende nedtrappning och för personer där nedtrappning inte fungerar bör hälso- och sjukvården och socialtjänsten erbjuda läkemedelsassisterad behandling med buprenorfin-naloxon. Avgörande för rekommendationerna är att det ökar andelen patienter som blir opioidfria.

Det har framkommit att det finns brister i samverkan internt inom landstinget och mellan huvudmännen kring denna målgrupp. Beträffande läkemedelsberoende där primärvårdens resurser ej räcker till behöver vården utvecklas tillsammans med Beroendecentrum Västmanland. För samverkan med kommunen rekommenderas användandet av Samordnad Individuell Plan (SIP).

12.6 Ungdomar

Med ungdomar avses personer i åldern 12–18 år. Dessa åldersspann behöver dock inte ses som en strikt gräns för när rekommenderade behandlingsmetoder är tillämpliga. För ungdomar krävs särskilda interventioner som är utarbetade och prövade på ungdomar och deras förutsättningar. Under de senaste 10 åren har den systematiska kunskapen om effektiv behandling av ungdomar ökat.

Vid missbruk hos ungdomar samspelar ofta psykiska och sociala faktorer och påverkar missbruket. Förekomsten av samtidigt missbruk och psykiska problem är hög. Det är viktigt att samsjukligheten med psykiska problem uppmärksammas och att ungdomarna får hjälp med båda tillstånden samtidigt. Både bedömning och behandling av psykiska tillstånd behöver därför genomföras samtidigt som de insatser som rekommenderas i dessa riktlinjer. I riktlinjerna ingår endast psykologisk och psykosocial behandling och inte läkemedelsbehandling, eftersom läkemedlen sällan prövats på ungdomar och effekter för ungdomar därmed inte är studerat.

Enligt Socialstyrelsens rekommendation bör hälso- och sjukvården och socialtjänsten erbjuda ungdomar med alkohol eller narkotikaproblem kort intervention eller MET¹¹. MET i kombination med KBT¹², eller ACRA¹³ eller ACC¹⁴. Avgörande för rekommendationen är att åtgärderna har god effekt på andelen som använder alkohol eller narkotika.

Enligt Socialstyrelsens rekommendation bör hälso- och sjukvården och socialtjänsten erbjuda ungdomar med alkohol eller narkotikaproblem familjebehandling i form av FFT¹⁵ eller MDFT¹⁶.

Enligt Socialstyrelsens rekommendation kan hälso- och sjukvården och socialtjänsten erbjuda BSFT¹⁷ eller multisystemisk terapi. Avgörande för rekommendationen är att BSFT har något mer begränsat vetenskapligt stöd än FFT och MDFT samt att multisystemisk terapi inte har visat lika god effekt på alkohol- eller narkotikaproblem som övriga åtgärder. Däremot har det god effekt på antisociala handlingar.

Det saknas idag kompetens inom socialtjänsten och inom hälso- och sjukvården i många av de metoder som Socialstyrelsen rekommenderar i de nationella riktlinjerna "Vård och stöd vid missbruk och beroende, 2015".

12.6.1 Barn och ungdomspsykiatri

Barn- och ungdomspsykiatri saknar idag ett tydligt formulerat uppdrag avseende missbruksvård för barn och ungdomar. Förekomsten av missbruk/beroende bland ungdomar som är aktuella för barnpsykiatrisk vård har ökat och det är stora skillnader mellan olika delar av länet avseende tillgång till kommunala öppenvårdsinsatser och möjlighet till samverkan mellan Barn- och ungdomspsykiatri och kommunen. Det saknas vårdform inom Landstinget som kan ta emot ungdomar med utvecklat beroendetillstånd.

Ungdomar som är i behov av akut vård på grund av överdos av alkohol eller droger/läkemedel skrivs in på intensiv vårdavdelning. Vården genomförs i samarbetet mellan akutvård och barnpsykiatrisk vårdavdelning.

-
11	Motivational Enhancement Therapy
12	Kognitiv Beteende Terapi
13	Adolescent Community Reinforcement approach
14	Assertive Community Care
15	Functional family therapy
16	Multidimensional family therapy
17	Brief strategic family treatment

Ungdomar som varken är i behov av intensiv somatisk vård eller psykiatrisk vård, men som är utagerande, stökiga och där beteendet bedöms som risk för fara för individen själv eller andra, är svåra att ta hand om på barnpsykiatriska vårdavdelningen på grund av brist på ändamålsenliga lokaler och utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv. Ungdomar som är i behov av abstinensvård placeras idag på olika öppna HVB¹⁸ eller SiS-institutioner vilket försvårar möjligheten att erbjuda psykiatrisk specialistvård.

Barn- och ungdomspsykiatri behöver kompetensutveckling i området missbruk och beroende hos ungdomar. Det finns även behov av att utveckla vårdformer och metoder för den här gruppen i samverkan med Beroendecentrum Västmanland och länets kommuner.

12.6.3 Barn till föräldrar med missbruk och/eller beroende

I vissa fall saknas ett barn- och familjeperspektiv inom missbruks- och beroendevården. Det finns behov av tidiga insatser från socialtjänstens samtliga verksamheter när man upptäcker att det finns barn med föräldrar med missbruk eller beroende.

Det finns förbättringsbehov av samverkansrutiner inom socialtjänstens olika verksamheter kring barn och föräldrar där det finns ett missbruk eller beroende. Samverkan med mödra- och barnhälsovård samt andra verksamheter som kommer i kontakt med föräldrar med missbruks- och beroendeproblematik behöver förbättras.

Det saknas bred baskompetens om riskbruk, missbruk och beroende hos personal inom vissa verksamheter inom socialtjänsten och vården behöver stärkas upp med strukturerade påverkans- och behandlingsprogram. Socialtjänsten behöver utveckla gruppverksamheter och familjebehandling mm.

12.7 Spelmissbruk

Spelmissbruk är ett område där huvudmännens ansvar är oklart. Det förekommer att rätten dömt till kommunens fördel men också domar som dömt till landstingets fördel. I Västmanland hänvisar merparten av kommunerna till landstinget när en klient ansöker om hjälp för spelmissbruk. Ett par av länets kommuner erbjuder öppenvårdsbehandling för spelmissbruk, både individuellt och i grupp.

I Beroendecentrum Västmanlands uppdrag ingår inte spelmissbruk. De nationella riktlinjerna "Vård och stöd vid missbruk och beroende" tar inte upp frågan kring spel. Från och med 2015 ingår spel om pengar i länsstyrelsens ANDT-strategi.

Eftersom det saknas klara nationella riktlinjer för vem av huvudmännen som bör ta ansvar för behandling av spelmissbruk behöver kommunerna och landstinget gemensamt utreda hur vården ska organiseras i länet, på ett för befolkningen jämlikt sätt.

12.8 Äldre

Forskningen visar att alkoholskador samt psykisk ohälsa ökar hos äldre. Den visar också att kunskapen om hur vanligt alkoholproblem är bland äldre är dålig. Äldre remitteras i mindre omfattning än yngre till vård eller behandling.

Samtal med äldre har visat att äldre inte får frågor om alkohol även om det skulle vara befogat och att, även när vårdpersonal upptäcker alkoholproblem drar man sig för att göra något åt detta.

Studier och rapporter om äldreomsorg och missbruk visar på bristande kunskaper hos personal inom kommuner och landsting, brist på riktlinjer/policy för arbetet, bristande samarbete mellan och inom kommuner och landsting samt att det ofta är upp till omsorgspersonalen att lösa problemet.

Socialstyrelsens riktlinjer ”Vård och stöd vid missbruk och beroende” drar ingen övre gräns när det gäller insatser utifrån ålder. Hälso- och sjukvården och socialtjänsten ska erbjuda personer över 65 år samma möjlighet till vård och behandling som andra personer med missbruks- eller beroendeproblematik.

Inriktningen i länet borde för de kommande åren vara att kompetensutveckla biståndshandläggare, chefer och övrig personal. Det borde även tas fram riktlinjer/policies för arbetet med äldre och deras alkohol- och drogvanor som ett stöd för personalen i deras arbete samt för att vid revidering av överenskommelsen 2018 kunna följa upp vilken utveckling som skett i länet inom området.

12.9 Brukarmedverkan

Staten ställer högre och högre krav på att det ska erbjudas och finnas brukar-, patient- och anhörigmedverkan i verksamheterna och i patientsäkerhetsarbetet. Verksamheterna bör bjuda in till fokusgrupper, olika varianter av brukarmedverkan och/eller brukarrevisorer. Erfarenheter har visat att det kan finnas svårigheter med stabilitet hos brukarråden. Ekonomi och finansiering av brukarrådets insatser diskuteras och bör finnas budgeterat hos kommuner och landsting.

Det är angeläget att båda huvudmännen utvecklar konkret samverkan med frivilligorganisationerna och tar tillvara deras kompetens och erfarenhet. Forskningen visar att flera aktiviteter är nödvändiga för att få en fungerande struktur för inflytandet. Kommunen och landstinget bör öka sina kunskaper om hur brukarinflytande uppnås och vilka hinder som står i vägen för ett fungerande brukarinflytande.

12.10 Kompetensutveckling

De nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården ”Vård och stöd vid missbruk och beroende, 2015” tydliggör båda huvudmännens ansvar inom missbruks- och beroendevården. Utifrån granskning av forskning rekommenderar Socialstyrelsen hälso- och sjukvården och kommunernas socialtjänst användandet av specifika metoder för missbruks- och beroendevården. Vissa av dessa metoder kräver kompetensutveckling av personalen inom både hälso- och sjukvården och kommunernas socialtjänst. Ett utvecklat länssamarbete för kompetensutveckling inom området kan vara en väg att samlar resurser.

För första gången har Socialstyrelsen i riktlinjerna ”Vård och stöd vid missbruk och beroende, 2015” genomfört prioriteringar av de metoder som används. Prioriteringen innebär att förhållandevis mer resurser bör fördelas till högt rangordnade metoder än till metoder som har fått en låg rangordning.

Landstingets Lärcentrum erbjuder idag utbildning inom vissa områden även till kommunernas personal. Inom missbruks- och beroendevården är SIP¹⁹ och MI²⁰ de utbildningar som erbjuds av Lärcentrum. Diskussioner pågår om en eventuell utökning av dessa metodutbildningar.

12.11 Samlokaliserade mottagningar

Socialstyrelsen gör bedömningen att rekommendationerna i de reviderade nationella riktlinjerna²¹ kommer att kräva utökad samverkan, både mellan kommuner och landsting, och mellan olika kommuner. Det är viktigt med samarbete mellan socialtjänstens missbruks- och beroendevård och hälso- och sjukvårdens psykiatri, beroendevård och primärvård för att kunna införa riktlinjerna i verksamheterna. Vidare kan det innebära att små kommuner behöver samarbeta för att kunna erbjuda ett bredare utbud av insatser samt en integrerad vård och behandling.

I många fall bör läkemedelsbehandling, psykologisk och psykosocial behandling och psykosocialt stöd ges samtidigt och vård- och behandlingsplaner behöver samordnas. Detta ställer krav på kommuner och landsting att lokalt tillgodose behoven av såväl medicinsk, psykologisk som social utredning och diagnostik samt gemensam och individuell vårdplanering och behandling. Erfarenheterna från utvecklingen av samverkande vårdssystem, till exempel från Stockholms integrerade mottagningar, är att landstinget och kommuner kan spara resurser genom en ökad samverkan.

För att säkerställa en smidig och integrerad samverkan rekommenderas en organisering genom fasta strukturer som exempelvis samlokaliserade mottagningar som uppfattas som lättillgängliga och som bemannas av personal från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten..

13. STRUKTUR OCH ANSVAR FÖR SAMVERKAN

Respektive huvudman ansvarar för att överenskommelser och rutiner för samverkan är väl kända och fungerar internt mellan olika förvaltningar och verksamheter inom den egna organisationen. Om landstinget eller kommunen tecknar avtal med någon annan och överlåter uppgifter de har ansvar för ska denna överenskommelse tillämpas.

Nedan beskrivs hur samverkan organiseras i Västmanlands län.

13.1 Samverkan på länsnivå

13.1.1 Förtroendevalda

Huvudmyndigheten, det vill säga politiska företrädare för länets hälso- och sjukvård och socialtjänst har ett ansvar för att initiera och följa upp strategiska och länsgemensamma utvecklings- och samverkansfrågor.

19 Samordnad Individuell Plan

20 Motiverande Intervju

21 Nationella riktlinjer, Vård och stöd vid missbruk och beroende, Stöd för styrning och ledning, 2015.

I Västmanland är styrelsen för Västmanlands kommuner och landsting (VKL) det länsgemensamma organet för samverkan. VKL:s styrelse kan rekommendera parterna att fatta beslut och det är sedan landstinget och kommunerna som fattar det politiska beslutet.

Vård- och omsorgsberedningen är ett politiskt forum för samverkan mellan landstinget och kommunerna i länet. Uppdraget är bland annat att uppmärksamma brister i samverkan, undanröja hinder för samverkan och stötta utvecklingen av vård och omsorg i Västmanland.

13.1.2 Tjänstepersoner

På länsövergripande nivå finns Chefsforum (socialchefer, landstingschefer och tjänstepersoner från VKL) för att behandla gemensamma samverkansfrågor mellan kommunerna och landstinget.

Områden som Chefsforum följer upp är exempelvis:

- Att ansvara för uppföljningen av överenskommelserna och rapportera till den politiska nivån.
- Sammansättning och arbetsformer för lokala ledningsgrupper för samverkan
- Aktiviteter för att stärka samverkan mellan huvudmännen, till exempel gemensam kompetensutveckling
- Att på systemnivå följa upp att personer som är i behov av samordnade insatser får det och analysera brister som upptäcks i samarbetet
- Chefsforums representant ansvarar för att frågor som behöver delges och behandlas i den egna organisationen förs vidare dit
- Följer utvecklingen inom området

13.2 Samverkan på lokal nivå

13.2.1 Tjänstepersoner

På lokal nivå ska det finnas en ledningsgrupp för samverkan bestående av chefer från kommunen och landstinget (vårdcentral och psykiatri) som möts regelbundet, minst två gånger per termin. Socialchefen (alt den chef som socialchefen utser) är ansvarig för att vara sammankallande. Gruppen utser vem som ska vara ordförande, hur minnesanteckningar skrivs samt till vilka de ska spridas. Det är viktigt att även representanter för andra aktörer från den lokala nivån bjuds in att delta i samverkan, det kan vara försäkringskassan, arbetsförmedlingen, samordningsförbunden, polisen och skolan. Representanter för de länsgemensamma enheterna Beroendecentrum Västmanland, Rättspsykiatri Västmanland och Hjälpmedelscentrum bjuds in vid behov.

Ledningsgruppen för samverkan har i uppdrag att utforma en handlingsplan med utgångspunkt från denna överenskommelse. I handlingsplanen ska åtgärderna för hur samarbetet ska utvecklas dokumenteras. Resultatet av samarbetet ur ett brukarperspektiv ska belysas. Informationsplikt om förändringar hos huvudmännen bör skrivas in i den lokala handlingsplanen.

Handlingsplanen ska årligen följas upp och revideras och resultatet ska rapporteras till Chefsforum som i sin tur rapporterar till Vård- och omsorgsberedningen.

Behovet av samverkan på kommunnivå gäller såväl:

- övergripande gemensam planering
- informationsskyldighet om planerade verksamhetsförändringar
- anordnande av gemensam kompetensutveckling
- stimulera och följa upp det samarbete som sker på individnivå
- analysera och åtgärda de brister som upptäcks i samarbetet.

Arbetet ska utgå ifrån en god kännedom om målgruppens behov, som återkommande ska inventeras och ligga till grund för planeringsarbetet.

14. DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR PATIENTER, BRUKARE OCH ANHÖRIGA

Det finns ett starkt uttalat önskemål från nationell nivå att organisationer för patienter, brukare och anhöriga ska ha större delaktighet och ett ökat inflytande på de verksamheter, som har betydelse för individens livskvalitet och hälsa. Patient-, brukar- och anhörigarefarenheter behöver bli en naturlig del av kvalitetsarbetet på lokal- och länsnivå. Deras inflytande och delaktighet ska öka, både individuellt och på organisationsnivå.

14.1 Organisationer

Det är särskilt viktigt att de lokala ledningsgrupperna för samverkan regelbundet möter de patient-, brukar- och anhörigorganisationer som finns regionalt och lokalt för att stimulera till inflytande.

Organisationer för patienter, brukare och anhöriga i Västmanland har bildat ett nätverk kallat Västmanlands samverkan för psykisk hälsa (VSPH) för att samordna sitt arbete bland annat i kontakter med kommuner och landsting.

14.2 Individen

Den enskildes delaktighet och inflytande ska öka. Patienters, brukares och anhörigas synpunkter på verksamhetsnivå bör inhämtas, följas upp och användas för fortsatt kvalitetsutveckling.

15. AVVIKELSER

Den som uppfattat att det skett avvikelse från det man kommit överens om ska göra rapportering enligt respektive huvudmans rutin.

16. TVISTER

Tvister mellan parterna som inte kan lösas på handläggare-/behandlar-/läkarnivå ska i första hand lösas mellan ansvariga chefer. Den som upplever att någon/några av parterna i samverkansarbetet avviker från de rutiner som man fastställt för arbetet, ska aktualisera en avvikelserapportering enligt gängse rutiner.

Tvistefrågor som är av principiell karaktär och som inte kan lösas lokalt kan lyftas av cheferna till länets Chefsforum för beredning och förslag till åtgärd. Om tvist skulle uppkomma som inte kan lösas av Chefsforum ska ett medlarråd tillsättas, det utses av landstingsdirektören och direktören för VKL.

17. UPPFÖLJNING

De lokala ledningsgrupperna för samverkan ska årligen rapportera till Chefsforum, som sedan i sin tur rapporterar till Vård- och omsorgsberedningen, hur samverkan har bedrivits utifrån intentionerna i denna överenskommelse.

18. GILTIGHETSTID OCH UPPSÄGNING

Denna överenskommelse gäller från och med 1 januari 2016 till och med 31 mars 2018.

Vid uppföljning kan förändringar i lagstiftning, nya nationella riktlinjer med mera upptäckas, vilket kan innebära att en kortare uppsägningstid med tre månaders varsel är nödvändig. I annat fall gäller att uppsägning kan ske med sex månaders varsel.

Årsmöte Köpings Folkets Hus Förening.

Härmed kallas din organisation till Köpings Folkets Hus Förenings årsmöte

Onsdagen 20/4 klockan 18,00 i Smaragden

Folkets Hus Köping

Verksamhetsberättelse finns att hämta på Folkets Hus expedition.

Med vänliga hälsningar
Köpings Folkets Hus Förening

20/4
Årsmöte

Verksamhets berättelse 2015

Folkets Hus och Parker

Köpings Folkets Hus Förening

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Föreningen Folkets Hus i Köping 2015

Styrelsens berättelse

Styrelsen för föreningen Folkets Hus i Köping u.p.a. får härmed avge följande berättelse för verksamhetsåret 2015.

Styrelsens sammansättning

Ordförande:	Annika Duån
V. Ordförande:	Kjell Åberg
Ledamöter:	Carina Linna Agneta Filipsson Lena Johansson
Utsedd av Köpings kommun:	Jonny Clefberg
Ersättare:	Lars Carlsson Kocob Yitbarek
Utsedd av Köpings kommun:	Ola Saaw
Personalrepresentant:	Jan-Erik Fransson
Adjungerad:	Jan Bölja, föreståndare
Revisorer valda av föreningen:	Allan Sandström Göran Nilsson
Revisor utsedd av Köpings Kommun:	Inger Lindström
Revisorsersättare:	Tommy Carlsson Per Flink
Valberedning:	Tobias Söderhäll, sammankallande Elisabeth Salomonsson Rougel Frössle

Vid styrelsens sammanträden har föreståndaren Jan Bölja deltagit som adjungerad ledamot med bl.a. ansvar för den löpande verksamheten samt den ekonomiska redovisningen.

Föreningen har varit medlem i Riksorganisationen Folkets Hus & Parker.

Årsstämma

Föreningen höll sin årsstämma den 23 april 2015 i Folkets Hus Köping.

Styrelsen

Styrelsen har haft ^{den} fyra (5) protokollförda sammanträden under året.

Personal

Förvaltning /föreståndare: Jan Bölja

Vaktmästeri: Jan-Erik Fransson
Hannu Meriläinen (slutat febr-15)

Lokalvård: Jonas Larsson
Rosita Nevalainen
Elisabet Sköld-Englund

Utomstående firma EKJ Företagsekonomi, Eva Johansson, har skött ekonomi, fakturering, löner m.m. under ca en dag per vecka.

Extra personal till scen- och publikarbete samt servering har anställts vid olika evenemang.

FASTIGHETEN FOLKETS HUS

Fasta hyresgäster

Fasta hyresgäster har under året varit, ABF, If Metall, Socialdemokraterna, Lärarnas riksförbund, Vision, Kommunalarbetarförbundet, Lärarförbundet, Folksam, Culinaren - Ullvigymnasiet, S:t Olovskolan, kommunens bibliotek och Köpings Folkhögskola.

Samlingslokaler

Uthyrningsverksamheten i våra samlingslokaler har en nedåtgående trend. De verksamheter som hyr samlingslokaler riktar sig i huvudsak till kurs-, kultur- och mötesverksamhet samt olika barn- och ungdomsaktiviteter.

Konferenser, kurser och mötesverksamhet

Vid konferenser erbjuds full service både med AV-utrustning som ljud och bild, dataprojektor m.m. samt förtäring såsom lunch, kaffe, vatten, smörgåsar, konditorivaror och frukt.

Folkets Hus samarbetar bl a med Restaurang Culinaren och Konditori Bivur.

Restaurang Culinaren är även behjälpliga på olika sätt vid evenemang samt vid serveringar.

Investeringar/underhåll

En stor ombyggnation av våning 2 och 3, kontorshuset, har påbörjats. Lokalerna har iordningsställt enligt hyresgästernas önskemål.

Ekonomi

Hänvisning till bifogad sifferredovisning.

Slutord

Köpings Folkets hus fasta hyresgäster ligger på en bra nivå och huset har haft fullt i alla kontorslokaler. Köpings Folkhögskola har hyrt konferenslokaler som utbildningslokaler.

Tyvärr ser vi en nedgång i uthyrningen av samlingslokaler vilket kan bero på olika faktorer. Bland dessa kan nämnas t.ex. brist på parkeringar, Folkets Hus bedöms inte som attraktivt och/eller att andelen kurser och konferenser har minskat totalt.

Vi har fortsatt att effektivisera och modernisera verksamheten. Underhåll och investeringar har kunnat göras utan lån och ekonomin är i balans.

Styrelsen vill härmed framföra sitt tack till föreståndare och personal som ständigt verkar för utveckling av verksamheten.

Vi ställer härmed våra platser till förfogande.

Köping den 20 april 2016

Annika Duån

Kjell Åberg

Carina Linna

Lena Johansson

Jonny Clefberg

Agneta Filipsson

Jan-Erik Fransson

Årsredovisning för
Köpings Folkets Hus Förening UPA
778500-1939

Räkenskapsåret
2015-01-01 - 2015-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	2
Balansräkning	3-4
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	4
Tilläggsupplysningar	5-6
Upplysningar till resultaträkning	7
Upplysningar till balansräkning	7-8
Underskrifter	9

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Köpings Folkets Hus Förening UPA, 778500-1939 får härmed avge årsredovisning för 2015.

Flerårsöversikt

	2015	2014	2013	Belopp i kr 2012
Nettoomsättning	5 755 467	6 141 347	6 189 068	6 252 582
Resultat efter finansiella poster	10 745	-218 290	-124 992	141 767
Soliditet, %	50	46	50	47

Resultatdisposition

	Belopp i kr
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	477 027
årets resultat	10 745
Totalt	487 772
disponeras för	
balanseras i ny räkning	487 772
Summa	487 772

Resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med tilläggsupplysningar.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2015-01-01- 2015-12-31</i>	<i>2014-01-01- 2014-12-31</i>
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Nettoomsättning		5 755 468	6 127 734
Övriga rörelseintäkter		-	6 807
Summa rörelseintäkter, lagerförändring m.m.		5 755 468	6 134 541
Rörelsekostnader			
Råvaror och förnödenheter		-324 933	-519 403
Övriga externa kostnader		-2 689 517	-2 603 262
Personalkostnader	1	-2 140 763	-2 681 047
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-578 378	-528 833
Summa rörelsekostnader		-5 733 591	-6 332 545
Rörelseresultat		21 877	-198 004
Finansiella poster			
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		-	1 618
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	2	296	344
Räntekostnader och liknande resultatposter		-11 428	-22 248
Summa finansiella poster		-11 132	-20 286
Resultat efter finansiella poster		10 745	-218 290
Bokslutsdispositioner			
Resultat före skatt		10 745	-218 290
Skatter			
Årets resultat		10 745	-218 290

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	3	2 326 132	2 751 052
Inventarier, verktyg och installationer	4	773 730	422 447
Summa materiella anläggningstillgångar		3 099 862	3 173 499
Summa anläggningstillgångar		3 099 862	3 173 499
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m.m.</i>			
Råvaror och förnödenheter		54 434	58 074
Summa varulager		54 434	58 074
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		123 482	112 944
Övriga fordringar		106 401	114 081
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		125 761	100 922
Summa kortfristiga fordringar		355 644	327 947
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		2 428 882	2 810 524
Summa kassa och bank		2 428 882	2 810 524
Summa omsättningstillgångar		2 838 960	3 196 545
SUMMA TILLGÅNGAR		5 938 822	6 370 044

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	5		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (141,600 st à kvotvärde 10 kr)		1 416 000	1 416 000
Reservfond		35 896	35 896
Summa bundet eget kapital		1 451 896	1 451 896
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		477 027	695 317
Årets resultat		10 745	-218 290
Summa fritt eget kapital		487 772	477 027
Summa eget kapital		1 939 668	1 928 923
Obeskattade reserver	6		
Akkumulerade överavskrivningar		1 300 000	1 300 000
Summa obeskattade reserver		1 300 000	1 300 000
Långfristiga skulder			
Övriga skulder till kreditinstitut	7	723 303	846 903
Summa långfristiga skulder		723 303	846 903
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		236 948	478 068
Skatteskulder		24 106	38 717
Övriga skulder		112 857	106 965
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 601 940	1 670 468
Summa kortfristiga skulder		1 975 851	2 294 218
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 938 822	6 370 044

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Ställda säkerheter

	2015-12-31	2014-12-31
<i>Panter och därmed jämförliga säkerheter som har ställts för egna skulder och avsättningar</i>		
Fastighetsinteckningar	5 823 303	7 582 200
<i>Övriga ställda panter och därmed jämförliga säkerheter</i>		
Summa ställda säkerheter	5 823 303	7 582 200

Ansvarsförbindelser

Summa ansvarsförbindelser	Inga	Inga
---------------------------	------	------

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen upprättas för första gången i enlighet med BFNAR 2008:1. Vilket kan innebära en bristande jämförbarhet mellan räkenskapsåret och det närmast föregående räkenskapsåret.

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Intäkter

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden i enlighet med försäljningsvilkoren. Försäljning redovisas netto efter moms.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:
Hyresintäkter: i den period uthyrningen avser.

Skatt

Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt företagets bedömning skall erläggas till eller erhållas från skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra kundfordringar.

Låneskulder

Låneskulder redovisas initialt till erhållet belopp efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som skall återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden såsom räntekostnaden eller ränteintäkter över lånets löptid. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som skall återbetalas.

Upphörande av redovisning av finansiella skulder sker först när skulden har reglerats genom återbetalning eller att dessa efterskänkts.

Varulager

Varulagret värderas, med tillämpning av först-in först-ut-principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Utgifter för förbättringar av tillgångars prestanda, utöver ursprunglig nivå, ökar tillgångens redovisade värde.

Utgifter för reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivnings belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningsprocent har tillämpats, varvid hänsyn tagits till innehavstiden för under året förvärvade och avyttrade tillgångar.

<i>Anläggningstillgångar</i>	<i>% per år</i>
Materiella anläggningstillgångar:	
-Byggnader	3%
-Markanläggningar	5%
-Maskiner och inventarier	10 - 33,3%

Upplysningar till resultaträkning

Not 1 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2015-01-01- 2015-12-31	2014-01-01- 2014-12-31
Män	3	3
Kvinnor	2	2
Totalt	5	5

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2015-01-01- 2015-12-31	2014-01-01- 2014-12-31
Löner och andra ersättningar: (varav stryrelse)	1 513 661 19 024	1 873 350 17 478
Summa	1 513 661	1 873 350
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	607 397 106 821	773 877 145 781

Not 2 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2015-01-01- 2015-12-31	2014-01-01- 2014-12-31
Ränteintäkter	-	1 962
Summa	-	1 962

Upplysningar till balansräkning

Not 3 Byggnader och mark

	2015-12-31	2014-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	14 678 900	14 678 900
	14 678 900	14 678 900
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-11 232 849	-10 807 929
-Årets avskrivning enligt plan	-424 920	-424 920
Utgående ackumulerade avskrivningar	11 657 769	-11 232 849
Ingående nedskrivningar	-695 000	-695 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-695 000	-695 000
Utgående restvärde enligt plan	2 326 131	2 751 051
Bokfört värde byggnader i Sverige	2 151 278	2 562 706

Not 4 Inventarier, verktyg och installationer

	2015-12-31	2014-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	5 720 768	5 551 092
-Nyanskaffningar	504 741	169 676
	<u>6 225 509</u>	<u>5 720 768</u>
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-5 298 321	-5 194 408
-Årets avskrivning enligt plan enligt anskaffningsvärden	-153 458	-103 913
	<u>-5 451 779</u>	<u>-5 298 321</u>
Redovisat värde vid årets slut	773 730	422 447

Not 5 Eget kapital

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fritt eget kapital
Vid årets början	1 416 000	35 895	477 027
<i>Disposition enl årsstämmobeslut</i>			
Årets resultat			10 745
Vid årets slut	1 416 000	35 895	487 772

Not 6 Reserverade medel

	2015-12-31	2014-12-31
Underhållsfond	1 300 000	1 300 000
Totalt	1 300 000	1 300 000

Not 7 Övriga skulder till kreditinstitut

	2015-12-31	2014-12-31
Förfallotidpunkt, inom ett år från balansdagen	-123 600	-123 600
Skulder till kreditinstitut	-599 703	-723 303
	<u>-723 303</u>	<u>-846 903</u>

Ställda säkerheter

	2015-12-31	2014-12-31
Fastighetsinteckningar	5 823 303	7 582 200
	<u>5 823 303</u>	<u>7 582 200</u>

Underskrifter

Köping 2015 -

Annika Duan

Lena Johansson

Kjell Åberg

Jonny Clefberg

Agneta Filipsson

Ola Saaw

Jan Erik Fransson

Carina Linna

Vår revisionsberättelse har angivits 2015-

Allan Sandström
Revisor

Göran Nilsson
Revisor

Inger Lindström
Revisor

Resultatrapport

Preliminär

		Perioden	Ackumulerat	Ack fg år	Årsbudget	Ack/årsbudg
Rörelsens intäkter mm						
Nettoomsättning						
3050	Fotokopior	0,00	0,00	1 123,00	2 000,00	0,0 %
3120	Försäljning starköl	728,00	728,00	1 536,00	4 000,00	18,2 %
3125	Försäljning cider	0,00	0,00	1 024,00	1 000,00	0,0 %
3130	Försäljning vin	49 080,00	49 080,00	7 758,00	20 000,00	245,4 %
3140	Försäljning sprit	256,00	256,00	3 144,00	5 000,00	5,1 %
3170	Servering genom Culin	222 709,01	222 709,01	292 798,64	370 000,00	60,2 %
3270	Försäljning automat	49 760,29	49 760,29	52 049,82	55 000,00	90,5 %
3280	Servering - eget	183 442,07	183 442,07	397 649,63	320 000,00	57,3 %
3440	Uppdragsersättning	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,0 %
3510	Hyror samlingslokal	267 449,99	267 449,99	321 800,00	320 000,00	83,6 %
3521	Hyror fasta moms fria	890 135,00	890 135,00	825 209,00	908 000,00	98,0 %
3522	Hyror fasta moms plikti	3 558 937,60	3 558 937,60	3 558 470,88	3 566 000,00	99,8 %
3523	Övrig hyra	26 968,00	26 968,00	20 166,36	22 000,00	122,6 %
3560	Curling	8 700,00	8 700,00	8 400,00	8 000,00	108,8 %
3612	Kultur barn	8 250,00	8 250,00	8 250,00	8 000,00	103,1 %
3670	Städintäkter	431 532,50	431 532,50	407 161,00	430 000,00	100,4 %
3690	Övriga sidointäkter	10 000,00	10 000,00	65 593,68	0,00	0,0 %
3730	Elintäkter	47 510,00	47 510,00	55 590,00	55 000,00	86,4 %
3740	Öresutjämning	2,85	2,85	9,77	0,00	0,0 %
S:a Nettoomsättning		5 755 461,31	5 755 461,31	6 127 733,78	6 094 000,00	94,5 %
Övriga rörelseintäkter						
3940	Myntautomat toaletter	0,00	0,00	6 807,00	6 000,00	0,0 %
S:a Övriga rörelseintäkter		0,00	0,00	6 807,00	6 000,00	0,0 %
S:a Rörelseintäkter mm		5 755 461,31	5 755 461,31	6 134 540,78	6 100 000,00	94,4 %
Rörelsens kostnader						
Råvaror och förnödenheter mm						
4010	Inköp egen servering	-80 944,81	-80 944,81	-163 009,80	-120 000,00	67,5 %
4020	Inköp starköl	-1 414,00	-1 414,00	-1 881,00	-3 000,00	47,1 %
4030	Inköp vin	-18 712,29	-18 712,29	-3 630,96	-10 000,00	187,1 %
4060	Inköp automater	-43 590,43	-43 590,43	-47 503,58	-50 000,00	87,2 %
4070	Inköp mat från Culinar	-176 631,24	-176 631,24	-303 981,79	-350 000,00	50,5 %
4990	Lagerförändring	-3 640,00	-3 640,00	604,00	0,00	0,0 %
S:a Råvaror och förnödenheter mm		-324 932,77	-324 932,77	-519 403,13	-533 000,00	61,0 %
Bruttovinst		5 430 528,54	5 430 528,54	5 615 137,65	5 567 000,00	97,6 %
Övriga externa kostnader						
5120	El	-502 200,26	-502 200,26	-478 480,40	-500 000,00	100,4 %
5130	Värme	-737 469,50	-737 469,50	-677 391,39	-700 000,00	105,4 %
5132	Sotning	-6 086,06	-6 086,06	-10 787,88	-12 000,00	50,7 %
5140	Vatten och avlopp	-69 301,76	-69 301,76	-56 307,26	-60 000,00	115,5 %
5160	Renhållning	-93 434,02	-93 434,02	-72 540,52	-75 000,00	124,6 %
5170	Underhåll byggnader	-370 683,75	-370 683,75	-343 342,53	-300 000,00	123,6 %
5171	Ombyggnationer lokalt	-92 268,40	-92 268,40	-211 880,82	-100 000,00	92,3 %
5190	Övr fastighetskostnade	-78 441,14	-78 441,14	-56 820,19	-80 000,00	98,1 %
5210	Hyra arbetsmaskiner	0,00	0,00	0,00	-2 000,00	0,0 %
5220	Hyra inventarier	-1 858,50	-1 858,50	-1 845,00	-2 000,00	92,9 %
5222	Leasing inventarier	-11 609,00	-11 609,00	-3 522,00	-36 000,00	32,3 %
5410	Förbrukningsinventarier	-57 144,86	-57 144,86	-41 317,96	-40 000,00	142,9 %
5460	Förbrukningsmateriel	-68 034,59	-68 034,59	-85 124,21	-85 000,00	80,0 %
5480	Arbetskläder o skydds	-16 443,64	-16 443,64	-15 627,90	-10 000,00	164,4 %
5520	Underhåll inventarier	-28 434,42	-28 434,42	-52 174,08	-60 000,00	47,4 %
5800	Resekostnader/logi	-49 444,27	-49 444,27	-9 170,10	-8 000,00	618,1 %
5900	Reklam och PR	-26 682,32	-26 682,32	-6 960,25	-7 000,00	381,2 %
5910	Annonsering	-11 702,00	-11 702,00	-7 785,13	-8 000,00	146,3 %
6071	Repr avdr.gill	-901,03	-901,03	-611,65	-1 000,00	90,1 %
6072	Repr ej avdr.gill	0,00	0,00	-396,00	0,00	0,0 %

Resultatrapport

Preliminär

Räkenskapsår: 15-01-01 - 15-12-31

Urval: Allt

Samredovisade resultatenheter: 10 "Fastigheten" - 90 "Förvaltningen" (4 st)

Period: 15-01-01 - 15-12-31

		Perioden	Akkumulerat	Ack fg år	Årsbudget	Ack/årsbudg
6110	Kontorsmateriel	-4 225,61	-4 225,61	-3 113,16	-5 000,00	84,5 %
6210	Telefon	-24 399,92	-24 399,92	-18 700,24	-20 000,00	122,0 %
6230	Internet	-19 285,46	-19 285,46	-21 552,07	-22 000,00	87,7 %
6250	Porto	-1 210,02	-1 210,02	-2 120,25	-2 000,00	60,5 %
6310	Företagsförsäkringar	-109 302,00	-109 302,00	-102 282,00	-120 000,00	91,1 %
6370	Kostnader för bevaknir	-18 904,41	-18 904,41	-16 563,91	-20 000,00	94,5 %
6410	Styrelsearvode	-19 024,41	-19 024,41	-17 478,55	-20 000,00	95,1 %
6420	Övriga styrelsekostnad	-606,00	-606,00	-534,00	-1 000,00	60,6 %
6490	Övr förvaltningskostna	-16 939,32	-16 939,32	-18 792,21	-20 000,00	84,7 %
6535	Administrativtjänster	-142 427,79	-142 427,79	-162 975,01	-200 000,00	71,2 %
6570	Bankkostnader	-4 735,50	-4 735,50	-8 293,29	-10 000,00	47,4 %
6970	Tidningar facklitteratu	-5 256,73	-5 256,73	-7 888,51	-8 000,00	65,7 %
6980	Föreningsavgifter	-78 560,48	-78 560,48	-61 655,55	-75 000,00	104,8 %
6988	Kultur barn	-19 500,00	-19 500,00	-25 000,00	-15 000,00	130,0 %
6991	Övr avdr gill kostn	-3 000,00	-3 000,00	0,00	0,00	0,0 %
6992	Övr ej avdr gill kostn	0,00	0,00	-4 228,00	0,00	0,0 %
S:a Övriga externa kostnader		-2 689 517,17	-2 689 517,17	-2 603 262,02	-2 624 000,00	102,5 %
Personalkostnader						
7010	Lön kollektivanställda	-929 394,47	-929 394,47	-1 027 923,54	-1 085 000,00	85,7 %
7081	Sjuklön 2-28 - kollekti	-9 484,88	-9 484,88	-25 051,00	0,00	0,0 %
7082	Semesterlön	-128 695,08	-128 695,08	-156 375,70	0,00	0,0 %
7090	Föränd.semlöne.skuld	33 108,36	33 108,36	-15 492,50	0,00	0,0 %
7210	Lön tjänstemän	-441 315,00	-441 315,00	-558 843,30	-450 000,00	98,1 %
7282	Semlön tjänstemän	-8 808,85	-8 808,85	-55 459,33	0,00	0,0 %
7290	Föränd.sem.lön.skuld.†	-29 071,24	-29 071,24	-34 204,87	0,00	0,0 %
7321	Skattefria trakt Sverige	-1 760,00	-1 760,00	-2 200,00	-2 000,00	88,0 %
7331	Skattefri bilersättning	-5 403,85	-5 403,85	-1 054,50	-1 000,00	540,4 %
7390	Ersättning tvätt arbetsk	-4 000,00	-4 000,00	-5 000,00	0,00	0,0 %
7391	Fri läkarvård och medi	-2 574,00	-2 574,00	-6 382,00	0,00	0,0 %
7399	Motkontering av förmå	1 127,00	1 127,00	3 191,00	0,00	0,0 %
7410	Tjänstemän pensionsfö	-57 547,00	-57 547,00	-60 065,00	-65 000,00	88,5 %
7411	Kollektiv pensionsförsi	-49 274,16	-49 274,16	-85 716,18	-60 000,00	82,1 %
7510	Arbetsgivaravgifter	-477 739,20	-477 739,20	-573 762,67	-485 000,00	98,5 %
7519	Soc.avg.semesterlön	1 269,70	1 269,70	-15 615,76	0,00	0,0 %
7533	Särsk löneskatt pensior	-24 106,00	-24 106,00	-38 717,00	-30 000,00	80,4 %
7600	Personalomkostnader	-1 353,63	-1 353,63	-1 116,50	-10 000,00	13,5 %
7610	Utbildning	-2 450,00	-2 450,00	-700,00	-2 000,00	122,5 %
7620	Sjuk- och hälsovård	-2 246,94	-2 246,94	-16 208,43	-5 000,00	44,9 %
7690	Övr personalkostnader	-1 043,49	-1 043,49	-4 349,48	0,00	0,0 %
S:a Personalkostnader		-2 140 762,73	-2 140 762,73	-2 681 046,76	-2 195 000,00	97,5 %
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm		-5 155 212,67	-5 155 212,67	-5 803 711,91	-5 352 000,00	96,3 %
Rörelseresultat före avskrivningar		600 248,64	600 248,64	330 828,87	748 000,00	80,3 %
Avskrivningar						
7820	Avskrivning byggnader	-411 428,00	-411 428,00	-411 428,00	-411 000,00	100,1 %
7824	Avskrivn markanlägggn	-13 492,00	-13 492,00	-13 492,00	-13 000,00	103,8 %
7832	Avskrivn inventarier	-153 458,00	-153 458,00	-103 913,00	-110 000,00	139,5 %
S:a Avskrivningar		-578 378,00	-578 378,00	-528 833,00	-534 000,00	108,3 %
Rörelseresultat efter avskrivningar		21 870,64	21 870,64	-198 004,13	214 000,00	10,2 %
Rörelseresultat före finansiella intäkte		21 870,64	21 870,64	-198 004,13	214 000,00	10,2 %
Resultat från finansiella investeringar						
Övriga ränteintäkter och liknande resultat						
8300	Ränteintäkter övrigt	0,00	0,00	0,00	1 500,00	0,0 %
8313	Ränteintäkter skattekor	296,00	296,00	344,00	0,00	0,0 %
8390	Övriga finansiella intäk	0,00	0,00	1 618,13	0,00	0,0 %

Resultatrapport

Preliminär

Räkenskapsår: 15-01-01 - 15-12-31

Urval: Allt

Senaste ver:nr: A196

Samredovisade resultatenheter: 10 "Fastigheten" - 90 "Förvaltningen" (4 st)

Period: 15-01-01 - 15-12-31

	Perioden	Akkumulerat	Ack fg år	Årsbudget	Ack/årsbudg
S:a Övriga ränteintäkter och liknande	296,00	296,00	1 962,13	1 500,00	19,7 %
Räntekostnader och liknande resultatpost					
8400 Räntekostnader övrigt	-11 042,00	-11 042,00	-21 278,00	-15 000,00	73,6 %
8490 Övr finansiella kostnad	-386,00	-386,00	-970,00	0,00	0,0 %
S:a Räntekostnader och liknande rest	-11 428,00	-11 428,00	-22 248,00	-15 000,00	76,2 %
S:a Resultat från finansiella investeringar	-11 132,00	-11 132,00	-20 285,87	-13 500,00	82,5 %
Resultat efter finansiella intäkter och l	10 738,64	10 738,64	-218 290,00	200 500,00	5,4 %
Resultat före bokslutsdispositioner oc	10 738,64	10 738,64	-218 290,00	200 500,00	5,4 %
Resultat före skatt	10 738,64	10 738,64	-218 290,00	200 500,00	5,4 %
Beräknat resultat	10 738,64	10 738,64	-218 290,00	200 500,00	5,4 %
8999 Redovisat resultat	-10 745,00	-10 745,00	218 290,00	0,00	0,0 %

Balansrapport
Preliminär

	Ing balans	Period	Utg balans	
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
1110	Byggnader/fast egendom	13 714 074,27	0,00	13 714 074,27
1119	Ack avskrivn byggnader	-11 151 368,00	-411 428,00	-11 562 796,00
1150	Markanläggningar	269 826,30	0,00	269 826,30
1159	Ack avskrivn markanläggning	-81 481,00	-13 492,00	-94 973,00
1211	Maskiner och inventarier	3 931 005,00	0,00	3 931 005,00
1219	Ack avskrivn arb.maskiner	-3 931 005,00	0,00	-3 931 005,00
1220	Inventarier	1 488 308,48	504 741,00	1 993 049,48
1229	Ack avskrivn inventarier	-1 065 861,00	-153 458,00	-1 219 319,00
1250	Datorer	301 454,66	0,00	301 454,66
1259	Ack avskrivn datorer	-301 454,66	0,00	-301 454,66
S:a Materiella anläggningstillgångar		3 173 499,05	-73 637,00	3 099 862,05
S:a Anläggningstillgångar		3 173 499,05	-73 637,00	3 099 862,05
Omsättningstillgångar				
Varulager mm				
1400	Lager	58 074,00	-3 640,00	54 434,00
S:a Varulager mm		58 074,00	-3 640,00	54 434,00
Fordringar				
1510	Kundfordringar	112 944,00	10 537,50	123 481,50
1630	Avräkn skatter och avgifter	45 177,00	-8 451,00	36 726,00
1640	Skattefordran	68 904,00	0,00	68 904,00
1684	Fordring hos leverantör	0,00	771,00	771,00
1700	Förutbet kostn uppl intäk	100 922,00	24 840,00	125 762,00
S:a Fordringar		327 947,00	27 697,50	355 644,50
Kassa och bank				
1910	Kassa	23 942,17	-23 867,82	74,35
1920	PlusGiro	92 356,00	-92 356,00	0,00
1930	Sparkonto	1 001 618,13	-250 000,00	751 618,13
1940	Bank	1 692 607,63	-15 418,47	1 677 189,16
S:a Kassa och bank		2 810 523,93	-381 642,29	2 428 881,64
S:a Omsättningstillgångar		3 196 544,93	-357 584,79	2 838 960,14
S:A TILLGÅNGAR		6 370 043,98	-431 221,79	5 938 822,19

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Eget kapital				
2010	Andelskapital	-1 416 000,00	0,00	-1 416 000,00
2020	Reservfond	-35 895,94	0,00	-35 895,94
2091	Balanserad vinst/förlust	-820 308,76	124 992,00	-695 316,76
2098	Vinst/förlust föreg år	124 992,00	93 298,00	218 290,00
2099	Redovisat resultat	218 290,00	-229 035,00	-10 745,00
S:a Eget kapital		-1 928 922,70	-10 745,00	-1 939 667,70
Obeskattade reserver				
2150	Underhållsfond	-1 300 000,00	0,00	-1 300 000,00
S:a Obeskattade reserver		-1 300 000,00	0,00	-1 300 000,00
Långfristiga skulder				
2350	Reverslån	-846 903,00	123 600,00	-723 303,00
S:a Långfristiga skulder		-846 903,00	123 600,00	-723 303,00
Kortfristiga skulder				
2440	Leverantörsskulder	-478 068,11	241 120,26	-236 947,85
2514	Särskild löneskatt	-38 717,00	14 611,00	-24 106,00
2651	Momsredovisning rest	31 810,00	-14 203,00	17 607,00
2652	Momsredovisning fastighet	-102 244,00	6 648,00	-95 596,00
2710	Personalens källskatt	-36 531,00	1 775,00	-34 756,00

Balansrapport

Preliminär

Räkenskapsår: 15-01-01 - 15-12-31

Resultatenhet: Hela företaget

Period: 15-01-01 - 15-12-31

		Ing balans	Period	Utg balans
2890	Övr kortfr skulder	0,00	-112,08	-112,08
2900	Uppl kostn förutbet int	-1 390 646,00	62 222,00	-1 328 424,00
2910	Upplupna löner	0,00	-193,00	-193,00
2920	Upplupna semlöner	-179 755,24	4 036,89	-175 718,35
2921	Upplupna soc.avg sem.lön	-56 479,93	1 269,93	-55 210,00
2940	Upplupna arbetsgivaravgif	-43 587,00	1 191,79	-42 395,21
S:a Kortfristiga skulder		-2 294 218,28	318 366,79	-1 975 851,49
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-6 370 043,98	431 221,79	-5 938 822,19
BERÄKNAT RESULTAT***		0,00	0,00	0,00

Hedströmmens Vattenförbund

KALLELSE till ÅRSMÖTE

Plats och tid
för sammanträde

Kommunkontoret, Skinnskatteberg
Fredag den 15 april 2016 kl. 10.00

Hej,

Här kommer kallelse, dagordning och handlingar inför Hedströmmens vattenförbunds Årsmöte den 15 april 2016.

Vi står inför beslut om förbundets framtid – under 2015 har styrelsen reviderat verksamheten och sökt finna svar och lagrum. Inför årsmötet ber vi dig läsa igenom Länsstyrelsens skrivelse samt stadgarna, bifogade. Därutöver är det bra om ni tar del av lagtexterna;

Lag (1976:997) om vattenförbund

Lag (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter
(bifogas inte, men kan enkelt sökas via internet).

Det är även bra om de medlemmar som är verksamhetsutövare känner till sitt respektive kontrollprogram. En samordnad recipientkontroll ska vara kostnadseffektiv.

Dagordning

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för stämman
3. Val av två justerare
4. Stämmans stadgeenliga utlysande
5. Styrelsens verksamhetsberättelse
6. Revisorernas berättelse
7. Ansvarsfrihet för styrelsen
8. Ersättning till styrelsen och revisorerna
9. Framställningar av styrelsen och motioner från medlemmarna
  - referat av möten, brev (bif.) och samtal med Länsstyrelsen
  - information om 2015 års utförda recipientkontroll
  - referat av samtal med Lantmäteriet
10. Styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd
11. Röstning, förbundets fortsatta verksamhet
12. Bestämmande av förbundsavgift
13. Val av styrelse och styrelseordförande
14. Val av revisorer
15. Val av valberedning
16. Meddelande av plats där stämmoprotokoll hålls tillgängligt
17. Övriga frågor
18. Mötets avslutande.

Förbundets räkenskaper kommer att skickas ut innan mötet. Gärna på mail och vi ber om svar om deltagande till jan.bystrom@skinnskatteberg.se . Vi bjuder på kaffe och smörgås!

Väl mött!

MILJÖNHETEN
Lars Edenman

Datum
2013-01-25

Diarienummer
502-3345-12

Hedströmmens vattenförbund
c/o Skinnskattebergs kommun
Box 101
739 22 Skinnskatteberg

Skinnskattebergs kommun

2013-01-28

Dnr 2013.0092.003

Fastställelse av stadgar för Hedströmmens vattenförbund.

Beslut

Med stöd av 31 § Lag (1976:997) om vattenförbund fastställer Länsstyrelsen stadgarna för Hedströmmens vattenförbund i dess lydelse enligt bilaga till detta beslut.

Martin Ahlfors
Chef miljöenheten

Lars Edenman
Vattenhandläggare

Hedströmmens Vattenförbund

c/o Skinnskattebergs kommun
Box 101
739 22 Skinnskatteberg

STADGAR

Antagna vid stämman 2012-05-29
enl. 28 § Lag (1976:997) om vattenförbund
Fastställda av Länsstyrelsen i Västmanlands län
2013-01-25

§ 1

Förbundets firma
och ändamål

Förbundets firma är Hedströmmens vattenförbund.
Förbundets uppgift är att genom rensning, vattenreglering eller andra vattenvårdande åtgärder främja ett från allmänna eller enskilda synpunkter ändamålsenligt utnyttjande av vattnet i Hedströmmens vattensystem.

§ 2

Grunderna för
förvaltningen

Förbundet ska förvaltas i enlighet med vad som i utlåtande 1986-10-21 vid förrättning enligt Lag (1976:997) om vattenförbund har bestämts om förbundets verksamhet. Ändring av vad sålunda har bestämts kan dock ske i den ordning som anges i 35 § eller 36 § nämnda lag. Vad lagen om vattenförbund innehåller om förvaltningen ska gälla i den mån inte annat framgår av dessa stadgar.

§ 3

Medlemmar

Medlemmar i förbundet är de kommuner, företag enligt miljöbalken och vattenlagen, markavvattningsföretag m.fl. som enligt förrättningsutlåtandet 1986-10-21 ska tillhöra förbundet med obligatoriskt medlemskap. Ändring av vad sålunda bestämts kan dock ske i den ordning som anges i 35 § eller 36 § Lag om vattenförbund.

§ 4

Styrelse

För förbundet ska finnas en styrelse med säte i Skinnskatteberg. Styrelsen ska bestå av minst fem, högst sju ledamöter, och lika många personliga ersättare. Styrelseledamöterna ska väljas så att kommunerna, kraft- och regleringsintressena industrierna m.fl. och markavvattningsintressena blir representerade.

§ 5

Val av styrelse

Styrelsen utses vid ordinarie förbundsstämma för tiden mellan två ordinarie stämmor. I samband med förbundets bildande väljs dock styrelse på sammanträde som avses i 28 § Lag om vattenförbund. Val som sker på sådant sammanträde ska gälla till dess styrelseval har skett på ordinarie förbundsstämma.

§ 6

Kallelse till
styrelse-
sammanträde

Kallelse till styrelsesammanträde ska innehålla uppgift om förekommande ärenden och ska tillställas ledamöterna minst tre veckor före sammanträdet. Ersättarna ska inom samma tid tillställas underrättelse om sammanträdet och förekommande ärenden. Ledamot som är förhindrad att närvara, ska genast meddela detta till ordföranden, som har att omedelbart kalla ersättare i ledamotens ställe. Ersättare som ej tjänstgör i ledamots ställe har rätt att närvara vid sammanträdet men har inte rösträtt.

§ 7

Styrelsens besluts-
förhet, protokoll

Styrelsen är beslutsför när kallelse skett i behörig ordning och minst halva antalet ledamöter är närvarande. Utan hinder härav ska styrelsesammanträde anses behörigen utlyst om samtliga ordinarie ledamöter infunnit sig till sammanträdet. Som styrelsens beslut gäller den mening om vilken de flesta röstande förenar sig. Vid lika röstetal avgörs val genom lottning.

I andra frågor med lika röstetal gäller den mening som biträds av ordföranden.

Utan att ha angivits i kallelsen får ärende avgöras om minst två tredjedelar av styrelsen är närvarande och ense om beslutet.

Fråga får, utan hinder av bestämmelserna i första stycket, avgöras utan kallelse om samtliga ordinarie ledamöter är ense om beslutet.

Den som deltagit i avgörandet av ärende äger rätt att anföra reservation mot beslutet. Sådan reservation ska anmälas före sammanträdets slut.

Över ärenden, i vilka styrelsen har fattat beslut, ska föras protokoll som upptar datum, deltagande ledamöter och ersättare, en kort beskrivning av ärendet, styrelsens beslut samt anförda reservationer.

Protokollet ska justeras av ordföranden eller annan ledamot som vid förfall för ordföranden lett sammanträdet.

§ 8

Firmatecknare

Förbundets firma tecknas av styrelsen eller den styrelsen särskilt utser.

§ 9 Styrelsens
förvaltning

Styrelsen skall:

- förvalta förbundets tillgångar
- föra redovisning av förbundets räkenskaper
- föra förteckning över medlemmarna och deras andelstal
- årligen till ordinarie stämma avge förvaltningsberättelse över förbundets verksamhet och ekonomi
- föra särskild redovisning för varje verksamhetsgren
- i övrigt fullgöra vad Lag (1976:997) om vattenförbund föreskriver om styrelsens handhavande av förbundets angelägenheter

§ 10

Revision

För granskning av styrelsens förvaltning ska medlemmarna på ordinarie förbundsstämma utse två revisorer och en ersättare. Revisionsberättelse ska överlämnas till styrelsen senast fyra veckor före ordinarie förbundsstämma.

§ 11

Räkenskapsperiod

Förbundets räkenskapsperiod omfattar tiden 1 januari till och med 31 december.

§ 12

Förbundsstämma

Ordinarie förbundsstämma ska hållas årligen senast den 15 april på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Under förbundets första verksamhetsår kan dock ordinarie förbundsstämma hållas på annan tid enligt styrelsens bestämmande.

Styrelsen kan, när den finner det, erforderligt utlysa extra stämma.

Om stämma ska godkänna uttaxering, ska styrelsen bereda medlemmarna tillfälle att, från kallelseåtgärd har vidtagits, ta del av debiteringslängd utvisande det belopp som ska uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske. Före ordinarie stämma ska dessutom förvaltningsberättelse och revisionsberättelse för den avslutade räkenskapsperioden, samt utgifts- och inkomststat, finnas tillgängliga för samma tid.

§ 13**Kallelse till stämma**

Kallelse till stämma ska utfärdas av styrelsen och tillställas medlemmen med brev eller e-post till av denne senast uppgiven adress. Detsamma gäller för andra meddelanden till medlemmarna. Kallelseåtgärd ska vidtas senast tre veckor före sammanträdet.

I kallelsen ska anges vilka ärenden som ska förekomma på stämman, och lämnas uppgift om plats där i § 12 angivna handlingar finns tillgängliga, om dessa inte översänts med kallelsen.

§ 14**Motioner**

Medlem kan, genom motion, väcka förslag rörande förbundets verksamhet. Motion som ska behandlas på ordinarie stämma, ska vara styrelsen tillhanda senast före februari månads utgång.

Styrelsen ska bereda avgivna motioner och hålla dem tillgängliga för medlemmarna tillsammans med förvaltningsberättelsen.

§ 15**Dagordning vid ordinarie stämma**

Vid ordinarie stämma ska följande ärenden behandlas:

1. Val av ordförande för stämman
2. Val av två justerare
3. Stämmans stadgeenliga utlysande
4. Styrelsens förvaltningsberättelse
5. Revisorernas berättelse
6. Ansvarsfrihet för styrelsen
7. Framställningar från styrelsen och motioner från medlemmarna
8. Ersättning till styrelsen och revisorerna
9. Styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat samt debiteringslängd
10. Bestämmande av förbundsavgift
11. Val av styrelse och styrelseordförande
12. Val av revisorer
13. Val av valberedning
14. Meddelande av plats där stämmoprotokoll hålls tillgängligt
15. Övriga frågor
16. Stämman avslutas

§ 16

Stämmobeslut

Beslut fattas med acklamation om inte omröstning begärs.

I fråga om omröstning m.m. gäller till följd av hänvisning i 33 § Lag (1976:997) om vattenförbund, 48 § första, andra och tredje stycket, 49-51 §§ och 52 § första stycket Lag (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter.

När omröstning företas ska till protokollet antecknas de omständigheter angående rösträtt, andelstal, ombud m.m. som har betydelse för bedömandet av röstresultatet.

Val ska ske med slutna sedlar om någon begär det.

§ 17

Flera verksamhetsgrenar

Ska omröstning ske i fråga som berör flera verksamhetsgrenar gemensamt, har vid tillämpning av huvudtalsmetoden varje medlem en röst även om han har del i flera verksamhetsgrenar.

§ 18

Protokolljustering m.m.

Stämmoprotokollet ska justeras inom två veckor efter stämman och därefter hållas tillgängligt för medlemmarna.

§ 19

Förbundets ekonomi

För att täcka förbundets allmänna förvaltningskostnader ska en förbundsavgift tas ut av medlemmarna. Förbundsavgiften bestäms för ett år i sänder på ordinarie förbundsstämma.

Kostnaderna för verksamhet eller verksamhetsgren fördelas mellan medlemmarna efter de andelstal som har bestämts vid förrättningen.

För att finansiera viss verksamhet äger förbundet upptaga lån och söka bidrag.

§ 20

Fastställelse av stadgar

Dessa stadgar ska för att bli gällande fastställas av länsstyrelsen i Västmanlands län.

Datum
2015-10-29

Diarinumnummer
502-5327-15

MILJÖENHETEN
Magnus Svensson
Telefon 010-2249 357
Magnus.svensson@lansstyrelsen.se

Hedströmmens vattenförbund
c/o Skinnskattebergs kommun
Box 101
739 22 Skinnskatteberg

Skrivelse till Hedströmmens vattenförbund om ansvar att bedriva samordnad recipientkontroll

Bakgrund

Länsstyrelsen kallades till styrelsemöte för Hedströmmens vattenförbund den 18 september 2015. På mötet ställdes ett antal frågor till Länsstyrelsen. Frågan väcktes särskilt om förbundets ansvar att bedriva samordnad recipientkontroll eftersom denna uppgift inte står inskriven i förbundets stadgar. Detta utgör numera den huvudsakliga uppgiften för förbundet. Länsstyrelsen har utrett de frågor som ställdes till Länsstyrelsen på styrelsemötet och besvarar härmed förbundet med denna skrivelse. Skrivelsen skickas även för kännedom till Länsstyrelserna i Örebro och Dalarnas län, samt miljöförvaltningarna i de berörda kommunerna, Skinnskatteberg, Köping, Smedjebacken och Lindesberg.

Allmänt om samordnad recipientkontroll

Samordnad recipientkontroll har utförts sedan 1981 i Hedströmmens avrinningsområde. Inledningsvis utfördes den av Skinnskattebergs och Köpings kommuner, tillsammans med dåvarande ASSI i Skinnskatteberg och Kohlswa Jernverk AB. Sedan Hedströmmens vattenförbund bildades 1987 har förbundet ansvarat för den samordnade recipientkontrollen inom avrinningsområdet.

I Västmanlands län utförs samordnad recipientkontroll på följande platser:
i Hedströmmens avrinningsområde av Hedströmmens vattenförbund,
i Arbogaåns avrinningsområde av Arbogaåns vattenförbund,
i Kolbäcksåns avrinningsområde av Kolbäcksåns vattenförbund,
i Eskilstunaåns avrinningsområde av Hjälmarens vattenvårdsförbund,
i Köpingsån-Köpingsviken av intressentgruppen Köpingsån-Köpingsviken,
i Svartån-Västeråsfjärden samordnat av Mälarenergi,
i Sagån och Murån samordnat av Sala kommun.

I hela landet bedrivs samordnad recipientkontroll inom ca 80 program i mer än 2000 sjöar och vattendrag. Den samordnade recipientkontrollen är en mycket viktig del av den vattenanknutna miljöövervakningen som utförs i Sverige. Recipientkontrollen fyller en mycket viktig funktion inom miljöövervakning, vattenförvaltning, tillsyn, forskning och för att följa upp internationella åtaganden som BSAP och kraven som ställs på övervakning enligt EU:s vattendirektiv (2000/60/EG).

Om lagstöd och förbundets ansvar att bedriva samordnad recipientkontroll

Skyldigheten att bedriva recipientkontroll följer av bestämmelserna i 26 kap. 19 och 22 §§ miljöbalken. Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Av 26 kap. 22 § följer att verksamhetsutövaren också är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Liknande lydelse fanns tidigare i miljöskyddslagens 39 a § och 43 §. Verksamhetsutövare med utsläpp till vatten är därmed skyldiga att utföra undersökningar i vattenrecipienten för att hålla sig underrättade om verksamhetens påverkan på vattenmiljön.

Enligt EU:s ramvattendirektiv (2000/60/EG) har Sverige en skyldighet att säkerställa att det bedrivs övervakning av vattentillståndet (artikel 8). Övervakningsprogram ska upprättas i alla avrinningsdistrikt i syfte att övervaka vattenstatus. Enligt artikel 9 i samma direktiv framgår att kostnaderna ska täckas av vattenanvändarna. Sverige har således en skyldighet att se till att det finns ett lagstadgat krav på att vattenanvändare ska stå för en del av miljöövervakningen.

I Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram (som beslutas i december 2015) finns en åtgärd riktad till Länsstyrelserna (Länsstyrelserna, åtgärd 7) som lyder:

Länsstyrelserna behöver säkerställa att verksamhetsutövare enligt 9 och 11 kap miljöbalken genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas inverkan på ekologisk, kemisk och kvantitativ status i vattenförekomster. Med egenkontroll avses såväl vad som tillförs recipienten som förhållanden i recipienten.

Vi konstaterar att Hedströmmens vattenförbund inte är verksamhetsutövare. Därmed har förbundet ingen egen skyldighet att bedriva recipientkontroll. Det har däremot ett flertal av förbundets ingående medlemmar. Men i 26 kap. 22 § i miljöbalken anges att tillsynsmyndigheten får besluta att en sådan undersökning ska utföras av någon annan och utse någon att göra undersökningen. Den som utövar verksamheten är då skyldig att ersätta den som utför undersökningarna för kostnaden. Samma bestämmelse fanns införd i 43 § miljöskyddslagen (1969:387). Länsstyrelserna i Västmanland och Dalarnas län, samt Lindesbergs kommun har 1991 och 1994, med stöd av denna bestämmelse, föreskrivit att Hedströmmens vattenförbund ska utföra recipientkontroll inom Hedströmmens avrinningsområde. Beslutet är fortsatt giltigt.

Datum
2015-10-29

Diarenummer
502-5327-15

Vilka blir konsekvenserna om Hedströmmens Vattenförbund avsäger sig uppgiften att bedriva samordnad recipientkontroll?

Varje ingående medlem som utgör en verksamhetsutövare med utsläpp till vatten behöver utföra sina skyldigheter enligt 26 kap. 19 och 22 §§ miljöbalken. I det fall förbundet upphör med samordnad recipientkontroll är respektive ingående medlem skyldig att ta fram ett eget kontrollprogram i samråd med respektive tillsynsmyndighet.

Ett alternativ är också att de verksamhetsutövare som har skyldighet att bedriva recipientkontroll låter utföra samordnad recipientkontroll inom någon annan sammanslutning eller organisation.

Länsstyrelsens åsikt är att den lämpligaste lösningen är att Hedströmmens vattenförbunds medlemmar även fortsättningsvis ger förbundet i uppdrag att bedriva samordnad recipientkontroll inom Hedströmmens avrinningsområde. En samordning av recipientkontrollen motiveras med att det blir billigare och effektivare kontroll, överskådligare information om den geografiska variationen inom hela avrinningsområdet, och överskådligare information om variationer mellan olika årstider och olika år.

Länsstyrelsen kan dock lämna åt Hedströmmens vattenförbund att väcka frågan om övervakningsprogrammet har en rimlig omfattning med hänsyn till miljötillståndet i Hedströmmen och de nuvarande medlemmarnas typ av påverkan.

Hur länge efter nedlagd verksamhet ska en verksamhetsutövare vara medlem?

I andra förbund har det ansetts rimligt att verksamhetsutövare har kvarstått som medlemmar i mellan ett och fem år. Tiden beror på typ av verksamhet och storlek på verksamheten. Störst vikt har verksamhetens storlek haft. Länsstyrelsen konstaterar att det inte finns någon tydlig bestämmelse på denna punkt. Det är rimligt att en verksamhetsutövare kan kvarstå en tid efter att verksamheten upphört, men det bör lämnas åt respektive tillsynsmyndighet att avgöra detta i varje enskilt fall.

Vilka rättsfall finns om skyldigheten att ingå i vattenförbund enligt lagen (1976:997) om vattenförbund?

Enligt 3 § i lagen om vattenförbund ska den som givits tillstånd att inverka på vattenbeskaffenheten eller i övrigt på vattenförhållandena inom verksamhetsområdet vara medlem i förbundet, om hans medlemskap är av särskild betydelse för förbundets verksamhet. Om någon däremot motsatt sig medlemskap, får han stå utanför förbundet om dess verksamhet ej avsevärt försvåras därigenom.

Datum
2015-10-29

Diarienummer
502-5327-15

Det finns därför en tvingande bestämmelse om att verksamhetsutövare ska ingå i förbundet. En rimlig tolkning av bestämmelsen är att de verksamhetsutövare som påverkar vatten ska ingå i förbundet och delta i recipientkontrollen.

Under senare år har ett ärende som rör lagen om vattenförbund avgjorts i domstol. Detta rör en omprövning av Tidans vattenförbund. I målet M 191-99 vid Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt (dom 2002-05-29) har avgjorts att större lantbruksföretag ska vara obligatoriska medlemmar och delta i förbundets verksamhet.

Ann-Charlotte Duvkär
chef miljöenheten

Magnus Svensson
Vattenhandläggare

Kopia till:

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Skinnskattebergs kommun, Miljökontoret

Köpings kommun, Miljökontoret

Lindesbergs kommun, Bergslagens Miljö- och Bygghälsa

Smedjebackens kommun, Miljö- och byggkontoret

Arbogaåns Vattenförbund

Kolbäckens Vattenförbund